

Kasr-ı Arifan®

Hindistan'dan Kasr-ı Arifan

ALLÂH-U TE'ÂLÂ'NİN CENNETLE MÜJDELEDİĞİ MÜMİNLERİN SÂHİP OLDUĞU DOKUZ SIFATTAN "TEVBE", "İBÂDET", "HAMD" VE "SEYÂHAT" VASIFLARI!

Ahmet Mahmut ÜNLÜ 04

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN ESERLERİ

Doç.Dr.Necdet TOSUN 14

OSMANLI'DA ŞEHZADE KATLİ MESELESİNİN ASLI

Kemal ARKUN 18

KUR'AN'IN BİNDE BİRİNE BİLE İNANILMASA İMAN NE OLUR!!!

Ali EREN 26

ÂŞÛRÂ GÜNÜ OKUNACAK DUALAR VE KILINACAK NAMAZLAR

SAFER AYININ VAZİFELERİ

SAFER AYINDA KILINACAK NAMAZLAR

BİN İSTEĞİN GERÇEKLEŞMESİNE VESİLE OLACAK BİR HÂCET NAMAZI

ZİKİRLER ve DUALAR 52

CİN VE ŞETANLARDAN KORUNMA DÛASI

50

9 771307 790505

Son zamanlarda devlet ve millet olarak oldukça sıkıntılı günler geçiriyoruz. Malumunuz olduğu üzere yıllardır ülkemize yapılan terör saldırıları maalesef ek-sik olmuyor. En son olarak da Hakkâri Çukurca'daki kanlı terör baskınıyla verdiğimiz şehitlerimize millet olarak çok üzüldük. Şehitlerimizin acısını daha üzerimizden atmamışken, yüreklerimizin sarsıntısı henüz devam ederken, Van'dan gelen 7.2'lik deprem haberi, acılarımızı daha da derinleştirdi. Yüzlerce insanımız enkaz altında kaldı, şehir adeta harabeye döndü.

Yaralar yavaş yavaş sarılmaya çalışılırken ardından yine o bölgede 5.6 büyüklüğünde hiç beklenmedik bir deprem daha meydana geldi. Yine yıkımlar, yine enkaz altında hayatını kaybedenler oldu ve üzüntümüz daha da ziyadeleşti.

Öncelikle enkaz altında kalıp vefat eden kardeşlerimize Allah rahmet eylesin. Kederli ailelerine sabrı cemil ecri cezil ihsan eylesin. Yaralı kardeşlerimizi de Rabbim şifâyâb eylesin.

Tabi depremin ardından bütün Türkiye doğusuyla-batısıyla, kuzeyiyle güneyiyle muazzam bir şekilde birbirine kenetlendi ve müthiş bir yardım seferberliği başlatıldı. Deprem bölgesine kamyonlarla, tırlarla yardım malzemesi gönderilmesinden tutunda, yarışmasına yapılan yüksek rakamlardaki para bağışlarına kadar herkes elinden geldiğince oradaki yarayı sarmaya çalıştı. Hatta o ayki maaşını almayı Van'daki depremzede kardeşine gönderecek kadar güzel gönüllü insanlar ortaya çıktı.

Her ne kadar bazı tv. programcıları ve birtakım kimseler, böyle bir felakette bile kin ve düşmanlığı bir kenara bırakamayıp, bu konuda hastalıklı ve sakat yorumlar yapmış olsalar da, genel manada tüm Türkiye bu acı olay karşısında tek yürek oldu ve kardeşçe birbirine kenetlenerek büyük bir dayanışma örneği gösterdi. Ve her evde ocakta, eller semaya açılıp gönülden dualar edildi. Diyanet İşleri Başkanını Mehmet Görmez'in de ifade ettiği gibi: "Milletçe içine girdiğimiz dayanışma rûhu, gönül dünyamızın fay hatlarının çok sağlam olduğunu gösterdi."

Görüyoruz ki deprem, insanlığın aciz kaldığı bir yeryüzü gerçeğidir. Evet bunun için tedbir alınabilir, hazırlıklar yapılabilir, sarsıntıyı daha az hasarla atlatmak için bir takım önlemler alınabilir ama bunu engellemek mümkün değildir. Rabbimiz bir şekilde; ama depremlerle ama başka bir felaketle, bir kaza veya herhangi bir hastalık sebebiyle vakti saati gelen kullarını yanına alıyor. Bu Rabbimizin değişmez bir kanunudur. Esas mesele işte buna yani ölüme hazırlıklı olabilmektir.

Ne acayip bir hikmeti ilâhîdir ki, Van depreminde sekiz aylık bir yavruyu Allah-u Teala çekmece içinde muhafaza ediyor da onu sağ salim kurtarıyor. Demek yer sarsılıp evlerin tavanları çökse, her yer tarumar olsa da şayet ecel gelmemişse, küçücük korumasız bir yavru bile o hengâmeden sağ salim çıkabiliyor. Ama binasının temelinden kolonlarına ve duvarlarına kadar son derce sağlam olan evinin içinde, gayet güçlü kuvvetli bir delikanlı da olsa, bir kalp kriziyle o anda dünyaya veda edebiliyor. Yani ecel geldi mi nerde olursan ol alıp götürüyor. Öyleyse o büyük randevuya hazırlıklı olmalı ve bu gibi olaylardan ibret alıp ders çıkarmalıyız.

Teknolojinin gelişip, fay hatlarının incelendiği ve depremleri önceden bilip önlem alınmaya çalışıldığı günümüzde, gönüllerde kırılan fay hatlarına ve manevî depremlere de bir takım çareler arayıp ahlâki yıkımın önlenmesine çalışılmalıdır.

Nasıl ki bir bölgenin fay hatları kırılıp deprem olduğu zaman her yer harabeye dönüyor ve o bölge adeta yaşanmaz hale geliyorsa, mânevî fay hatlarımız da kırılıp ahlâkî depremlere maruz kaldığımızda, o toplum harap olur ve yaşanmaz hale gelir.

Öyleyse maddi depremlerde millet olarak kenetlenip birbirimize destek olduğumuz gibi, mânevî depremler sebebiyle meydana gelen manevi yıkımlarda da, millet olarak birbirimize destek olup ahlâki çöküntüden kurtulmanın çaresine bakmalıyız.

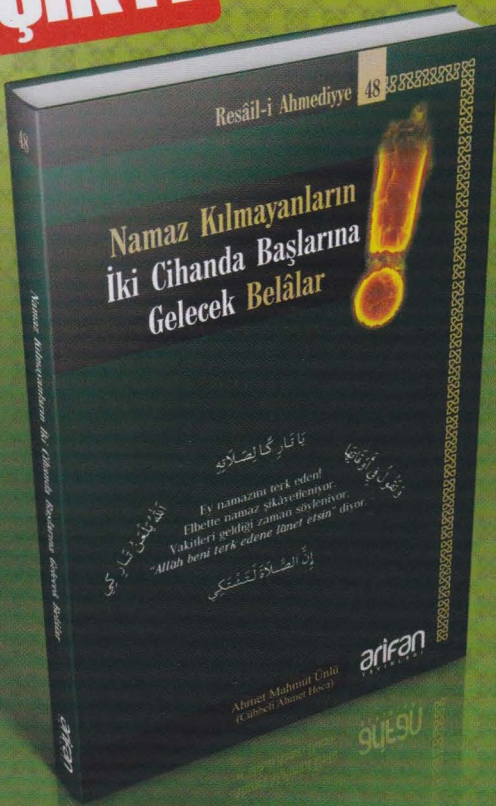
Rabbim bizleri her türlü bela ve musibetlerden muhafaza eylesin. Bizleri azabıyla değil lütfuyla muamele ederek terbiye eylesin. Amin!

Fi Emanillah!

YENİ

NAMAZ KILMAYANLARIN İKİ CİHANDA BAŞLARINA GELECEK BELÂLAR

ÇIKTI

Ahmet Mahmut ÜNLÜ
(Cübbeli Ahmet Hoca)

arifan
YAYINLARI

Sipariş Hattı

444 18 10

04

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

ALLÂH-U TE'ÂLÂ'NİN CENNETLE MÜJDELEDİĞİ MÜMİNLERİN SÂHİP OLDUĞU DOKUZ SIFATTAN "TEVBE", "İBÂDET", "HAMD" VE "SEYÂHAT" VASIFLARI!

14

DOÇ. DR. NECDET TOSUN

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN ESERLERİ

18

KEMAL ARKUN

OSMANLI'DA ŞEHZADE KATLİ MESELESİNİN ASLI

26

ALİ EREN

KUR'AN'IN BİNDE BİRİNE BİLE İNANILMASA İMAN NE OLUR!!!

33

ALİ KARA

TARİKAT NERDEN ÇIKTI?

ARALIK 2011

Yıl 5 Sayı 51

ISSN: 1307-7902

Arifan Yayın Film Adına

İmtiyaz Sahibi

Beyzade Prodüksiyon

Genel Yayın Yönetmeni

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Genel Koordinatör

Fatih ARAZ

36

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER
BÂTİNÎ HİCRET

40

ALİ ULVİ UZUNLAR
RABBİMİZE TESLİM MİYİZ?

42

ADEM ŞENER
NASİHAT VE VAAZ

47

SALİH MEMİŞOĞLU
BÜYÜ VE BÜYÜDEN KORUNMAK

52

**AHMET MAHMUT
ÜNLÜ**

DUALAR VE ZİKİRLER

www.arifan-e-dergi.com

Elektronik dergi dönemi başladı. Arifan dergisi daha baskıya girmeden görün.
Şifrenizi öğrenmek için: **444 18 10** veya edergi@arifandergisi.com
Bu hizmet sadece Arifan Dergisi abonelerine özeldir.

DİKKAT! HESAP NUMARALARIMIZ DEĞİŞMİŞTİR
LÜTFEN ÖDEMELERİNİZDE ABONE İSMİNİ BELİRTMEYİ UNUTMAYINIZ!

Temsilci İrtibat

444 18 10

Abone Dağıtım

Beyzade Yayınları

Tel: 444 18 10

Adres

Arifan Yayınları

Defterdar Mah. Meşatlık Sk. No: 8
(Halk Ekmek Fabrikası Yanı) Eyüp/İST.

Tel: 0212 521 93 92

Faks: 0212 534 43 75

www.arifandergisi.com

bilgi@arifandergisi.com

şikayet: sikayet@arifandergisi.com

Yayın Türü

Yerel, Süreli, Aylık

Basım Yeri

Promat Matbaacılık San.Tic.A.Ş
Sanayii Mah. 1673 Sokak. No:34
Esenyurt/İSTANBUL (622 63 63)

*Dergimizde yayınlanan yazıların,
reklamların sorumluluğu yazarına ve
reklam sahibine aittir.

Yurtiçi Abonelik Bedeli (Yıllık)

72,- TL

Yurt Dışı Abonelik Bedeli (Yıllık)

72,- Euro

Abonelik İçin Banka Hesap Noları

Beyzade Prodüksiyon adına

Bank Asya (Fatih Şb. Şube kodu: 22)

TL IBAN: TR32 0020 8000 2202 8166 1000 01

EUR IBAN: TR75 0020 8000 2202 8166 1000 03

USD IBAN: TR05 0020 8000 2202 8166 1000 02

Posta Çeki

Bütün PTT şubelerinden **640 14 25** Nolu

Posta çeki hesabına abonelik ücretlerinizi yatırabilirsiniz

ALLÂH-U TE'ÂLÂ'NIN CENNETLE MÜJDELEDİĞİ MÜMİNLERİN SÂHİP OLDUĞU DOKUZ SIFATTAN “TEVBE”, “İBÂDET”, “HAMD” VE “SEYÂHAT” VASIFLARI!

Bütün hamdler: **“Ey müminler! Hep birlikte Allâh’a tevbe edin! Tâ ki siz (iki cihan saâdetine kavuşarak) felâha erebilesiniz!”** (Nûr Sûresi:31'den) buyuran **Allâh-u Te'âlâ'**ya mahsustur.

Sonsuz salât-ü selamlar: **“Âdemoğlunun hepsi hata eder, ama hata edenlerin en hayırlıları tevbe(ye devam) edenlerdir”** (Nesâî, Zühd:30, 2/1420) buyuran **Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)**in, dâima tevbe eden Ehl-i Beyt'inin ve tüm sahâbe-i kirâmın üzerine olsun.

Allâh-u Te'âlâ' dokuz sifata sahip olan kullarını methetme ve müjdeleme sadedinde şöyle buyuruyor:

﴿التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ
السَّائِحُونَ الرَّكَعُونَ السَّاجِدُونَ الْأُمْرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ﴾

“(Allâh-u Te'âlâ ile alışveriş yapan müminler, kâfirlik ve münafıklıktan tam manasıyla **tevbe edenler**, (ihlâslı bir şekilde Allâh'a) **ibadet edenler**, (darlıkta da, bollukta da O'nun tüm nimetlerine) **hamdedenler**, **oruç tutanlar** / (cihat, ilim tahsili ve ibretle tefekkür gibi meşru gayelerle yeryüzünde) **seyahat edenler** /, (namazlarına devam ederek) **rükû edenler**, **secde edenler**, (iman ve ibadet gibi, aklen ve şer'an kabule

şâyân) **maruf** (şeyler) **ile emredenler**, (şirk ve masiyet gibi, akıl ve din yönünden kabul görmeyen) **münker** (şeyler) **den nehyedenler ve Allâh'ın** (emir ve yasaklarıyla ilgili tüm sınırlarını ve) **hududunu koruyanlardır**. (Habîbim! Bu sıfatlara sahip olan) **o müminleri** (sonsuz nimetlerle) **müjdele!**" (Tevbe Sûresi:112)

Allâh-u Te'âlâ bu âyet-i kerîmeden bir önceki âyet-i kerîmede müminlerden canlarını ve mallarını satın aldığı ve karşılığında onlara cennet verdiğini beyân ettikten sonra bu âyet-i kerîmede o müminlere âit dokuz güzel sıfatı açıklamıştır.

Rabî' (Radiyallâhu Anh) bu âyet-i kerîmenin izahında şöyle demiştir: "Nebî (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in ashâbının beyân-ı vechile; **Allâh-u Te'âlâ** Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da yüce Zât'ı hakkında şu kararı almıştır ki; âhir zaman ümmetinden her kim bu dokuz amel üzere öldürülürse **Allâh** katında şehit olur. Her kim de bu ameller üzere (yatağında) ölürse onun da ecrini vermek **Allâh** üzerine bir hak olur." (Süyûtî, ed-Dürü'l-mensûr, 7/549)

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: "Şehit, yatağında da ölse cennete girecek olandır!" (Süyûtî, ed-Dürü'l-mensûr, 7/549)

Âyet-i Kerîmede Geçen Dokuz Sıfatın Tefsirine Geline;

Birinci sıfat: "Tevbe edenler" kavli şerîfenden anlaşılan "Tevbe" vasfıdır. **Hasen** ve **Katâde** (Radiyallâhu Anhümâ)dan nakledildiğine göre; bu vasıf ilk önce şirkten ve münâfiklikten tevbe edenleri konu etmektedir. Küçük-büyük bütün mâsiyetlerden tevbe edenler de buraya dahildir.

Tevbe lûgat mânâsında "Dönüş" demektir. Burada kastedilen, **Allâh'a** isyan etme gibi kötü halden **Allâh-u Te'âlâ'ya** itaatten ibâret iyi hâle dönmektir. Tabi ki bunu yapan kişi aynı zamanda **Allâh'ın** azâbından uzaklaşmış mağfiret ve rahmetine dönmüş olur.

Tevbe, işlenen bir günahın akabinde fevrî olarak vâciptir, yani hemen yapılması gerekir. Tevbeden evvel, tevbe edilen işin günah olduğunu bilmek gerekir. Ulemânın beyânı vechile; makbul tevbe ancak dört şeyle hâsil olur. **Birincisi;** günah işlediğinde kalbin yanması, **ikincisi;** geç-

mişte yapılanlara pişmanlık duyulması, **üçüncüsü;** gelecekte günahları terke azmedilmesi, **dördüncüsü** ise tevbenin **Allâh** rızâsı için yapılmasıdır. Zira insanlar kendisini methetsin ve onu kınamaktan vazgeçsin diye tevbe eden kişi tevbesinde muhlis (samimi) olamaz.

Meşâyih'in beyân-ı vechile; tevbenin kabûlünün alâmeti dört şeydir: **İlk olarak;** fâsık arkadaşlardan ayrılıp sâlihlerin bulunduğu şerefli meclislere gidip gelmektir. **Sâniyen;** bütün tâatlere yönelmektir. Zira bir kalbin bütün günahlardan dönüşü sağlam olursa uzuvları da yaratıldığı ibadet ve taat gayesine inkiyad eder (boyun eğer). Nitekim kökü düzgün olan ağacın dallarının meyve verdiği görülmektedir.

Üçüncü olarak; dünya sevincinden ve şımarıklıktan uzak olmaktır. Zira **Allâh'a** yönelen **Allâh'tan** gayri hiçbir şeyle ferahlanamaz. Nitekim **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sürekli üzüntülü ve düşünceli olarak yaşamıştır. **Dördüncüsü** ise **Allâh-u Te'âlâ'nın** üstlendiği rızık konusunda endişe etmekten uzak olup **Allâh-u Te'âlâ'nın** emrettiği şeylerle meşgul olmaktır. Nitekim **Allâh-u Te'âlâ:**

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «يَا ابْنَ آدَمَ! خَلَقْتُكَ مِنْ تَرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ وَلَمْ يُعِينِي خَلْقَكَ مِنَ الْعَدَمِ أَفِيُعِينِي رَغِيفَ أُسُوقِهِ لَكَ فِي حِينِ وُجُودِكَ.»

"Ey Âdemoğlu! Ben seni önce topraktan sonra meniden yarattım. Seni yoktan yaratmam Bana zor gelmezken, var olduğundan sonra sana bir ekmek sevk etmem mi Bana zor gelecek?!" buyurmuştur. (İsmâ'îl Hakkı, Rûhu'l-beyân:3/518)

İşte bu dört alamet kimde bulunursa artık böyle bir kişiyi insanların sevmesi, tevbesinde sebât etmesi için ona dua etmeleri, önceki günahları sebebiyle onu ayıplamaları ve kendisine değer vererek onunla oturup kalkmaları gerekir. Zira tevbe eden kul **Allâh'ın** sevgili kulu olur.

Tevbe eden kişi günahlara tekrar dönmekten sakınmalıdır. **Yahyâ ibni Mu'âz** (Radiyallâhu Anh): "Tevbeden sonra yapılan bir günah, tevbeden önce yapılan bir günahdan yetmiş kat daha çirkindir" demiştir.

İkinci sıfat: "İbâdet edenler" kavli şerîfinde zikredilen "İbâdet" sıfatıdır ki, bundan maksat, **Allâh-u Te'âlâ**'ya kulluk vazîfesini hakkıyla yerine getirmek, **Allâh**'a ibâdeti zorunlu görmek ve bütün ibâdetleri **Allâh** rızası için yaparak kulluk vazîfesini **Allâh-u Te'âlâ**'ya karşı son derece tâzim vechi üzere îfâ etmektir.

Hasen (*Radiyallâhu Anh*): "Âbidler, her zaman **Allâh**'a ibâdet edenlerdir, bir ay, iki ay, bir sene, iki sene ibâdet edip bırakanlar değil de, o sâlih kulun (İsâ (*Aleyhisselâm*))ın):

﴿وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا﴾

"O bana hayatta olduğum müddetçe namazı ve zekâtı emretti" (*Meryem Sûresi:31*) dediği gibi sürekli ibâdet edenlerdir" demiştir. (*İbni Ebî Şeybe, el-Musannef:13/530; İbnü Cerîr et-Taberî, Câmi'u'l-beyân:12/8-10; İbnü Ebî Hâtim:6/1888*)

İbâdet **Allâh-u Te'âlâ**'ya tâzim ifâde eden bir fiil icrâ etmekten ibârettir ki ancak ihlâs ile yâni şirkin celîsinden ve hafîsinden (putlara tapmak gibi açığundan, insanlara riyâ yapmak gibi gizlisinden) uzak kalınarak yapılması hâlinde müteber olur.

Katâde (*Radiyallâhu Anh*): "Âbidler gecelerinde ve gündüzlerinde bedenlerinin istirahatından ferağat ederek kulluk vazîfesine devâm edenlerdir" demiştir. Bundan dolayı ulemâ ve evliyâ ibâdete karşı çok harîs (düşkün) bulunmuşlardır. Nitekim **İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe** (*Radiyallâhu Anh*)'ın yirmi sene yatsının abdesti ile sabah namazını kıldığı, hiçbir zaman yere yan gelip uzanmadığı, (ancak öğle vaktinde bir saat oturarak uyuduğu), gece elbisesi olmadığı ve ayağını uzatmadığı naklolunmuştur.

Demek ki bir müminin, hele de sağlığı yerinde olan bir kulun ibâdetsiz bir vaziyette boş durması aslâ uygun değildir. Nitekim hadîs-i şerifte:

﴿إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُبْغِضُ الْعَبْدَ الصَّحِيحَ الْفَارِغَ.﴾

"Şüphesiz Allâh-u Te'âlâ sağlığı yerinde olup da boş duran bir kula buğz eder" (*Şihâbüddîn, el-Ebşîhî, el-Müstadraf, 1/293; İsmâ'îl Hakkî, Rûhu'l-beyân:3/518*) buyrulmuştur.

Üçüncü sıfat: "Hamd edenler" kavli şerîfinde geçen "Hamd" amelidir ki bu cümle-i celîle ile bollukta ve darlıkta her hâlükârda **Allâh-u Te'âlâ**'ya hamdeden, dînî ve dünyevî tüm nîmetlerine mukâbil **Allâh-u Te'âlâ**'ya şükreden ve bu şükürü açıklamayı âdet hâline getiren kullar methedilmiştir.

Hamd, Dünya yaratılmadan önce başlayıp Dünya yıkıldıktan sonra da devâm edecek büyük bir ibâdettir. Tesbih, tehlîl ve tahmîdin Dünya yaratılmadan önce **Allâh-u Te'âlâ**'ya ibâdet eden meleklerin sıfatı olduğu bilinmektedir.

Nitekim **Allâh-u Te'âlâ** onların:

﴿وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ﴾

"Biz Senin hamdinle tesbih etmekteyiz" (*Bakara Sûresi:30'dan*) dediklerini nakletmiştir. Dünya harâb olduktan sonra da kulların hamde devam edecekleri bildirilmiştir.

Nitekim **Allâh-u Te'âlâ** cennet ehlinin hâlinde haber verirken:

﴿وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

"(Ziyâfetlerin sonunda ve meclislerin bitimindeki) **dualarının sonu ise şudur: 'Bütün hamdler (övgüler ve tâzimler), âlemlerin Rabbi olan Allâh'a mahsustur'**" (*Yûnus Sûresi:10'dan*) buyurmuştur.

Ulemânın beyânı vechile; hamd, dînî ve dünyevî tüm nîmetlere karşı gerekli olduğu gibi, cana, mala yâhut âileye isâbet eden musîbetlerden dolayı da hamdetmek gerekir. Zîrâ musîbet gibi görünen belâlarda haddi zâtında nîmetlerdir. Çünkü onlar sabreden kula büyük mükâfatlar kazandırmaktadır.

Nitekim bülûğâ ermeden ölen çocukların ölümünden dolayı meydana gelen büyük kederin sabreden velîlerine ne kadar fayda sağladığı hadîs-i şeriflerde belirtilmiştir. Bundan dolayı her hâlükârda hamdeden kullar herkesten önce cennete girecektir.

Nitekim **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«أَوَّلُ مَنْ يُدْعَى إِلَى الْجَنَّةِ الَّذِينَ
يَحْمَدُونَ اللَّهَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ.»

“Cennete ilk çağrılacak olanlar bollukta ve darlıkta Allâh’a hamdedenlerdir” (Hâkim, el-Müstedrek:4/398; Beğavî, Me’âlimü’t-Tenzîl:3/113) buyurmuştur.

“Minhâcü’l-Âbidîn” isimli eserde zikredildiğine göre; **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا سَاءَ وَسَرَّ.»

“Üzen ve sevindiren her şeye karşı Allâh’a hamdolsun” (İsmâ’îl Hakkî, Rûhu’l-beyân, 3/518) buyurduğu sâbittir.

Âişe (Radiyallâhu Anhâ) şöyle demiştir: **“Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sevdiği bir şey gördüğü zaman:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ.»

“Bütün hamdler, iyilikler nîmetiyle tamamlanan Allâh’a mahsustur” derdi. İstemediği bir şey gördüğünde ise:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ.»

“Her hâlükârda Allâh’a hamdolsun” derdi.” (İbni Mâce, Süyûtî, ed-Dürri’l-mensûr, 7/546)

Şu bilinmelidir ki, îman ve tevhîd nîmetine muvaffak kılınmak, **Allâh-u Te’âlâ**’dan kula ikrâm edilen en büyük nîmettir. Bu yüzden mümin dâimâ:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى دِينِ الْإِسْلَامِ وَتَوْفِيقِ الْإِيمَانِ.»

“İslâm dîninden ve îmâna muvaffakiyetten dolayı **Allâh’a** hamdolsun” demelidir.

İmâm-ı Mücâhid (Radiyallâhu Anh):

«أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ.»

“Allâh o (îmân edip) şükredenleri(n kimler olacağını tâ ezelde) gerçekten en iyi bilen biri değil midir?!” (En’âm Sûresi:53’den) âyet-i kerîmesini tefsir ederken: **“Allâh** tevhîd nîmetine şükredenleri en iyi bilen değil midir?!” mânâsını zikretmiştir.

Kuşeyrî (Kuddise Sirruhû): “Hakîkî mânâda hamdedenler; **Allâh-u Te’âlâ**’nın kudretiyle hâsıl olan hiçbir şeye karşı îtirâz etmeyenler, **Allâh-u Te’âlâ**’ya itaat etmeleri gereken hiçbir şeyden de inkibâz etmeyenler (el çekmeyenler)dir” demiştir.

Meşâyih’in beyânı vechile; gerçek mânâda hamdedenler, sadece dilin hamdiyle iktifâ etmeyip, amelî ve ilmî tüm kemâlâtı ortaya çıkarıp bildiklerini tatbik ederek fiilî ve hâlî hamde erişenlerdir. Hamd mertebelerinin nihâî noktası kişinin hamdetmekten âciz olduğunu izhâr etmesidir.

Rivâyet olunduğuna göre **Dâvûd** (Aleyhisselâm): “Yâ **Rabb!** Ben Sana nasıl hamdedebilirim ki, hamde muvaffakiyet de Senin nîmetlerindendir?” dediğinde **Allâh-u Te’âlâ** ona:

يُرْوَى: أَنَّ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: «يَا رَبِّ! كَيْفَ أَحْمَدُكَ وَالْحَمْدُ مِنْ أَلْيَمِّكَ؟ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ: الْآنَ حَمَدْتَنِي يَا دَاوُدُ!»

“Ey Dâvûd! İşte şu anda (hamdden âciz olduğunu anlayınca) **ancak Bana hamdedebildin”** diye vahyetmiştir. **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in:

«اللَّهُمَّ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ
أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ.»

“Ey Allâh! Sana karşı övgüyü sayıp bitiremem, Sen Kendini övdüğün gibisin” (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:6569; Müslim, no:2654; Âlûsî, Rûhu’l-me’ânî:10/585) sözü ne kadar yüce bir hamd ifâdesidir.

Dördüncü sıfat: “Seyahat edenler” kavî şerîfiyle açıklanan seyahat fiilidir ki müfessirler bundan ne kastedildiği hakkında birkaç görüş üzere ihtilâf etmişlerdir:

1) İbni Mes'ûd ve İbni Abbâs (*Radiyallâhu Anhüm*)den nakledildiğine göre bundan maksat; oruç tutanlardır. Onların bu görüşü bâzı hadîs-i şeriflerle de teyid edilmiştir. Nitekim **'Ubeyd ibni 'Umeyr** (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) e sâihlerin kim olduğu sorulduğunda: **"Onlar oruç tutanlardır"** (*İbni Cerîr et-Taberî, Câmi'u'l-beyân, 12/10-11; Süyûtî, ed-Dürri'l-mensûr, 7/546-547*) buyurmuştur.

Süfyân ibni 'Uyeyne (*Radiyallâhu Anh*): "Oruç tutan kişi yemek, içmek ve cimâ gibi tüm Dünya lezzetlerini terk ettiği için, seyahate çıkarak vatanında alıştığı yiyecek, içecek ve eşiyile birleşmek gibi nîmetlerden mahrum olan kimseye benzetildi" diyerek oruçla seyahat arasındaki benzerliğe ve her ikisinde bulunan zorluğa işâret etmiştir.

Nitekim **Ebû Hureyre** (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

"Âdemoğlunun her (iyi) ameli katlanır. İyi bir amel on kattan yedi yüz kata kadar (mükâfat görür). Allâh-u Azze ve Celle: 'Her amel böyledir) ancak oruç müstesnâ! Çünkü o gerçekten Bana âittir ve onun mükâfatını Ben vereceğim. (Oruç tutan kulum) şehvetini ve yemeğini Benden sebep terk etmektedir' buyurdu.

Oruçlu için iki ferahlık vardır, biri iftar ânındaki sevinci, diğeri de Rabbine kavuştuğu andaki sevinci! Ayrıca onun ağız kokusu elbette Allâh katında misk kokusundan daha hoştur!" (*Müslim, Sıyâm:30, no:1151, 2/807; Kâzî Senâullâh, et-Tefsîru'l-Mazharî, 4/280*)

Bir kavle göre seyâhat kelimesinin asıl lügati, toprak üzerinde sürekli akan su gibi yeryüzünde gezip dolaşmaktır. Oruç tutan da sürekli ibâdetle sayılıp günahları terk ettiği için yeryüzünde sürekli gezip dolaşana teşbih edilmiştir. Tabî ki bu devamlılık mânâsından dolayı **Ebû 'Amr el-'Abdî** gibi bâzı âlimler bu kelimeye: "Oruca devâm edenler" mânâsı vermişlerdir. (*İbni Cerîr et-Taberî, Câmi'u'l-beyân:12/13; İbni Ebî Hâtim, 6/1890*)

Zeccâc (*Rahimehullâh*)dan nakledildiğine göre **Hasen** (*Radiyallâhu Anh*)ın görüşü, farz orucu tutanların bu kıymetli vasfa dâhil olduğu yönündedir. Bâzıları ise bu vasfa dâhil olmak için oruca devâm etmeyi şart koşmuşlardır. (*Kurtubî, el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kurân:10/394*)

Diğeri bâzı âlimler ise her aydan üç gün orucun tüm aya bedel sayılmasını göz önünde bulundurarak: "Bunlar sabır ayı olan ramazan ile her aydan eyyâm-ı bîyzi (on üç, on dört, on beşi) tutanlardır" demişlerdir. (*Semerkanî, Bahru'l-ulûm:2/76*)

Hasen (*Radiyallâhu Anh*) gerçek sâihlerin orucu takvâ ile tamamlayan kimseler olduğunu beyan sadedinde: "Sâihler oruca niyet ederek (oruçsuzken kendilerine) helâl olan şeylerden geri duranlar ama haramlardan her dâim uzak olanlardır. Ama şimdi vallâhi öyle birtakım kavimler türedi ki onlar oruç tutarak helâllerden geri duruyorlar ama haramlardan geri durmuyorlar. İşte böylelerine karşı **Allâh-u Te'âlâ**'nın büyük gazabı vardır" demiştir.

Fahrurrâzî (*Rahimehullâh*)ın beyânı vechile; yemekten, içmekten ve cinsî münâsebetten kaçınarak nefesine şehvet kapılarını kapayan oruçlu kişiye hikmet kapıları açılır ve celâl âleminin nurları tecellî eder.

Bundan dolayı **Ebû Eyyûb el-Ensârî** (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: **"Her kim kırk gün Allâh-u Te'âlâ için ihlâslı olursa, hikmet pınarları (kalbinden çoşup) dilinde zuhûr eder!"** (*Ebû Nu'aym, Hilyetü'l-evliyâ:5/189; 'Aclûnî, Keşfü'l-hafâ, no:2361, 2/224; Fahrüddîn er-Râzî, et-Tefsîru'l-kebîr:16/209; Se'âlibî, el-Cevâhiru'l-hisân, 3/219*)

Artık bu kişi **Allâh-u Te'âlâ**'nın celâl âleminde mânen seyâhat ederek bir makamdan diğeri makama, bir dereceden diğeri dereceye intikâl edenlerden ve böylece rûhâniyyât âleminde seyâhat ehlerinden olur.

2) 'Atâ (*Rahimehullâh*): "Sâihler **Allâh** yolunda cihad eden gâzîlerdir" demiştir. Onun bu görüşü bâzı hadîs-i şeriflerle de teyid edilmiştir.

Nitekim **Ebû Ümâme** (Radiyallâhu Anh) dan rivâyet edildiğine göre bir adam: “Yâ **Rasûlellâh!** Bana (Allâh’ın âyetlerini tefekkür etmek üzere yeryüzünde) seyâhat için izin verir misin?” dediğinde **Nebî** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): “**Şüphesiz ümmetimin seyâhati Allâh-u Te’âlâ’nın yolunda cihâd etmektir**” (Ebû Dâvûd, Cihâd:6, no:2486, 3/1075; İbni Kesîr, et-Tefsîr:7/293; Kâzî Senâullâh, et-Tefsîru’l-Mazharî:4/280) buyurmuştur.

Fakat bizim ümmette ilim tahsîli ve emri bi’l-mârûf gibi hayırlı işler dışında yeryüzünde gezip dolaşmak ve dağ başlarında yalnız kalmak sûretiyle yapılacak meşrû bir ibâdet yoktur. Ancak ümmetin iç savaşa tutuştuğu ve dînî konularda sarsıntılar geçirdiği fitne günlerinde böyle bir ibâdete başvurulabilir.

Nitekim **Ebû Sa’îd el-Hudrî** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Müslümanın en hayırlı malının koyun olacağı (kargaşa) günler(i) yaklaşmıştır ki (o zamanda kişi) dînini fitnelere kaçırarak koyunlarının ardına düşüp dağ başlarına ve sulak yerlere gidecektir.**” (Buhârî, İmân:10, no:19, 1/15; İbni Kesîr, et-Tefsîr, 7/294)

3) Abdurrahmân ibni Zeyd (Radiyallâhu Anh) dan nakledildiğine göre; sâihler, hicret edenlerdir. Nitekim o: “**Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ümmetinde hicretten başka seyâhat (vazîfesi) yoktur. Sahâbe-i kirâmın seyâhatleri Medîne’ye hicretleri olmuştur. **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ümmetinde terahhüb (inzivâyâ çekilerek ve lezzetlerden kesilerek ruhbanlık yapmak) yoktur” demiştir. (İbni Ebî Hâtim, 6/1890)

4) ‘İkrime (Radiyallâhu Anh)dan nakledildiğine göre; bu âyet-i kerîmede methedilen sâihler hadîs ve ilim öğrenmek için yolculuk yapanlardır. (İbni Ebî Hâtim, 6/1890)

Zîrâ ilim talebesi dînî ilimleri tahsil için şehirden şehire dolaşmak durumundadır. **Câbir** (Radiyallâhu Anh) bir hadis öğrenmek için Medîne’den Mısır’a gitmiştir.

Kesîr ibni Kays (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “Bir kere ben **Ebu’d-Derdâ** (Radiyallâhu Anh) ile birlikte Şam mescidinde oturuyorken,

kendisine bir adam gelerek:

‘Yâ **Ebe’d-Derdâ!** Ben **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in Medîne’sinden kalkıp sana geldim, ama bir ihtiyâcım için gelmedim, sadece senin **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) den bir hadîs naklettiğin bana ulaştığı için (o hadîsi bizzat senden duymaya) geldim’ deyince **Ebu’d-Derdâ** (Radiyallâhu Anh) ona (ilim için yaptığı bu yolculuğun fazîletini beyân etmek üzere) şöyle dedi:

‘(Ne mutlu sana!) Ben **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)i şöyle buyururken işittim: **‘Her kim ilim talep etmek üzere bir yola girse Allâh onu cennet yollarından bir yolda yürütür. Şüphesiz ki melekler ilim talebesinden hoşnut oldukları için (onun ayaklarının altına) elbette kanatlarını gererler. Göklerdeki ve yerdekiler, hattâ su içindeki balıklar gerçekten âlim kimse(nin günahlarının affedilmesi) için elbette istiğfâr ederler.**

Muhakkak ki âlimin (câhil bir) âbide karşı üstünlüğü dolunay gecesindeki ayın diğer yıldızlara üstünlüğü gibidir. Şüphesiz ki ulemâ, enbiânın vârisleridirler.

Gerçekten peygamberler dînar ve dirhem mîras bırakmamışlardır, ancak ilim mîrasını bırakmışlardır. Artık onu alan (peygamberlik mîrasından) tam bir nasip almış olur.” (Ebû Dâvûd, İlim:1, no:3641, 3/1576; Tirmizî, no:2682; İbni Mâce, no:223; Kâzî Senâullâh, et-Tefsîru’l-Mazharî:4/280)

İlim için sefere çıkmanın fazîletinden dolayı bu yolda seyâhat yapmayan hiçbir kimse kâmil sayılmaz, **Allâh** için hicret etmeyen kimse de maksadına ulaşamaz. Ulemâ: “Bir kimsenin kendisini geçmiş büyüklerin silsilesine ekleyecek ve kalbinden perdeleri açacak üstâdı yoksa din konusunda o kişi babası belli olmayan ne-sepsiz bir veled-i zinâdır” demişlerdir.

5) Nakkâş (Rahimehullâh)dan nakledildiğine göre; sâihler, **Rabblerin**in tevhîdi ve melekût âlemi ile vahdetine ve azametine delâlet eden alâmet ve ibretlerden yaratmış olduğu bunca mahlûkât hakkında düşünceleriyle yolculuk yapanlardır.

Nakledildiğine göre; âbidlerden biri gece namazı için abdest almak üzere ibriği eline alıp parmağını ibriğin kulağına taktığında oturup tefekküre dalmış ve böylece imsak çıkararak gece namazını kılamamış. Kendisine bunun sebebi sorulduğunda ise: "Parmağımı ibriğin kul-puna taktığımda **Allâh-u Te'âlâ**'nın:

﴿إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ
فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ﴾

'Hani o demir tasmalar ve (şeytanlarıyla birlikte bağlandıkları) zincirler gerdanlarında bulunarak sert bir şekilde (yüzüstü) sürüklenirlerken; o kaynar suyun içinde (türlü türlü azaplara düşürülecekler de, evvelâ bedenlerinin dış kısmı yakılacak)! **Sonra da** (yangın, tâ kalplerinin üstüne kadar işleyecek şekilde) **o ateş içerisinde yakılacaklar'** (Ğâfir Sûresi:71-72) kavli-şerîfini düşünmeye ve o bu-kağları nasıl taşıyacağım diye tefekkür etmeye başladım, demek ki bütün gece öyle kalmışım" diye cevap verdi.

Kurtubî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; seyahat lafzının lügati, suyun dolaşması gibi yer-yüzünde sürekli dolaşmak anlamında olduğu için bütün bu mânâlara ihtimallidir. Nitekim oruçlu kişi zevklerini terk ettiği için sürekli ibâdetle, tefekkür ehlinin kalpleri de gafletten uzak olduğu için sürekli zikirdedir. Buna mukâbil melekler içinde de seyyâhlar vardır.

Nitekim **Abdullâh** (ibni Mes'ûd) (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً
فِي الْأَرْضِ سَيَّاحِينَ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلَامَ.»

"Gerçekten yeryüzünde Allâh'ın sürekli gezip dolaşan birtakım melekleri vardır ki bana ümmetinden selâm ulaştırırlar!"
(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:3666, 6/183; Nesâî, 3/43; Kurtubî, el-Câmi'u li-ahkâmi'l-Kur'ân:10/395)

Kuşeyrî (Kuddise Sirruhû): "Hakîkî sâihler; **Allâh-u Te'âlâ**'dan gayri bir şeyi görmemek için oruç tutanlar ve **Allâh-u Te'âlâ**'dan gayri her şeyden **Allâh** ile iktifâ eden (yetinen) kimselerdir" demiştir.

"Te'vîlât-ı Necmiyye"de zikredildiği üzere; sâihler, kendilerini **Allâh-u Te'âlâ**'dan alı-koyan her şeyi terk ederek **Allâh-u Te'âlâ**'ya kavuşmak için seyr-ü sülûk yapanlardır.

Meşâyihın beyânı vechile; gerçek mânâda seyâhat edenler, yaratıldıkları fitrat makâmından hicret edip ve kendilerinde bulunan kemâlâtı (hünerleri) görmekten geçip **Allâh-u Te'âlâ**'nın sıfatlarının yüce sahalarında ve tecellîlerinin konaklarında dolaşanlardır. Âriflerden bâzısı: "Sâihler, kalpleriyle melekût âleminde dolaşanlar ve muhabbet kanatlarıyla ceberût havasında uçuşanlardır" demiştir.

Sâih hakkındaki diğer kavil olan sâim mânâsına göreyse hakîkî anlamda oruç tutanlar; me'lûfattan (alışageldikleri şeylerden) oruç tutup **Allâh-u Te'âlâ**'nın cemâlinin hilâlini bu âlemde müşâhede edenler (görür gibi olanlar), öteki âlemde ise **Allâh-u Te'âlâ**'nın cemâlini göz görüşüyle görmeden iftar etmeyenlerdir. İşte bu dostlar **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in:

«صُومُوا لِرُؤُوسِهِ وَأَفْطَرُوا لِرُؤُوسِهِ.»

"O'nu görünce oruç tutun, O'nu görünce iftar edin" (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:9556, 15/342; Buhârî, no:1909; Müslim, no:1081; Âlûsî, Rûhu'l-me'ânî:10/586) hadîs-i şerîfiyle işâret buyurduğu emre imtisâl edenlerdir.

Efendi Babamız Hacı Ali Haydar Efendi
(Kuddise Sirruhû) Hazretlerinin:

**"Savm-ı sivâ eyleyenin iftarı,
'Vâsıl-ı Hakk'tır dedi, Hakk Peygamberi"**

şeklindeki beyti de bu mânâda oruç tutanların ancak **Allâh-u Te'âlâ**'ya kavuştuklarında iftar açacaklarını açıklamaktadır.

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN ESERLERİ

A) İSBÂTÜ'N-NÜBÜVVE:

Ahmed Sirhindî, genç yaşlarında iken gittiği Agra'da, Ekber Şâh'ın önde gelen bürokratlarından Ebu'l-Fazl Allâmî ile felsefe ve peygamberliğin önemi konusunda tartışmış, bunun üzerine *İsbâtü'n-nübüvve* adlı eserini kaleme almıştır. Sirhindî eserin başında yazma sebebi ve eserin bölümleri hakkında bilgi verirken "bir mukaddime" ve "iki makale"den oluştuğunu kaydetmiş ise de, matbu ve yazma nüshalarda ikinci makale bulunmadığına göre bu eseri yarım bırakmış ve ikinci makaleyi yazmaktan vazgeçmiş olmalıdır.

Eserin konu başlıkları şunlardır: Nübüvvetin manası, mucize, peygamber gönderilişi ve bütün insanların ona muhtaç oluşu, son peygamberin peygamberliğinin isbatı. Arapça olan eser, önce Karaçi'de İdâre-i Müceddidiyye tarafından (Karaçi 1381/1963), sonra Lahor'da İdâre-i Sa'diyye-i Müceddidiyye tarafından Mahbûb İlâhî'nin tahkiki ile *Resâil-i Müceddidiyye* isimli mecmua içinde yayınlanmıştır. (*Resâil-i Müceddidiyye*, Lahor, İdâre-i Sa'diyye-i Müceddidiyye, 1385/1965, s. 17-56.)

İstanbul'da Hakikat Kitabevi tarafından Karaçi baskısı ofset yoluyla tekrar basılmış (*İsbâtü'n-nübüvve*, İstanbul 1994.) ayrıca Türkçe (Abdullah Süveydî, *Hak Sözü'n Vesikalari*, İstanbul 2001, içinde, s. 272-302), İngilizce (*The Proof of Prophethood*, İstanbul

1997 (14. baskı), içinde, s. 5-39.), Fransızca (*L'evidence de la Prophetie*, İstanbul 1999.) ve Almanca (*Beweis des Prophetentums*, İstanbul 1998. Bu tercümelerin hiçbirinde mütercim ismi zikredilmemiştir) tercümeleri ayrı ayrı neşredilmiştir.

B. REDD-İ Şİ'A (VEYA REDD-İ REVÂFİZ):

997'de (1588-89) Meşhed'in kuşatıldığı dönemde Meşhed âlimlerinden Muhammed b. Fahreddîn Rüstemdârî'nin yazdığı ve sahabe-yi eleştiren risaleye reddiye olarak kaleme alınmıştır. Farsça olan eser, *Mektûbât-ı İmâm-ı Rabbanî'nin* Leknev 1889 baskısının sonunda ek olarak basılmış, daha sonra Gulâm Mustafa Hân tarafından *Te'yîd-i Ehl-i Sünnet* adıyla müstakil olarak neşredilmiştir (Râmpûr 1384/1964).

Bu son baskı İstanbul'da Hakikat Kitabevi tarafından tekrar basılmış (İstanbul 1994), ayrıca Türkçe tercümesi yayınlanmıştır. (Abdullah Süveydî, *Hak Sözü'n Vesikalari*, içinde, s. 45-78. (Mütercim adı zikredilmemiştir).)

Eser, Şah Veliyyullah Dihlevî (ö. 1176/1762) tarafından *el-Mukaddimetü's-seniyye fi'l-intisâr li'l-fırkatî's-Sünniyye* isimli Farsça'dan Arapça'ya çevrilmiş (Bağdatlı İsmail Paşa, *İzâhu'l-meknûn fi'z-zeyl alâ Keşfi'z-zunûn*, İstanbul 1947, 11, 544.) ve bu tercüme yayınlanmıştır. (*en-Nâbiye* isimli eserin ekinde, İstanbul, Hakikat Kitabevi, 1993, s. 50-83.)

C. RİSÂLE-İ TEHLÎLIYYE:

“Lâ iiâhe illallah” kelime-i tevhîdinin (tehlil) anlamını açıklayan bir eserdir. Eserin Arapça metni, Reşîd Ahmed tarafından yapılan Urduca tercümesi ile birlikte Gulâm Mustafa Hân tarafından yayınlanmıştır (Karaçi, İdâre-i Müceddidiyye, 1384/1965). Arapça metin ayrıca Lahor’da da neşredilmiştir. (*Resâil-i Müceddidiyye*, Lahor 1965, içinde, s. 1-16.)

Eserin içinde müellif “Şeyhî ve vâlidî kuddise sirruh” ifadesini kullandığı için eser, Ahmed Sirhindî’nin bâbasının vefatından (1007/1599) sonra yazılması olmalıdır. Gulâm Mustafa Hân eserin h. 1010’da yazılmış olabileceği kanaatindedir. (Ahmed Sirhindî, *Risâle-i Tehlîliyye* (nşr. Gulâm Mustafa Han), Karaçi 1965, s. 4 (naşirin mukaddimesi). Muhammed İkrâm eserin h. 1007 sonu 1008 başında yazıldığı kanaatindedir. Bk. Muhammed İkrâm, *Rûd-i Kevser*, s. 244-245.)

D. TA'LİKÂT BER ŞERH-İ RUBÂ'İYYÂT-I HÂCE BAKÎ BILLÂH:

Şeyhi Bakî Billah’ın kendi rubaileri üzerine yaptığı şerhe Ahmed Sirhindî tarafından yazılmış olan bir ta'likattir. Eserde vahdet-i vücûd konusunda âlimler ile sûfîlerin birbirine aykırı olan görüşleri uzlaştırılmaya çalışılmıştır. Farsça olan eser 1965’te Lahor’da *Resâil-i Müceddidiyye* içinde yayınlanmış (*Resâil-i Müceddidiyye*, Lahor 1965, içinde, s. 217-248.), bir sene sonra Karaçi’de İdâre-i Müceddidiyye tarafından ayrıca neşredilmiştir.

E. MA'ÂRİF-İ LEDÜNNIYYE:

Seyr-u sülûk, varlık (vücûd), Allah’ın zatı ve sıfatları gibi konuları ele alan Farsça bir eserdir. “Ma’rife” başlığını taşıyan 41 parça yazıdan oluşur. Ahmed Sirhindî’nin bu eseri 1015-1016 (1606-1607) yılları arasında yazdığı söylenir. Nadvî, *Saviours of Islamic Spirit*, III, 336.) Farsça metin önce Hâfız Muhammed Ali Hân tarafından yayınlanmış (Râmpûr, Matba-ı Ahmedî, 1898), sonra 1965’te Lahor’da *Resâil-i Müceddidiyye* içinde (*Resâil-i Müceddidiyye* (nşr. Mahbûb İlâhî), Lahor 1965 içinde, s.

141-216.), ardından 1968’de Karaçi’de Farsça metni ve Zevvâr Hüseyin Şâh’ın Urduca tercümesi ile birlikte neşredilmiştir.

F. MEBDE' VE ME'ÂD:

Seyr-u sülûk mertebeleri hakkında Farsça bir eserdir. Ahmed Sirhindî’nin farklı zamanlarda yazdığı 61 parça yazısının, müridlerinden Muhammed Siddîk Bedahşî Kışmî (ö. 1050/1640) tarafından 1019 (1610) senesinde derlenmesiyle oluşmuştur. Eser Delhi, Lahor ve Karaçi’de neşredilmiş (*Mebde' ve Me'âd*, Delhi, Matba-i Ensârî, 1307/1889; *Resâil-i Müceddidiyye* (nşr. Mahbûb İlâhî), Lahor 1965, içinde, s. 57-140; *Mebde' ve Me'âd*, Karaçi, İdâre-i Müceddidiyye, 1968.) İstanbul’da Karaçi neşrinin tıpkı basımı yapılmıştır. (*Mebde' ve Me'âd*, İstanbul, Hakikat Kitabevi, 1994.)

Mebde' ve Me'âd Osmanlı döneminde Harputlu Beyzâde Ali Efendi (ö. 1322/1904) tarafından Türkçe’ye (*Risâle-i Celîle-i Mebde' ve Me'âd* (trc. Beyzâde Ali Harputî), Kastamonu 1290/1873), Muhammed Murâd Kazânî Minzelevî (ö. 1352/1934) tarafından Arapça’ya tercüme edilip yayınlanmıştır. (Ahmed Sirhindî, *Tercümetü Risâleti'l-Mebde' ve'l-me'âd* (trc. M. Murâd Kazânî), *Mu'arrabü'l-Mektûbât (ed-Dürrerü'l-meknûnâtü'n-nefise)*, Mekke 1317/1899, kenarında, II, 2-162.)

G. MÜKÂŞEFÂT-I GAYBİYYE:

Seyr-u sülûk ve varlık konularıyla ilgili Farsça bir eserdir. Ahmed Sirhindî’nin muhtelif zamanlarda kaleme aldığı 29 parça yazısı, onun vefatından sonra 1051 (1641) senesinde derlenerek bu eser meydana gelmiştir. Eseri derleyen kişi Gulâm Mustafa Hân’a göre Sirhindî’nin halifelerinden Muhammed Hâşim Kışmî (Ahmed Sirhindî, *Mükâşefât-ı Ayniyye*, s. 3-4), Muhammed İkbâl Müceddidî’ye göre ise Sirhindî’nin oğlu Muhammed Ma’sûm’dur. (Muhammed Ubeydullah b. Hâce Muhammed Ma’sûm, *Hasenâtü'l-Haremeyn* (Arapçadan Farsçaya trc. Şâkir b. Molla Bedreddîn Sirhindî; nşr. Muhammed İkbâl Müceddidî), Lahor 1981, s. 19-20 (naşirin mukaddimesi))

Müceddidî literatüründeki bazı referanslar, eserin Muhammed Ma'sûm tarafından derlendiği görüşünü kuvvetlendirmektedir.

(Muhammed Emîn Bedahşî, *Menâkıbu'l-hazarât*, vr. 263b: "Çün ez Hazret-i Mahdûmî Mevlânâ Şeyh Muhammed Ma'sûm kuddise sirruh porsîdem, îşân goftend: Belî, in mektûb râ ba'd-i ez sî sâl yâftem ve der Risâle-i Mükâşefât dâhil kerdem". Ayrıca bk. Ebu'l-Hasan Zeyd Fârûkî, *Makâmât-ı Ahyâr*, Delhi 1395/1975, s. 44.)

Eserin Farsça metni, Urduca tercümesi ile birlikte Gulâm Mustafa Hân tarafından *Mükâşefât-ı Ayniyye* adıyla yayınlanmıştır (Karaçi 1965). Oysa en eski kaynaklarda eserin ismi *Mükâşefât-ı Gaybiyye* şeklinde kayıtlıdır. (Kişmî, *Berekât-ı Ahmedîyye*, s.240; Bedreddîn Sirhindî, *Hazarâtü'l-kuds*, II, 136.)

H. MEKTÛBÂT:

Ahmed Sirhindî'nin müridlerine ve dostlarına yazdığı toplam 536 mektuptan oluşan üç ciltlik Farsça bir eserdir. Birinci cilt Sirhindî'nin h. 1008-1025 tarihleri arasında yazdığı 313 mektuptan oluşmakta olup, müridi Yâr Muhammed Cedîd Bedahşî Tâlekânî tarafından 1025'te (1616) derlenmiştir. İkinci cilt 99 mektuptan oluşur ve Abdülhay Hisârî tarafından 1028'de (1619) derlenmiştir. Üçüncü cilt Muhammed Hâşim Kişmî tarafından 1031'de (1622) 114 mektup olarak derlenmiş, bundan sonra yazılan mektupların yeni bir cilt yapılması düşünülmüş, ancak Sirhindî'nin vefatına (1034/1624) kadar geçen dönemde sadece on tane mektup yazıldığı için onlar da üçüncü cilde eklenerek bu ciltte 124 mektup olmuştur.

Ahmed Sirhindî, mektuplarında İslâmî kaidelere ve Ehl-i Sünnet mezhebine bağlı kalmayı sıkça vurgulamış, yaşadığı tasavvufî hâlleri ve seyr-u sülûk esnasındaki ruhî tecrübelerini aktarmış, ayrıca varlık konusunu derinlemesine tartışmıştır. İbnü'l-Arabî ve takipçilerine katıldığı ve katılmadığı hususları belirtirken, konuyu ulema gibi zihnî (rasyonel) yaklaşımlarla değil, yaşadığı tasavvufî (mistik) tecrübelerle temellendirmiştir.

Mektuplarında zaman zaman Hindistan'ın dinî ve sosyal yapısındaki aksaklıklara da işaret eden Sirhindî, yöneticileri bu konuda uyarmış ve teşvik etmiştir. Müridlerine yazdığı mektuplarda tasavvufî konulara ağırlık veren Sirhindî'nin, devlet yöneticilerine yazdığı mektuplarda genelde dinî ve sosyal konularla iktifa ettiği görülür.

Ahmed Sirhindî'nin halifelerinden Muhammed Hâşim Kişmî, *Mektubat*'ın birinci cildindeki keşfi bilgilerin, diğer iki cilde nisbetle Sirhindî'nin ilk hallerine ait olduğunu ifade etmektedir. (Kişmî, *Berekât-t Ahmedîyye*, s. 218.)

Mektupların muhtevasında, yazarın içinde bulunduğu tasavvufî hâlin etkili olacağı muhakkaktır. Nitekim Sirhindî'nin gençliğinde yazdığı mektuplar ile yaşlılık döneminde yazdığı mektuplar arasında aynı konuda farklı görüşleri bulunduğu bilinmektedir. (Bk. Sirhindî, *Mektûbât*, I, 267 (no. 160), 359 (no. 220); Eyyûb Gencî, *Şerh-u Dürrü'l-ma'ârif*, Senendec 1376/1997, s. 138-139.)

Mektupların muhtevasında yazarın hâli etkili olacağı gibi, mektubun yazıldığı muhâtab kişinin tasavvufî ve zihnî seviyesi de etkili olabilir. Bununla birlikte Serrâc Tûsî'nin (ö. 378/988) bir ilk dönem safîsinden naklettiği şu cümleler tasavvuf kültüründe mektupların önemini açık bir biçimde ortaya koymaktadır: "Kim, şeyhlerimizin remzlerine (yüksek manalı sembolik sözlerine) vâkıf olmak isterse, onların yazışmalarına ve mektuplarına baksın. Onların remzleri burarlardadır. Yoksa yazdıkları eserlerde (kitaplarda) değil." (Ebû Nasr Serrâc Tûsî, *el-Lüma'* (nşr. A. Mahmûd-T.A. Sürür), Kahire 1960, s. 414.)

Mektûbât'ın bilinen en eski yazma nüshası İslâmâbâd'daki Gencbahş Kütüphanesi'nde olup 14 Muharrem 1056 (16 Kasım 1654) tarihlidir. (J.G.J ter Haar, "The Collected Letters of Shaykh Ahmad Sirhindî", *Manuscripts of the Middle East*, 3 (1988), s. 41.)

Leknev (Lucknow) ve Delhi'de birkaç kez basılan eser, 1327-1334 (1909-1916) yılları arasında Amritsar'da Mevlânâ Nûr Ahmed Emritserî (ö. 1348/1930) tarafından birçok yazma nüshası karşılaştırı-

arak ve sayfa kenarlarına bazı notlar (ta'likat) eklenecek dokuz fasikül hâlinde neşredilmiştir. Nûr Ahmed neşri esas alınarak Lahor (1384/1964) ve Karaçi'de (1392/1972) tekrar yayınlanan eser, İstanbul'da 1977'de Karaçi neşrinden ofset yoluyla tekrar basılmıştır. (Işık Kitabevi, üç cildi iki mücellled hâlinde.)

İstanbul'da ayrıca birinci cildin Arapça ve Farsça birlikte neşri' yapılmıştır (Sönmez Neşriyat, 1969).

Mektûbât Osmanlı döneminde Müstakîmzâde Süleyman Sa'deddîn Efendi (ö. 1202/1787) tarafından h. 1162-1165 yılları arasında Farsça'dan Türkçe'ye tercüme edilmiş ve daha sonra yayınlanmıştır (İstanbul 1277/1860). Eser, Arapça tercümesi esas alınarak günümüz Türkçesine önce Abdülkâdir Akçiçek tarafından (İstanbul 1977), daha sonra üç kişilik bir heyet tarafından tam olarak çevrilip neşredilmeni (İstanbul 2004).

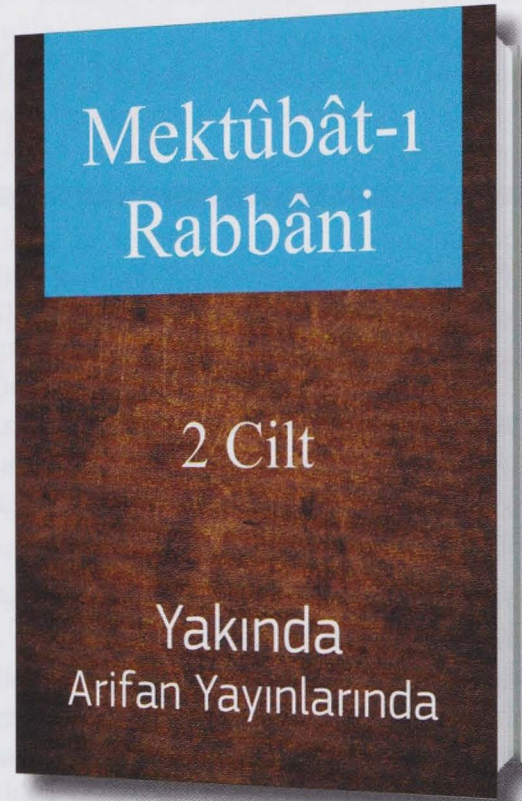
Hüseyin Hilmi Işık tarafından *Mektûbât Tercemesi* (İstanbul 1968) adıyla yapılan çeviri ise birinci cilde aittir. *Mektûbât*'ın Arapça tercümesi Muhammed Murâd Kazânî Minzelevî tarafından 1305 (1888) senesinde yapılmış ve bu tercüme Mekke'de 1317 (1899) senesinde yayınlanmıştır. Urduca tercümesi ise Zevvârj Hüseyin tarafından yapılmış ve Karaçi'de neşredilmiştir. (*Mektûbât-ı Hazret Müceddid Elf-i Sâni kâ Urdu Terceme*, 4 cilt, Karaçi, Ahmed Brothers Printers, 1988-1993.)

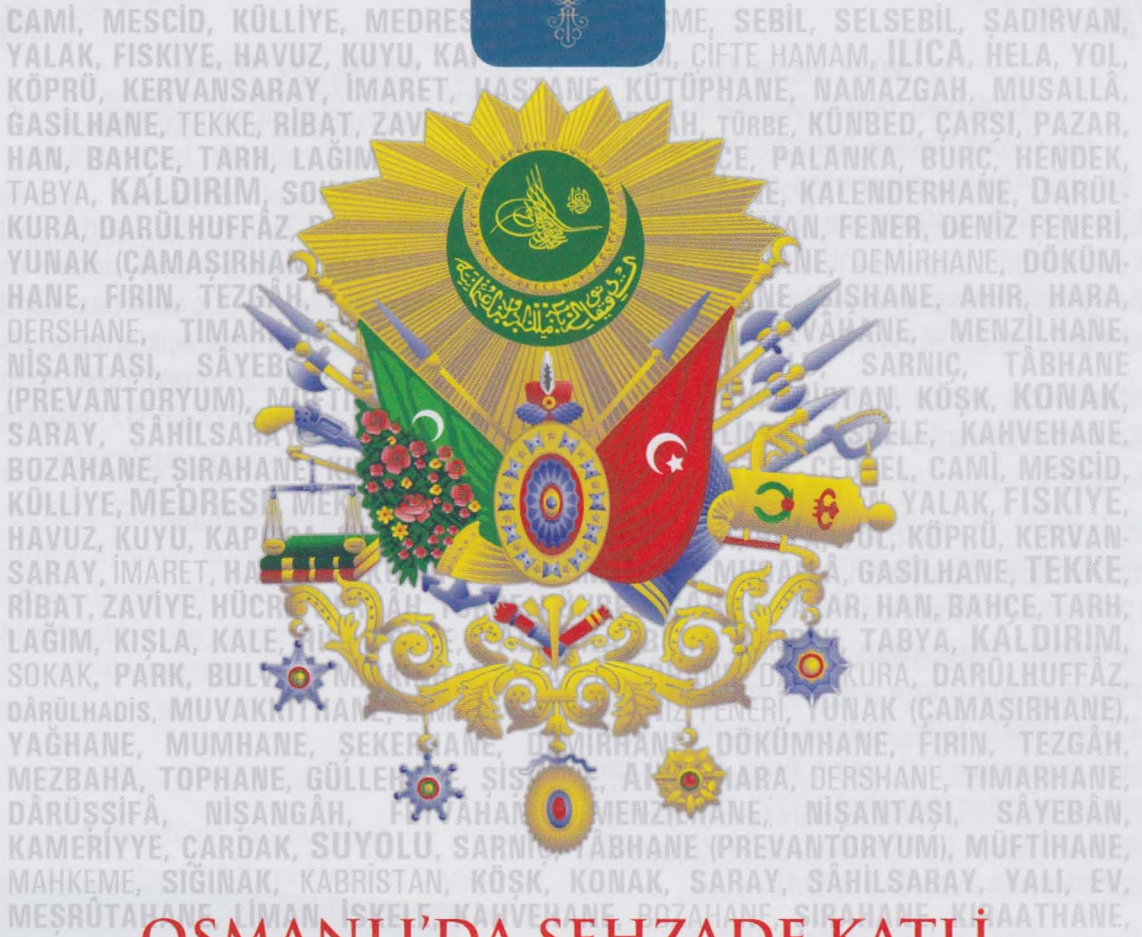
Mektûbât'ın bazı şerhleri şunlardır: Mevlevi Nasrullah Hûtegî b. Hacı Muhammed Şâh Hân, *Şerh-i Mektûbât-ı Kudsi-âyât-ı Mahbûb-i Sübhânî İmâm-ı Rabbani* (*Mektûbât*'taki 40 mektubun şerhi olup birinci cildi basılmıştır (Karaçi 1397/1977). Gencbahş Ktp., nr. 19975 (512 sayfa), bk. Arif Nevşâhî, *Fihrist-i Kitâbhâ-yi Fârsî-yi Çâp-ı Sengî ve Kemyâb-ı Kitâbhâne-i Gencbahş*, İslâmâbâd 1989, II, 1060.); Mîr Ahmed b. Mevlânâ Nedrullah Keşî, *Şerh-i Mektûbât-ı Rabbani* (Çorum, Hasan Paşa Ktp., nr. 3874, (318 varak); aynı kütüphane, nr. 3910 (370 varak). 85 mektubun Farsça şerhi olup 1221 senesinde (1806) telif edilmiştir.); Mîr Arabşâh, *Şerh-i Mektûb-i Müceddid-i Elf-i Sâni*. (*Mektûbât*'ın üçüncü cildi 87. mek-

tubunun şerhidir, bk. Ahmed Münzevî, *Fihrist-i Müşterek-i Nûshahâ-yi Hattî-yi Fârsî-yi Pakistan*, İslâmâbâd 1984, III, 2008.)

Esasen *Mektûbât*'ın ilk şerhi, yine *Mektûbât*'ın kendisidir. Sirhindî, önceki mektuplarında anlaşılması güç olan bazı cümleleri, sonraki mektuplarında açıklamıştır. Meselâ ikinci cildin 6. mektubundaki bazı cümlelerin açıklaması (şerhi) aynı cildin 97. mektubunda bizzat Sirhindî tarafından yapılmıştır.

-Devam edecek inşâallâh-

OSMANLI'DA ŞEHZADE KATLI MESELESİNİN ASLI

Dünya tarihinin önemli bir bölümüne hükmeden Türkler, gerek anavatanları olan Orta Asya'da, gerekse sonra yerleştikleri İran, Ortadoğu ve Anadolu'da irili ufaklı pek çok devlet kurdular. "Pek çok devlet kurdular" denince, pek çok Türk devletinin de çeşitli sebeplerle "yıkıldığı" anlaşılmaktadır.

Bunların yıkılmasında, devlet hâkimiyetinin, hanedanın ortak malı sayıldığı eski bir Türk siyasî geleneğinin tesiri çok büyük olmuştur. Hanedanın her erkek mensubu, küçük olsun, büyük olsun, tahta geçmek hususunda kendisini eşit hak sahibi görmektedir. İşte eski Türk tarihinde bolca görülen hanedan kavgalarının esası, **ülüş** sistemi denilen bu gelenektir.

Bazı Türk hükümdarları bunun önüne geçmek için devleti parçalara ayırıp her birini bir şehzâdenin idaresine vermek yoluna gitmişse de, mahzurları bertaraf etmek şöyle dursun, bu devletçikler düşmanlarınca kolayca yutul-

muştur. Hun, Göktürk, Kutluk, Uygur, Karahanlı, Gazneli, Gürgânlı ve Selçuklu gibi Türk devletleri, hep böyle yıkılmışlardır. Selçuklular bir ara veliahd tayin etmek suretiyle merkeziyetçi bir usul getirmeye çalışmışlarsa da, bu usûlü yerleştirmeye muvaffak olamamışlardır. Tarihteki Türk devletlerinin, **Kuzey-Güney** veya **Doğu-Batı** diye ayrıldığı, ya da Selçuklularda olduğu gibi beylikler, atabeylikler halinde parçalandığı tarih kitaplarından hatırımızdadır.

İşte Selçuklulardan sonra Anadolu'da yeni bir güç olarak ortaya çıkan Osmanlılar, bu tecrübelerden ders almış, devletin böyle bir âkıbete uğramaması için fedakârlık gösterip, acı ilacı bizzat kendileri içmişlerdir. Bu ilaç, halk arasında "kardeş katli" diye bilinen, hanedan mensuplarının nizâm-ı âlem, yani amme menfaati yolunda katledilmesidir. Şunu söylemek gerekir ki, bu tatbikat Osmanlılara mahsus ve münhasır değildi. Sâsânîlerde, Roma ve Bizans'da, hatta Müslüman Endülüs ve Mağ-

rib devletlerinde sıkça rastlanmaktadır. Ancak bunlarda maksat, devletin birliği ve milletin dirliğini korumaktan ziyâde, tahtı ele geçirmek- tir. Bu esnada Avrupa'da yıllarca süren verâset harplerinde ülkelerin harab olduğunu, binlerce insanın öldüğünü de hatırlamak lâzımdır.

Osmanlı Devleti'nde şehzâde katli meselesi, tarihî, siyasî ve hukukî yönlerden tetkik konusudur. Bu yazıda mevzunun daha ziyade hukukî yönü ele alınacaktır.

FATİH'İN MEŞHUR KANUNNÂMESİ...

Osmanlılarda bilinen ilk şehzâde katlinin, 1298 yılında, o zamanlar bir aşîret beyi sayılan Osman Gazi'nin, kendi aleyhine çalışıp yolda tekfurularla işbirliği yapan amcası Dündar Beye tatbik edildiği rivayet olunur. Bu hâdiseden itibaren birkaç yüzyıl hemen her padişah zamanında hanedan mensupları devlet için bir problem olmuştur. Taht iddiasında bulunan şehzâdeler, arkalarına Anadolu'daki beylikleri, hatta Bizans'ı alarak ayaklanmışlar; devletin başına büyük gâileler açmışlardır. Hele Osmanlıların mağlubiyetiyle biten Ankara Meydan Muharebesi (1402) akabinde memleket büyük bir otorite boşluğuna düşmüş; eski padişah Yıldırım Sultan Bayezid'in birbirinden değerli dört şehzâdesi arkalarında binlerce kişi olduğu halde yıllarca süren bir taht mücadelesine girişmişti. Bu **Fetret Devri** sonunda, padişahın küçük oğlu Mehmed Çelebi, kardeşlerini bertaraf ederek tahtın yegâne sahibi olmuştur (1413).

Budevri unutulmayan acı hatıralarının, Fatih Sultan Mehmed'in Teşkilat Kanunnâmesi'ndeki meşhur maddeyi doğurduğu söylenebilir: **"Ve her kimesneye evlâdımdan saltanat müyesser ola, karındaşların nizâm-ı âlem için katl itmek münâsibdir. Ekser ulemâ dahi tecviz etmişlerdir. Anınla âmil olalar."** Titizlikle yazıldığı anlaşılan bu maddenin metni, hanedan mensuplarının öldürülme sebeplerine ve bunun hukukî mesnedine de açıkça işaret ediyor ki aşağıda tafsil olunacaktır. Bir de kanun maddesinin, kardeş katli için *münâsibdir* kelimesini kullanıp, *lâzımdır*

veya *vâcibdir* demeyişi dikkat çekicidir. Anlaşıyor ki, kanunnâme bu hâliyle, tahtın haleflerine şehzâde katli hususunda bir mükellefiyet yüklemeyip, izin vermektedir. Son devir İslâm-Osmanlı hukukçusu Ali Himmet Berki (v.1976) gibi bazı zâtlar, bu kanunnâmenin sahte olduğunu, böyle bir maddenin bulunmadığını ileri sürmüşse de; zamanımızda ilmî çevrelerde bu kanunnâmenin sahte olmadığı kanaati hâkimdir.

"RUMELİ SENİN, ANADOLU BENİM OLSUN!"

Önceki devirlerde meydana gelen şehzâde isyanlarının, Fatih'te mühim bir tecrübe hâsil ettiği görülüyor. Nitekim Fetret Devri'nde kardeşlerin mücadelesiyle ülkenin parçalanma, hatta yıkılma raddelerine gelmesi; öldürülme- yip sağ bırakılan şehzâdelerin hemen hepsinin isyan etmesi; isyan eden şehzâdelerin çoğunun Bizans, Venedik gibi düşman ülkelerde desteklenmeleri, hatta rehin tutulması acı birer tecrübe idi. Öyle ki, **Çelebi Sultan Mehmed**, şeklen tâbi olduğu Timur Hanın oğlu Şahruh'un kendisine mektup yazarak kardeşlerini öldürtmesinin İlhanlı töresine aykırı olduğu yolunda tenkidde bulunması üzerine verdiği cevapta, **"Atalarım bazı müşkülli tecrübeyle hal-letmiştir. İki padişah bir ülkede barınmaz"** demiştir.

Fatih Kanunnâmesi'ndeki meşhur maddede geçen "Ve her kimesneye evlâdımdan saltanat müyesser ola..." ifadesi, Osmanlılardaki saltanat verâseti telâkkisini gösteriyor. Bu maddeye göre Osmanlı hanedanının erkek mensuplarından, güç itibariyle padişahlığa en uygun olup, talihi de yâver gidenin tahta çıkması bahis konusudur. Saltanat müyesser olanın, bu vasıfları hâiz olduğu kabul edilir. Osmanlılarda ilk asırlarda muayyen bir verâset usulü bulunmasının en mühim âmillerinden birisi de, Eski Türklerdeki ülüş geleneği idi. Hanedanın her erkek mensubu taht üzerinde **eşit hak sahibi** ve birer padişah vârisi olmak itibariyle kendilerini bu makama ehil görmekteydi. Yeni bir verâset usûlünü, hanedanın birden kabullenebilmesi kolay değildi.

Ülüş geleneğinin neticesi olarak, kendisini tahta ehil gören şehzâdeler taht için mücadele edecekti. Nitekim Fatih'in vefatı üzerine (1481) küçük oğlu Cem Sultan (1495), padişah olan ağabeyi Sultan II. Bayezid'e haber göndererek **ülkeyi bölüşmey**iteklif etti. Buna göre kendisi Bursa'da Anadolu'nun, ağabeyi de İstanbul'da Rumeli'nin padişahı olarak hüküm sürecekti. Sultan Bayezid'in bu teklifi devletin bekası ve milletin dirliği için çok tehlikeli göerek kabul etmediği ve kardeşiyle mücadele ettiği bilinmektedir. Cem Sultan, meziyet olarak ağabeyinden belki aşağı sayılmazdı ama, Fatih kanunnâmesi açısından bakıldığında, taht Sultan Bayezid'e müyesser olduğu için, Şehzâde Cem, ayaklanmak yerine, ağabeyine itaat tercihinde bulunabilirdi. Ancak Cem Sultan'ın babasının kanunnâmesinin değil de, daha eski ülüş geleneğinin tesiri altında kalması enteresandır.

Fatih Kanunnâmesi'yle, tahta güç bakımından en uygun ve talihi de yâver giden şehzâdenin geçeceği ve hanedanın taht iddiasında bulunabilecek diğer erkek mensuplarını bertaraf edebileceği esası formüle edilmiştir. Bu, Osmanlı siyaset geleneğinde mühim bir inkılâbı temsil eder. Fatih'ten itibaren, İslâm hukukundaki hâkimiyetin bölünmezliği prensibi Osmanlı siyaset hayatına iyice yerleşti. Vele ki hanedan mensuplarının canları pahasına da olsa.

Üstelik eğer muayyen bir kimsenin padişah olması önceden şart edilseydi, tahta daha uygun şehzâdelerin önü kapanmış olacaktı. Bu ise, **liyâkatli** olanın başa geçmesini öngören İslâm amme hukuku prensibine aykırı olurdu. İslâm amme hukuku, hükümdarın, mazlumun hakkını zâlimden almaya, memleketi gerektiğinde iç ve dış düşmanlara karşı korumaya, asker sevkine, kanunî vergileri toplamaya, hukukî hükümlerin icra ve infazına muktedir bir kimse olmasını şart görür. (İbn Âbidîn: Reddül-Muhtar, Bulak 1299, I/384). İşte biraz da bu sebeple, Fatih, yeni bir verâset usûlü koymaktan kaçınmıştır.

Osmanlı Devleti'nin ilk asırlarında, her şehzâde merkeze eşit uzaklıktaki sancaklara bey olarak gönderilir, burada bir nevi staj görür; babalarının vefatında kim önce merkeze gelirse o padişah olurdu. Nitekim Sultan II. Bayezid'in oğlu Şehzâde Selim, kendisinin tayin edildiği sancağın, merkeze diğerlerininkinden daha uzak oluşundan hoşnud kalmamıştı. Bu usulün de bir takım mahzurları vardı. Her şehzâdenin arkasında o sancağa ait büyük bir askerî güç teşekkül ediyordu. Saray halkı, asker, ulemâ, vezirlerin vs. teşkil ettiği bir takım klikler de, istikballerini bağladıkları bir şehzâdeyi taht iddiasına itiyordu. **Yavuz Sultan Selim**, tahta çıktığında kardeşi Şehzâde Korkut'u öldürtmeyip, kendisine vâililik vermişti. Bu arada merkezden eski padişaha mensup bazı vezirler ve askerler mektup yazarak kendisini padişah görmek istediklerini, bunun için şartların hazır olduğunu bildirdiler.

Bu teklife müsbet cevap vermek, üstelik padişah olduğunda maaşlarını arttıracığını va'detmek talihsizliğinde bulunan Şehzâde Korkut'un mektubu Yavuz Sultan Selim'in eline geçti. Aynı zamanda hukuk bilgisiyle meşhur olan şehzâde, hâdiseyi inkâr edemedi ve bu onun sonu oldu (1513). XVII. asır başından itibaren şehzâdeler sancağa çıkarılmayıp sarayda oturmaya, sırası gelen, yani ailenin en yaşlısı tahta çıkarak, diğerleri sıralarını beklemeye başladı. Sistemin artık oturduğu, başa kim geçerse geçsin işlerin yürüyeceği; sarayda oturan şehzâdelerin de daha iyi bir tahsil ve bir nevi siyaset stajı görme imkânı bulacağı düşünülmüştür.

Tarihteki hâdiseler, Osmanlı halkının hanedana eski Türk geleneğinden kaynaklanan bir sadâkatle bağlı olduğunu göstermektedir. Öyle ki, taht üzerinde hak sahibi olarak ancak bu hanedan mensupları görülürdü. Başka bir şahsın veya ailenin Osmanlı tahtına çıkması tasavvur bile edilmemiştir. Osmanlı tarihinde sıkça rastlanan isyanlarda, sözgeşi Sultan IV. Murad zamanındakilerde, askerın şehzâdeleri tahta çıkarmakla padişahı tehdit ettiği de bir vâkiadır.

Bir başka deyişle biçare şehzâdeler, isyanlarda parmakları olmasa bile sadece varlıklarıyla devletin ve milletin emniyetini tehdit eden potansiyel bir tehlike teşkil etmiştir. Kanunî Sultan Süleyman zamanında Türkiye’de bulunan Avusturya elçisi **Busbecq**, bu padişahın oğlu Şehzâde Mustafa’dan (1553) bahsederken diyor ki: “Türk padişahlarının oğlu olmak büyük bir talihsizliğe düşmek demektir. Çünkü bunlardan birisi tahta çıkınca diğerleri ölüme hazırlanmalıydı. Bu da bilhassa yeniçerilerin durumuyla ilgilidir. Çünkü padişahın hayatta bir kardeşi varsa, bu askerlerin padişahın istekleri hiç sona ermez. Diledikleri şey kabul edilmezse, ‘Allah kardeşini eksik etmesin!’ diye bağrışır. Bu, onu tahta getirmek istediklerini anlatmak içindir”.

Kanunî Sultan Süleyman’ın oğlu Şehzâde Mustafa ve Sultan III. Mehmed’in oğlu Şehzâde Mahmud (1603) gibi bazı şehzâdelerin ise, bizzat isyana kalkışmamakla beraber, kötü niyetlilerin kolayca istismar edebilecekleri şekilde hareket ettikleri, sözgelişi padişahın icraatını gıyâbında tenkid edip, “Ben padişah olsam, şöyle yaparım, böyle yaparım” diye atıp tutukları vâkidir.

O devir monarşilerinin, en büyük tehlike olarak gördüğü bu tarz hareketler, bu şehzâdelerin ileride fitneye sebebiyet verebilecekleri endişesiyle ortadan kaldırılmaları için kâfi sebep teşkil etmiştir. Kanunî Sultan Süleyman’ın en küçük oğlu Şehzâde Selim ve Sultan IV. Murad’ın kardeşi Şehzâde İbrahim gibi önünde birkaç şehzâde bulunduğu için padişah olacağına hiç ihtimal verilmeyenler, sabır ve teennileriyle, bir gün kendilerini tahtta bulmuşlardır. Bazı şehzâde idamlarında, şehzâdelerin temkinsiz ve cür’etli hareketlerinin yanında, tarihin her devrinde ve her yerde rastlanabilecek müzevirlerin ve fesatçıların rolü de mühimdir.

“NİZÂM-I ÂLEM”

Fatih Kanunnâmesi’ndeki meşhur maddede geçen “**nizâm-ı âlem**” ifadesi, ammenin, yani cemiyetin çoğunluğunun menfaati mânâsına gelmektedir. Nizâm-ı âlem, yani dünyanın düzeni ammenin menfaati ile kâimdir. İslâm siyaset telâkkisinde, devletin misyonu **i’lâ-yı kelimetullahtır**. Bu da İslâmiyetin yayılması

demektir. İslâm hukuku, bu misyonu akâmete uğratacak her şeyi bertaraf etmeyi tabîî ve meşru görmüştür. Avusturya elçisi Busbecq, İslâmiyet’in Osmanlı hanedanı sayesinde ayakta olduğunu, hanedan yıkılırsa dinin de yıkılacağını, din ve devletin selâmetinin evlâddan daha mühim görüldüğünü söylemektedir. Kardeş katli politik bakımdan doğru bir müessese olarak görülebilir. Peki acaba hukuken buna mesned teşkil edecek esaslar yok mudur?

Bir kere bu idamlar pozitif hukuka, yani Fatih kanunnâmesine uygundur. Dolayısıyla şeklî hukuka göre meşrudur. Ancak bu kanunnâme, Osmanlı hukukuna hâkim olan şer’î esaslara uygun mudur? Olmadığı kanaatini taşıyanlar vardır. Bunlara göre Fatih Kanunnâmesi bir **örfî hukuk** metnidir. Kardeş katli de tamamen örfî hukuktan kaynaklanan bir müessesedir. İleride suç işleyebileceği endişesiyle bir kişiye ceza vermek İslâm hukuku prensiplerine aykırıdır. Gerçekten İslâm hukukunda kanunsuz suç ve ceza olmayacağı gibi, ileride suç işlemesi ihtimaline binaen kimseye ceza verilemez. Ne var ki örfî hukuk, İslâm hukukunun, yani şer’î hukukun hüküm koymadığı ve hüküm koyma salâhiyetini devlet başkanına tanıdığı sahalarda söz konusudur ve şer’î hukuka aykırı olamaz. Meşruluğunu şer’î hukuktan aldığı için ondan ayrı bir hukuk da sayılamaz.

İslâm hukuku, hükümdara bir takım suçlar ihdas edebilme ve bunlara cezalar koyabilme salâhiyetini tanımıştır. Buna **ta’zir** denir. Padişah bir kimseyi bu çerçevede cezalandırabilirdi ve bu İslâm hukukuna aykırı değildir. **Siyaseten katli**, yani devlet başkanının, devletin birliği ve milletin dirliği için yaşaması zararlı görülen kimseleri öldürtmesi de ta’zir cezalarındandır. Bütün monarşilerde olduğu gibi, İslâm hukukuna göre de devlet başkanı yani padişah, yargı gücünü elinde tutardı. Bir başka deyişle padişah başhâkim mevkiindeydi.

Kâdılar, ona vekâleten dâvâ dinler ve onun nâmına hüküm verirdi. Böyle olunca padişahın dâvâ dinleyip, gerekirse suçluları cezalandırması, hatta idamına hükmetmesi mümkün ve meşru idi. Şer'î hukuk, meselâ, hırsızlık, gasp ve adam öldürmeyi âdet haline getirenler, halktan kanunsuz vergi ve haraç toplayanlar, livata yapanlar, sapkın görüşlerin propagandasını yapanlar ve hükümete karşı ayaklananların öldürülebileceğini söyler.

Şehzâde idamlarının birinci çeşidi, hanedan mensubunun hükümdarlık iddiasıyla ortaya çıkması ve isyan etmesi halinde tatbik edilirdi. Bu, Osmanlı Devleti'nde de cârî olan İslâm hukukuna göre bir suçtu. Buna "**bağy**" (hurûc ale's-sultan) denirdi. Haksız yere meşru hükümete isyan edenlerin cezası dünyanın her yerinde ve her devirde idamdı. Nitekim İslâm hukukunun birinci kaynağı Kur'an-ı kerîm, meşru hükümete itaat borcunu halka yüklemekte (Nisâ: 59); hükümete de ayaklananlarla harb edip bunları itaate getirmeyi emretmektedir (Hucurât: 9). Hazret-i Muhammed, bir yerde bir meşru hükümdar varken, hükümdarlık iddiasıyla ortaya çıkan ve kendisine bîat edilen kimsenin hayat hakkının bulunmadığını söyler (Müslim: İmâret 46, (1844), 59, (1852); Ebû Dâvud: Fiten 1, (4248), Sünnet 30, (4762); Nesâî, Tahrîm 6, (7, 93), Bey'a 25, (7, 153); İbn Mâce: Fiten 9, (3956). "**Bir ormanda iki arslan olmaz**" ve "**Mülk, bir hükümdara az, iki hükümdara çoktur**" atasözleri meşhurdur. Savcı Beyin (1381), babası Sultan I. Murad'a; Cem Sultan'ın, ağabeyi Sultan II. Bayezid'e; Şehzâde Bayezid'in (1562), babası Kanunî Sultan Süleyman'a isyanları bağy olarak değerlendirilebilir.

Şehzâde idamlarının ikinci çeşidinde ortada bir isyan yoktur. İşte şehzâde idamlarının hukuka uygunluğu meselesi daha çok bu gibi durumlarda ortaya çıkmaktadır. Fitne çıkmasından korkulduğu hâllerde, bunun önüne geçmek maksadıyla hanedan mensuplarının öldürüldüğü görülmektedir. Osmanlı hukukçularının ekserisi bunu **say bi'l-fesad** suçu çerçevesinde değerlendirmiş ve ta'zir suçlarının içinde mütâlaa etmişlerdir.

Bu, henüz suç işlemeyen, ancak ileride işlemesi muhtemel ve mevhum olan kimsele-

rin cezalandırılmasıdır. Şehzâde idamlarının bu türü, say bi'l-fesad suçunun çerçevesine girer mi, girmez mi? Hukukçular bunda ihtilaf etmişlerdir. Fatih Kanunnâmesi'nin, bunu say bi'l-fesad olarak gören hukukçuların görüşüne göre sevk edildiği anlaşılıyor. Nitekim madde metninde geçen ve "ekser-i ulemâ tecviz etmiştir" ifâdesi bunu göstermektedir. Demek ki ulemânın ekserisi buna cevaz vermiştir.

İŞ İŞTEN GEÇMEDEN..

Henüz ayaklanmamış bir kimsenin ileride ayaklanması kuvvetle muhtemeldir diye öldürülmesi meşru mudur? Bunların cezalandırılması için suç işlemelerini beklemek çoğu zaman cezalandırma imkânını ortadan kaldırdığı gibi, bazen çok ağır ve telâfisi imkânsız neticeler doğurur. Tarihî tecrübelerin de gösterdiği gibi bir şehzâdenin cezalandırılması için ayaklanmasını beklemek, düşman ülkelerle anlaşılıp, arkasına silâhlı binlerce kişi alarak, âsâyîşi esaslı tehdit eden bir kimseyle karşı karşıya kalmak demektir. Böyle bir vaziyette artık cezalandırmaktan söz etmek abestir.

Çünkü **iş işten geçmiştir** (Günümüzde terörle mücâdele meyânında Amerikalı üst düzeyde yetkililer, "Terör eylemi düzenlenmeden önce tedbir almak zorundayız. Bir kişiyi tutuklamak için suç işlemesini bekleyemeyiz. Çünkü suç işlenirse, binlerce kişinin ölmesi sözkonusudur" demektedirler.) Kaldı ki bu şehzâdeler öldürülmedikleri zaman, bunların da diğerlerini öldürmesi sözkonusu olacaktır.

Son devir Osmanlı hukukçularının ileri gelenlerinden İbn Âbidîn (1836) ta'zir bahsinde diyor ki: «Nesefî'nin (1310) Ahkâmü's-Siyâse risâlesinde zikredilmiştir ki; Şeyhülislâm Hâherzâde'ye (1253), fetret zamanında fesatçıların öldürülmelerinden sorulmuş, o da, "Onlar yeryüzünde bozgunculukla hareket ettikleri için öldürülmeleri mübah olur" diye cevap vermiştir. Kendisine, onlar fetret zamanında fesatçılığı bırakıp gizlenirler, denildiğinde, "Zarureten böyle yapıyorlar. '**Geri gönderilseler bile kendilerine yasak edilen şeylere döneceklerdir**' meâlindeki âyet-i kerime (En'âm: 28) gereğince biz böyle görmekteyiz" demiştir» (İbn Âbidîn, III/186).

Kur'an-ı kerîmde Hazret-i Mûsâ ile Hazret-i Hızır arasında geçen bir kıssa anlatılmaktadır (Kehf: 74, 80-81). Hazret-i Mûsâ, kendisine masum bir çocuğu niye öldürdüğünü sorunca, "Bu çocuğun anne ve babası mü'min kimselerdi. Bu çocuk ileride onları fesada ve küfre sevkedecekti.

Ümid ederim ki Allah onlara daha iyisini verecektir" demiştir. Kur'an-ı kerîmde, fitnenin ölümden daha şiddetli ve daha büyük olduğu meâlinde iki âyet bulunmaktadır: "**el-fitnetü eşeddü mine'l-katl**" ve "**el-fitnetü ekberü mine'l-katl**" (Bekara: 191, 217). Fitne, insanlar arasında ayrılık, bölücülük, karışıklık, kargaşa çıkarmak; insanları sıkıntıya, belâyâ düşürmek; onları hak ve hakikatten saptırmak; Müslümanların zararına sebep olmak demektir. Hükûmete isyan etmek fitne olduğu gibi; halkı hükûmete isyana teşvik etmek de fitnedir. Çünkü bunun neticesinde insanlar büyük zarar görürler. Hükûmetin yanlış icraatlarını düzeltelim ve adaleti tesis edelim derken, daha büyük kötülöklere yol açılır.

Hoca Sadeddin Efendi (1599) gibi şeyhülislâmlık yapmış bir hukukçu ve tarihçi âlim; ayrıca tarihçi Bosnevî Hüseyin Efendi (1644), şehzâde idamlarının bu âyetlere istinad ettiğini açıkça bildirmişlerdir (Tâcü't-tevârih, İst. 1279, I/124). Bu husus Yuhanna İncili'nde "**Kavmin uğruna bir adamın ölmesi hayırlıdır**" şeklinde ifade edilmektedir (XVIII/14).

Hazret-i Ömer, fitne ve fesada sebebiyet vermesinden endişe ettiği Nasr bin Haccac'ı henüz suç işlemediği halde Medine'den Basra'ya sürgüne göndermiş; "Senin suçun yoktur. Ama ileride senin yüzünden burada bir fitne doğarsa, o zaman ben suçlu olurum" demişti (İbn Âbidîn, III/152). Râşid halîfelerin tatbikatı, İslâm hukukunda delildir.

İZÂFÎ ADALET

Şehzâde katlinin hukukî temellerini İslâm hukukunun umumî prensipleri arasında bulmak da mümkündür. Nitekim Şeyhülislâm Hoca Sadeddin Efendi ve tarihçi vezir Karamanî Mehmed Paşa (1481), bu prensipleri kardeş katlinin hukukî delili olarak serdediyorlar (Tâcü't-tevârih, I/272; Karamanî Mehmed Paşa: **Os-**

manlı Sultanları Tarihi, İst. 1949, 347). Bu prensipler, asırlar sonra hazırlanan Osmanlı medenî kanunu Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye'nin Kavâid-i Külliyye başlığı altındaki ilk yüz maddesinde yer almaktadır:

Madde 26: "**Zarar-ı âmmı def için zarar-ı hâs ihtiyar olunur**" (Umumî zararı gidermek, kamunun, çoğunluğun zarara uğramasını önlemek için hususî zarar tercih edilir).

Madde 27: "**Zarar-ı eşedd, zarar-ı ehaff ile izâle olunur**" (Şiddetli bir zararı gidermek için daha hafif bir zarara başvurulabilir).

Madde 28: "**İki fesad teâruz etdikde ehaffi irtikab ile a'zaminin çaresine bakılır**" (İki kötülükle karşı karşıya gelindiğinde, hafif olanı işlenerek büyük olanının giderilmesine çalışılır).

Madde 29: "**Ehven-i şerreyn ihtiyar olunur**" (İki kötülükten birini işlemek zorunda kaldığı zaman, hafif olanı tercih edilir).

Madde 30: "**Def'-i mefâsid, celb-i menâfiden evlâdır**" (Kötülüklerin giderilmesi, iyiliklerin elde edilmesinden önde gelir).

Madde 58: "**Raiyye, yani teb'a üzerine tasarruf maslahata menuttur**" (Hükümdarın teb'ası üzerindeki tasarrufları, umumun menfaatine bağlıdır).

Burada bir sual vârid olabilir: Madem ki Mecelle medenî kanundur; öyleyse hususî hukuka dair meselelere tatbik edilir; bu maddelerde kasdedilen de mala dair zararlar olup şahsa verilen zararlar değildir. Bu suale son devrin en büyük hukukçularından Mahkeme-i Temyiz Reisi Ali Haydar Efendi (1937), Mecelle'nin en mükemmel şerhlerinden biri olan *Dürrü'l-hükkâm* adlı kitabında cevap veriyor ve bu küllî kaidelerin İslâm hukukunun yalnız muamelat değil, ibâdet, evlilik ve ceza gibi diğer kısımlarına da şâmil olduğunu ifade ediyor (İst. 1330, I/28).

Fıkıh kitaplarında konuyla alâkalı bir misal zikredilir: Düşman, Müslümanların üzerine tarruz etmiş ve bir takım Müslüman esirleri de siper yapmıştır. Atış yapılmadığı takdirde ülke düşman eline geçeceğinden bu siper edilen günahsız Müslüman esirlere, düşmana niyet ede-

rek atış yapılır. Bunda maslahat, yani umumun menfaati vardır. Halbuki suçsuz bir Müslümanın katli caiz değildi. Sonra da düşmana atış yapılarak bertaraf edilir. Ancak eğer bu Müslüman esirler ölmesin diye atış yapılmadığı takdirde, bu sefer düşman ülkeyi işgal edecek, ülke halkıyla beraber neticede bu esirleri de öldüreceklerdir (İbn Âbidîn, III/230).

İki türlü adalet telâkkisi vardır. Bunlardan **adalet-i mahzâ** da denilen mutlak adalet prensibine göre umumun menfaati için tek bir ferdin menfaati bile haleldar edilemez. Yukarıda geçen Mecelle prensipleri ise **adalet-i izâfiyeyi** göstermektedir. Bazen şartlar, adalet-i mahzâ yerine adalet-i izâfiyenin tatbikini icab ettirir. Şehzâde katli de bu çerçevede gerçekleşmiştir.

ULEMÂNIN DESTEĞİ: FETVÂ

Osmanlılarda hükûmet her icraatında, bunun mevcut hukuka uygun olup olmadığını hukukçu âlimlere sorarak onlardan **fetvâ** alırdı. Ulemâdan fetvâ sormak, mecburî değil, istişârî olmakla beraber, hükûmet tasarruflarının meşruluğunu göstermesi bakımından çok ciddiye alınmış ve devletin sonuna kadar aksatılmadan tatbik edilen bir usûl olmuştur. Şehzâde idamlarının da hukuka uygun olduğu yolunda zamanın hukukçu âlimleri mütâlâa vermiştir.

Bunlardan bazılarının karşı çıkması bu tatbikatın gayrimeşru olduğunu göstermez. Çünkü Hazret-i Muhammed, hukukçu âlimlerin amelî meselelerdeki ihtilâfının, ümmete rahmet olduğunu söyler (Süyûtî, **Câmi'üs Sağîr**, II/288; Gümüşhânevî, **Râmûz**, II/450; Aclûnî, **Keşfü'l-Hafâ**, I/66). Dolayısıyla bir meselede hukukçu âlimlerin görüşleri farklı olabilir. Birinin cevaz verdiği işe diğeri cevaz vermeyebilir. Bu durumda söz konusu görüşlerden birine uyanın yaptığı iş meşru olur. Çünkü **ictihad ile ictihad nakz olunmayacağı**, yani bozulmayacağı, Mecelle kaidesidir (madde 16).

Kaldı ki bir iş hakkında fetvâ sorulmamış olsa bile, zamanın ulemâsının bu işe itirazda bulunmamaları, onu zimnen tasvip ettikleri mânâsına gelir. Ulemâ, hukuka aykırı gördükleri en küçük hâdisede, Yavuz Sultan Selim gibi celâlli bir padişaha bile itiraz ve ikazda bulunmaktan çekinmemişlerdir. Aynı zamanda her birisi büyük birer hukukçu olan tarihçiler, bu arada

İbni Kemal (1534) gibi *müftiyyü's-sekaleyn* diye tanınan, kazaskerlik ve şeyhülislâmlık gibi ilmiye sınıfının en üst makamlarına çıkmış büyük bir hukukçu ve tarihçi âlim, bu şehzâde idamlarının, siyasî bakımdan doğru olduğu gibi, hukukten de meşru olduğunu açıkça ifade etmiştir (**Tevârih-i Âl-i Osman**, Ank. 1957, VII/9). Yine Tarih-i Sâf müellifi kazasker Bostanzâde Yahya Efendi (1639) de Sultan III. Mehmed'in kardeşlerini nizâm-ı âlem için öldürmesini hukukçu bir âlim sıfatıyla tasvib etmektedir (İst. 1287, I/86).

Osmanlı hukukçu ve tarihçisi Nişancızâde Mehmed Efendi (1622), Şehzâde Yakub'un, saltanat vârisleri, halk için zararlı şeyler yapabilir gerekçesiyle idam edildiğini söylüyor (**Mir'at-ı Kâinât**, İst. 1987, II/321).

Hâdiseler, geçtikleri ve tarihî şahsiyetler de yaşadıkları zaman ve zemindeki şartlardan ayrı olarak ele alınırsa; büyük hatalara düşmek kaçınılmazdır. Bu sebeple her şeyi, yeri ve zamanını göz önünde tutarak değerlendirmek gerekiyor. Osmanlı tarihine ideolojik yaklaşımlarla, kardeş katli tatbikatını hemen hunharlık ve vahşilik, en azından egoizm olarak vasıflandırmak, meseleyi izah etmekten çok uzaktır. Nitekim, kardeş katlini sevimsiz ve hatta gayrimeşru görmekle beraber, Osmanlı Devleti'nin bekası bakımından faydalı bulanlar da çoktur. Bu tatbikat, Osmanlı hanedanı için kusur değil, bilakis bir övgü vesilesidir. Çünkü devletin dirliği ve milletin birliği için büyük bir fedâkârlık yaparak, acı reçeteyi kendisi içmiş; ciğerpârelerini fedâ etmiştir.

YENİ VERÂSET USULÜ

600 yıllık Osmanlı tarihi boyunca beşi ondördüncü, sekizi onbeşinci, kırkiki onaltıncı, beşi onyedinci ve biri de onsekizinci asırda olmak üzere 61 şehzâde katledilmiştir. Bunlardan 22 tanesi bilfiil isyan ettiği için öldürülmüştür. Diğerleri de ekseriya Fatih Kanunnâmesi'ni takip eden 150 yıl içinde tatbik edilmiştir. 1603 yılında padişah olan Sultan I. Ahmed kardeşlerini öldürmeye lüzum görmedi ve 1617'de vefatından sonra, oğulları bulunduğu halde, bunlar yaşça küçük olduğundan kardeşi Sultan I. Mustafa tahta geçti. Böylece ilk defa bir padişahın yerine oğlu değil, kardeşi geçiyordu.

Bu fiilen Osmanlı verâset telâkkisinin değişmesi demektir. Çünkü Osmanlılarda o zamana kadar muayyen bir verâset prensibi olmamakla beraber, tahta hep önceki padişahın oğlu geçirdi. Bu gelenek, Avrupa'da da yaygın bir şekilde câri olan ve tahtın babadan en büyük oğula geçtiği **primogenitur** usûlüne benzerdi.

Sultan I. Ahmed'den sonra, hanedanın en yaşlısının hükümdar olduğu seniorat usulüne geçilmiş; bu tarihten itibaren şehzâde katli de tavsamıştır. Artık şehzâdeler sancağa çıkarılmamaya, sarayda oturup tahta geçme sıralarını beklemeye başladı. Sultan IV. Mehmed'den sonra ise (1687) padişahın yaşça büyük oğlu bulunduğu halde tahta kardeşi geçti ve artık resmen hanedanın en yaşlı mensubu padişah olmaya başladı.

Verâset usulünün fiilen değiştiği XVII. asırdan itibaren şehzâde idamlarına neredeyse pek rastlanmaz. Bu usul 1876 tarihli Kanun-ı Esasî'de de formüle edildi. Bir ara Sultan Abdülaziz ve daha sonra Sultan II. Abdülhamid bu usulü değiştirerek tahta genç ve dinamik kişilerin geçmesini sağlamak maksadıyla eskiden olduğu üzere ve Avrupa hanedanlarındaki gibi babadan oğula intikal eden bir verâset usulü kurmak istedilerse de muvaffak olamadılar. (Prof. dr. Ekrem Ekinci)

ŞEHZÂDE İDAMLARININ DOĞURDUĞU NETİCELER

1. İlk devrede taht babadan oğula geçtiği ve böylece padişahların ortalama tahtta kalma müddetleri daha uzun olduğu için, siyasî istikrar bakımından bir üstünlük vardı. Sonraları hanedanın en yaşlısı tahta çıktığı için, padişahların saltanat müddetleri de kısa sürmüştü; saltanat namzetlerinden beklenen dinamizm de daha az rastlanır olmuştur.

2. Önceleri şehzâdeler sancakbeyliği yaparak siyasî ve idarî bakımdan daha iyi yetişmekteydi. Sarayda yaşamaya başladıktan sonra, kazandıkları tecrübe daha sınırlı olmuştur.

3. Başlangıçta saray dışında yegâne alternatif otorite, sancaklardaki şehzâdelerdi. Bunların artık sarayda yaşamaya başlamaları, asker, vezirler, ulemâ gibi hanedan dışı güçlere, âyân, esnaf, hatta ayak takımı gibi olur olmaz kimselere

otorite kurma imkânı sağlamıştır.

4. Şehzâde katli sebebiyle, Avrupa hanedanlarının aksine, hanedanın yan dallarından yürüyen bir aristokrasi teşekkül edememiştir.

SÖZÜN KISASI

Osmanlılarda şehzâde katli meselesini doğru anlayıp değerlendirebilmek için öncelikle İslâm-Osmanlı hukuku ve siyaset geleneğini bilmeye ihtiyaç vardır. Hâdisenin çok esaslı tarihî, siyasî ve hukukî sebepleri bulunmaktadır. İktidarın, hanedan mensuplarının müşterek malı olduğu yolunda eski Türk siyasî geleneği (ülüş sistemi) vardır. Bu gelenek, tarih boyu menfi neticeler doğurmuş, ülkelerin parçalanmasına ve Türk devletlerinin yıkılmasına sebebiyet vermiştir.

Osmanlı Devleti'nde de bu geleneğin tesiriyle başlangıçta muayyen bir verâset sistemi yoktu. Güçlü ve talihi de yaver giden herhangi bir şehzâde padişah olabilirdi. Nitekim hayat-taki hemen her şehzâde arkasına düşman devletlerin desteğini alarak ayaklanmış, binlerce insan ölmüş, ülke harap, millet perişan olmuştu. Osmanlıların, gerek önce ve gerekse kendi devirlerinde yaşanan tecrübelerden ders alarak, bu musibete uğramamak için bizzat aile mensuplarını fedâ etmekten gayri bir yol bulamadığı anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede, Fatih Sultan Mehmed kanun-nâmesinde, şehzâde katlini düzenleyen bir hüküm vaz etmiştir.

"Fitne, adam öldürmekten daha kötüdür" meâlindeki Kur'an-ı kerîm âyeti ve gerektiğinde umumî menfaat için hususî menfaatin haleldâr edilebileceğine dair şer'î prensip, şehzâde katlinin hukukî mesnedi olmuş; İslâm hukukçularının ekserisinin bu müesseseye cevaz verdikleri, mezkûr maddede sarahaten ifade edilmiştir. Böylece alınan tedbirlerle Osmanlılarda ne eski Türk devletlerinde olduğu gibi ülke parçalanmış ve ne de Avrupa verâset harplerindeki gibi sıkıntılar yaşanmıştır. Bu da, devleti altı yüz yılı aşkın bir zaman ayakta tutan âmillerden biri olmuştur. Bir iki asır içinde Osmanlı Devleti'nde de bir verâset usulü yerleşerek, hanedanın en yaşlısı tahta çıkmaya başlamış; bundan sonra şehzâde katli de hemen hemen tarihe karışmıştır.

KUR'AN'IN BİNDE BİRİNE BİLE İNANILMASA İMAN NE OLUR!!!

Arifan'ın bir önceki sayısındaki makalemizi, “Önümüzdeki sayılarda **“Ben Kur'an'ın % bilmem kaçına inanmıyorum”** diyen ilahiyat profesörünü okumaya hazır olun...” diyerek bitirmiştik. Bu makalemizde işte bu meseleyi ele alacağız. Ama bunun için şöyle-böyle 9 sene öncesine gitmemiz icap ediyor.

Evet... Fî tarihinde, tahmînen o kadar sene önce, **yeryüzü kanalının** bir odası...

Program öncesi, bu odada eski bir Diyanet İşleri Başkanı, dinî ilimlere de âşına olan ve senelerdir yurt dışında bulunan, bütün Türkiye'nin tanıdığı bir hukuk profesörü ve iki sayıdır kendisinden bahsettiğimiz, bir dönem Diyanet'ten sorumlu olan Sayın Bakan var.

Hukuk profesörü ile Bakan Bey konuşuyorlar. Konu Kur'an ve Kur'an'ın şimdiki kanunlara uymayan bazı hükümleri. Eski Diyanet İşleri Başkanı da aynı odada ama konuşmaya doğrudan müdahil olmadığı için aşağıda anlatacağımız konuşmaları duymamış, farkında olmamış olabilir.

Konuşma sırasında, Bakan Bey şöyle diyor:

“Ben Kur'an'ın % 20'sine inanmıyorum.”

Bu beklenmedik sözleri duyan genç profesörümüz şok oluyor:

“Hayrola Mehmet Bey! Niçin inanmıyorsunuz?”

Zaman zaman başka platformlarda da **“Ben şimdi üniversite mezunu kızıma İslama göre mirasta kadına erkeğin yarısı kadar verileceğini nasıl anlatırım?”** diyen Bakan Bey, **“Ne inanacağım! Arap kültürü, eski arap kültürü”** diyor ve kendi mantığına ters gelen bazı şeyler söylüyor.

Risâle-i Nur câmiasından olan Profesörümüz, Risâle-i Nur'da onun itiraz ettiği meselelerin cevaplarının bulunduğunu düşünerek, **“Risâle-i Nur'a baktınız mı?”** diye soruyor.

Bakan Bey dolu dizgin gidiyor. **“Ona da inanmıyorum. O da Bitlis kültürü!”** diyor.

Said Nursî Bitlisli ya, onun için böyle söylüyor...

Yukarıda da söylediğimiz gibi, eski bir Diyanet İşleri Başkanımız da orada ama o sırada susamış olup su ile ve “bardak”la alâkalı olduğu için bu konuşmayı dinlememiş ve duymamış olabilir. Duymuş da olabilir. Bu konuşmanın farkında olup olmadığını bilmediğimiz için onu şahit tutamıyoruz.

Ben, beni dehşete düşüren bu karşılıklı konuşmayı köşe yazarlığı yaptığım gazetenin başındaki zata anlattım.

Önce akli almadı... Haklıdır da... Bu söylenen söz akıl alacak gibi değil ki alsın.

Çünkü, ilim sahibi olan-olmayan her müslüman, Kur'anın yüzde kaçını bırakın, tek bir âyetini hatta tek bir harfini bile inkar eden kimsenin iman bakımından ne olacağını bilir.

Şimdi şöyle bir düşününüz. Sıradan bir Müslüman değil, hatta Diyanet İşleri Başkanını bile değil, Diyanet İşleri Başkanlığı kendi emrine verilmiş olan bir şahıs çıksın ve **"Ben Kur'an'ın yüzde bilmem kaçına inanmıyorum!"** desin...

Bu akıl alacak bir şey mi? Tabii ki akıl almaz.

Benim bu hadiseyi naklettiğim zat da bu sözün îmânî tehlikesini bilen birisi olduğu için haliyle kabullenemedi, kabullenmek istemedi. Haklıydı...

"Ben Bakan Bey'in gerçekten böyle bir söz söyleyip söylemediğini araştıracağım" dedi.

Başka bir görüşmemizde sordum, **"Ne yaptınız? Araştırdınız mı?"** dedim.

"Evet, araştırdım, maalesef doğru" dedi ve Bakan Bey namına üzüntüsünü beyan etti.

Nasıl araştırmış?

Hadisenin bir numaralı kahramanından sormuş ve doğru olduğu bizzat ondan te'yidini almış.

İş bu kadarla bitti mi?

Hayır, bitmedi.

Yeryüzü kanalının odasında Bakan Bey'le aralarında bu konuşma geçen profesörümüz, daha sonra Sayın Başbakan'la yaptığı bir görüşmede, Bakan Bey'in böyle söylediğini anlatıyor, **"Bakanınız böyle böyle söyledi"** diyor.

Başbakan nasıl karşılıyor?

Cevap yine hadisenin bir numaralı şahidinden:

"Sayın Başbakan ne benim sözüme itiraz etti ne de Bakan Bey'i suçladı..."

Pekiii, birinin sözüne itiraz edilmemesi, diğerinin de suçlanmaması meseleyi çözer mi?

Tabii ki çözmez, çözmedi de zaten...

Çözmedi ve bu Sayın Bakan bir hükümet devresince Diyanet'in âmiri olarak kaldı...

Sayın Bakan'la bizim de birebir konuşmalarımız var.

Ben yazmaktan üşenmem de sizler okumaktan usanmazsanız arz edeyim.

Yıl 1998...

Diyanet, Ankara Hilton'da **II. Din Şûrâsı** tertipliyor. İstersem müzakereci olarak, istersem tebliğ sunmak üzere ben de davetliyim. O günlerde işlerim yoğun olduğu için önce katılamayacağımı bildirdim. Sonra bir ara fırsat bulup gittim. Fakat hazırlıklı olmadığım için, Diyanet'tin Şûrâ'dâ vazifelendirdiği Sayın Şükür Özbuğday'a, tebliğ de sunmayacağımı müzakereci de olmayacağımı, ama Şûrâyı takip edeceğimi söyledim, öyle de yaptım.

Pazartesiden Cumaya kadar 5 gün devam eden Şûrâ basına kapalı devam edecekti. Onun için ilk gün salona gelen gazeteci arkadaşlar, **"Şûrâ'nın basına kapalı olduğu"** söylenerek dışarıya alındı. Gazeteci olduğum halde ben çıkarılmadım, çünkü -dediğim gibi- konuşmacı olarak davetli idim...

Bu 5 gün içinde neler konuşuldu, ne çamlar devrildi, bunların bir kısmını önceki makalelerimizde okudunuz, bir kısmını da okuyacaksınız.

Üç ayrı komisyon olarak 5 gün devam eden Şûrâ'nın, daha çok **Dinlerarası Diyalog Komisyonu**'nu takip ettim. Bu komisyonun oturma başkanı, 2002 seçimleri akabinde Diyanet'ten sorumlu bakan yapılan Sayın Mehmet S. Aydın idi.

Sayın Aydın'ın orada sarfettiği sözlerden biri şu cümle idi:

"Ben Avrupa'ya gittiğimde kiliseye çok giderim. Büyük zevk duyuyorum"

Benim gibi birisinin böyle bir söz karşısında sessiz kalması ve bunu tasvip etmesi beklenmemeli.

Onun için, Şûrâ bittikten sonraki yazılarımda, bu sözünden dolayı Sayın Aydın'ı, zaman ve mekân zikrederek tenkit ettim.

Bu tenkit yazılarını okuyan Sayın Aydın'ın bazı dostları, **"Hocam sen, 'Ben Avrupa'ya gittiğimde kiliseye çok giderim. Büyük zevk duyuyorum' mu dedin?"** diyorlarmış.

Mehmet Bey bundan rahatsız olmuş ve şimdi İstanbul'daki bir üniversitede doçent olan bir gazeteci arkadaşına rahatsızlığını bildirip bana da bunun söylenmesini istemiş.

Arkadaşıma şöyle demiş:

"Ali Bey, 'Ben Avrupa'ya gittiğimde kiliseye çok giderim. Büyük zevk duyuyorum' dediğimi yazmış. Halbuki ben öyle bir şey söylemedim. Ali Bey'e bunu kim söylediysen yanlış söylemiş. Tabii Ali Bey'in niyeti kötü değil. Fakat söyleyene inanmış. Halbuki benim kendisinde telefon numaram var. Bana telefon edip 'Hocam sen böyle bir şey dedin mi?' diye sorabilirdi. Ben de hayır derdim olur biterdi."

Mehmet Bey arkadaşına böyle söylerken kurnazlık yapıyordu. Çünkü mesele Mehmet Bey'in söylediği gibi değildi. Yukarıda da yazdığım gibi, o toplantı basına kapalı olduğu için bütün gazeteciler ilk gün dışarı çıkarıldı. Bunu Mehmet Bey gördüğü için, benim de diğer gazetecilerle beraber çıkarıldığımı zannediyor ve **"Ali Bey'e kim söylediysen"** diyor.

Oysa mesele şöyle:

Diğer gazeteciler dışarı çıkarıldılar ama ben içeride kaldım. Gizli olarak değil davetli olduğum için kaldım. Nitekim, Diyanet mensuplarından şahsen tanıyanlar, beni de çıkarmak istediler ama Şükrü Özbuğday **"Ali Bey, bizim davetlimizdir"** dediği için ben içeride kaldım. Dolayısıyla, Sayın Mehmet Aydın'ın **"Ben Avrupa'ya gittiğimde kiliseye çok giderim. Büyük zevk duyuyorum"** dediğini ben başkasından değil kendi ağzından kendim dinledim.

Bunu Bakan Bey'in sitemini getiren arkadaşına anlattım ve bu hususta bir yazı yazacağımı söyledim.

Fakat araya başka konular girdi ve epey bir zaman bu cevabî yazıyı yazamadım.

Gün geldi, 2002 seçimleri oldu. Mehmet Bey önce milletvekili, arkasından da Diyanet'ten

sorumlu Devlet Bakanı oldu.

Topkapı sur içindeki Eresin Otel'de, **İslâmî İlimler Vakfı'nın** (İSAV) bir sempozyumu vardı. Bakan Bey konuşmacı olarak oradaydı. Konuşmasını yaptıktan sonra etrafını kameramanlar sardılar. Onlarla işi bittikten sonra yanında Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'ndan Cemal Uşşak olduğu halde kenara çekilip oradaki koltuğa oturdu.

(Hatta konuşmasında şöyle bir cümle kullandı:

"Ben bazı Müslümanların yaptıkları duâyi sevmiyorum. Bazı Müslümanlar **"Allah bizi kahretmesin"** diyorlar. Sanki Allah onları kahretmek için orada nöbet tutuyor."

Şimdi buradan ilim çevrelerine sesleniyorum:

Kendini ve haddini bilen hiçbir Müslüman, Hazreti Allah hakkında **"Sanki Allah onları kahretmek için orada nöbet tutuyor"** der mi? Allah (Celle celalahü) hakkında böyle bir ifade câiz mi?)

Sadede gelelim...

Kendisiyle bana haber gönderdiği gazeteci arkadaşım da o sempozyumdaydı. Ben de o sırada Bakan Bey'in etrafının sakinleşmesini bekliyordum. Kenara çekilip oradaki koltuğa oturunca, gazeteci arkadaşına, **"Lütfen buradan uzaklaşma, ben Bakan Bey'le, seninle bana gönderdiği sitemi konuşacağım"** dedim.

Bakan Bey'in yanına vardım. Selamdan sonra **"Şu arkadaşım bana şöyle şöyle haber göndermişsiniz"** dedim. Hemen, **"Haa Ali Bey! Yahu ben öyle bir şey söylemedim. Sana benim öyle söylediğimi kim söyledi?"** dedi.

İlk önce, **"Ben oradaydım, başkasından değil kendim duydum"** demedim. İnkâr edeceği kadar inkâr etsin bakalım diyerek, **"Hocam siz bu cümleyi söylediniz"** dedim.

"Hayır, söylemedim" diye ısrar etti.

Ben de söylediği hakkında ısrarcı oldum. Bunun üzerine, **"O söz, bir soruya cevaptı"** dedi.

Cevap değildi ama yanlış olduktan sonra cevap olsa ne değışirdi!

“Hayır! Normal konuşmanız içinde söylediniz” dedim.

Bu sefer başka bir kurtuluş yolu denedi, **“O sözün siyak sibakı (başı sonu) vardı”** dedi.

Ben de **“Yok hocam! Normal konuşmanızı seyri içinde öyle söylediniz”** dedimse de o hâlâ söylemediğinde ısrar ediyordu.

Artık balonu patlatmak zamanı gelmişti. Çünkü o konuşmaların tamamını banta almıştım. Elimde 50 tane bant vardı. Haliyle Mehmet Bey’in **“Ben Avrupa’ya gittiğimde kiliseye çok giderim. Büyük zevk duyuyorum”** sözleri de bantta kayıtlıydı.

Dedim ki, **“Hocam ben oradaydım ve sizin böyle söylediğinizi kendim dinledim. Üstelik o konuşmaları banta aldım.”**

Ben böyle söyleyince derhal yumuşadı ve: **“Ya Ali Bey, ben böyle şeylerde ısrar etmem”** dedi.

Ben de devam ettim:

“Hocam! O bantı size göndersem, dinleyince kendi sesinizi tanırırsınız herhalde” dedim.

“Tabii tanırım” dedi.

“Peki Hocam” dedim, **“Diyelim ki ben o bantı size gönderdim. Dinlediniz. Bakınız ki aynen benim yazdığım gibi Ben Avrupa’ya gittiğimde kiliseye çok giderim. Büyük zevk duyuyorum demişsiniz. O zaman ne olacak?”**

Ne dedi biliyor musunuz?

“Çıkarım televizyona, haltetmişim derim” dedi.

Şimdi burada duralım.

Bakan Bey’in bu tavrı karşısında içinizden ne geçiyor?

İhtimal ki, **“Eh, mesele kalmamış. Demek ki adam hatasını kabul etmiş. O da iyi bir şey”** diyorsunuzdur. Çünkü bu meseleyi anlattığım başka kimseler de böyle dediler.

Şimdi ortada **“Çıkarım televizyona, haltetmişim derim”** diye bir söz var.

Biz Sayın Bakan’ın **“Haltetmişim”** demesini ne isteriz ne de bekleriz. Ama **“Ben Avrupa’ya gittiğimde kiliseye çok giderim. Büyük zevk duyuyorum”** sözündeki büyük yanlışlığı ortaya koymasını yani televizyonda bu yönde bir açıklama yapmasını hem ister hem de bekleriz.

Şimdi bizim bu istek ve beklentimiz şöyle kenarda duradursun, ben size meselenin devamını anlatayım:

Benim o bantı Bakan Bey’e göndermeme ihtiyaç kalmadı. Çünkü o senelerde kendi emrinde olan Diyanet İşleri Başkanlığı, bahsettiğim konuşmanın yapıldığı o 5 günlük Şûrâ’da yapılan konuşmaların tamamını, 2003 senesinde 2 cilt halinde bastırıp kitaplaştırdı.

Öyleyse Bakan Bey’in yaptığı konuşmalar da o kitapta var mı?

Evet var.

Yukarıda bahsettiğimiz cümlesi de var mı?

Evet o da var.

Yani, o seneler kendi emri altında bulunan Diyanet İşleri Başkanlığı, Bakan Bey’in önce inkâr edip sonra mecbûren kabul ettiği **“Ben Avrupa’ya gittiğimde kiliseye çok giderim. Büyük zevk duyuyorum”** cümlesini belge haline getirmiş oldu.

Artık ne kadar inkâr ederse etsin, ne kadar ben böyle bir söz söylemedim derse desin bundan kurtuluş yok. Çünkü kitap **II. Din Şûrâsı Tebliğ ve Müzakereleri** ismiyle basılmış ve piyasaya çıkarılmış vaziyette.

Bakan Bey’in sözünün, kitabın kaçınıcı cildinin kaçınıcı sahifesinde olduğunu merak ediyorsanız onu da söyleyeyim:

Cild: 2, sahife: 375, satır: 26-27.

Hani o meşhur cümleyi söylediği kesinleşirse **“Çıkarım televizyona, haltetmişim derim”** demişti ya, **II. Din Şûrâsı Tebliğ ve Müzakereleri** isimli kitap basıldıktan sonra yazdığım bir yazıda, o zaman bakan olan

Sayın Aydın'a **"Ben Avrupa'ya gittiğimde..."** sözünün bu kitapta yer aldığını hatırlattım. İstiyordum ki, haltetmişim demesin ama sözünün yanlışlığını açıklasın...

Böyle bir açıklama yaptı mı?

Hayır, yapmadı...

O zaman yapmadığı gibi sonra da yapmadı ve o gün bu gündür o hususta tek kelime etmedi.

Bu hususta tek kelime etmeyen Mehmet Bey, Dinlerarası Diyalog hakkında, **"Diyalog olacaksak, son din bizim dinimiz dememeli, son peygamber bizim peygamberimiz dememeli"** diyordu.

Mehmet Bey'in niçin böyle söylediğinin sebebini senelerce sonra çözdüm.

Gördüm ki, kendisinin İngiliz hocası Montgomery Watt, yine kendisinin **Modern Dünyada İslam Vahyi** ismiyle tercüme ettiği kitabında aynı şeyi söylüyor. Watt'a göre de Dinlerarası Diyalog yapılacaksa, insanlar sadece kendi dinlerinin ve kitaplarının hak olduğunu söylemekten vaz geçmeliler.

Demek ki, Dinlerarası Diyalogun bizim tarafımızdan gayr-i Müslimlere verilen gizli cevap, **"Sadece bizim dinimiz ve bizim kitabımız hak değil. Sizinki de hak"** demektir.

Şimdi anlaşılıyor mu, diyalogcuların **"Hıristiyan ve Yahudiler de cennete girecekler"** demelerinin sebebi?

Öyleyse, Dinlerarası Diyalog az-uz değil bizi taa ciğerimizden, inancımızdan vuruyor...

Tekrar sadede gelelim.

O şûrâda, **"Diyalog olacaksak, son din bizim dinimiz dememeli, son peygamber bizim peygamberimiz dememeli"** sözüne, Diyanet câmiasından olsun, ilâhiyat câmiasından olsun, itiraz eden tek kişi olmadı.

Bir kişi hariç... O da din adamı değil...

Diyanet ve ilâhiyat mensupları, lisan-ı halleriyle adeta şöyle der gibiydiler:

"Olsun canım! N'olacak, ha son din bizim dinimiz denilmeyiversin, son peygamber bizim peygamberimiz denilmeyiversin. Yeter ki Dinlerarası Diyalog yapılınsın."

Bir kişi hariç dedik ya. O bir kişi kimdi biliyor musunuz?

O, bir Diyanet mensubu değildi. Bir ilâhiyat profesörü de değildi.

O hassas insan, Türkiye Sağlık İşleri Sendikası Genel Başkanı Mustafa Başoğlu idi.

Son gün ayağa kalktı ve Şûrada günlerdir yapılagelen yanlışlıklara şu sözlerle itiraz etti:

"Bazı konuşmalar dinledim ki ben, şimdiye kadar bana verilen bilgilerden tümünü sanki reddeden konuşmalardı. Meselâ şöyle söylendi:

"Son din bizim dinimiz dersek, son peygamber bizim peygamberimiz dersek diyalog sağlanmaz, aramızda ihtilaflara neden olabilir."

Ama Kur'an-ı Kerim böyle diyorsa, bu konuda söylenecek fazla bir şey yoktur. Yani insanlarla oturalım anlaşalım ama işin özünden uzaklaşmadan anlaşalım. Eğer son peygamber Peygamber Efendimiz'se, bu böyledir. Eğer son kitap Kur'an-ı Kerim ise bu böyledir." (Aynı kitap, cild: 2, sahife: 729)

Oradaki din adamı sıfatlı suskun kimseler, hele şükür ki bu sözlere itiraz bari etmediler.

Niye etsinler ki canım! Onlar için hava hoş, gün mülayim. Gelen ağam, giden paşam.

Değerli okuyucular! Gelecek aylardaki makalelerimizde, el-ma'lûmlara resmi geçit yaptırmaya devam edeceğiz inşallah...

TARİKAT NERDEN ÇIKTI?

Bu soruyu pek çok kere işitmişsinizdir. Bilen bilmeyen, anlayan anlamayan bu soruyu sormakta ve güya, tari-katın (tasavvufun) sonradan ortaya çıkmış bir bid'at (uydurulmuş) bir iş olduğunu söylemeyi kasetmektedirler.

Bunlara cevap vermekten bıkmadık ve usanmadık. Yenibi uslupla şöyle cevap verelim:

Âlûsî Tefsirinde (11/380) müellif şu rivayeti zikretmiş:

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem mi-raç hadisinde şöyle anlatmıştır. Askalani bunu Mevahibi Ledünniye'sinde ve diğer eserlerinde zikretmiştir:

"Rabbim bana sordu da ona cevap vermeye güç yetiremedim. İki elini omuzlarımın arasına koydu, onların soğukluğunu hissettim. (Bu gibi rivayetler, müteşabihattandır, manasını ancak Allah bilir.) Beni, evvelkilerin ve sonrakilerin il-mine varis etti. Bana değişik ilimler öğretti.

1-Bir ilim hakkında benden onu gizlemekle söz aldı. Zira o ilmi benden başkası taşımaya

kadir olamaz.

2-Bir ilim ki onun hakkında beni muhayyer kıldı. Bana Kur'an öğretti. Cebrail aleyhisselam onu bana hatırlatırdı.

3-Bir ilim ki onu, ümmetimden avam ve hu-sus herkese tebliğ etmemle emretti."

Burda bahsedilen ilk ilim, kendisiyle alakalı olan nübüvvet ilmidir ki, O'ndan başkası o ilmi taşıyamaz. Bu yüzden onu herkesten gizledi. Rabbisiyle kendi arasındadır.

Üçüncü sırada zikredilen ilim, şeriat-din ilmi-dir. İtikad ve amellerle alakalı, Kur'anın haber verdiği kıssalar güzel ahlak ve bütün dini hü-kümleri ihtiva eden hususlardır. Bunların mu-hatabı bütün ümmettir.

İkinci sırada zikredilen ilim, hakkında muhay-yer bırakıldığı ledun ilmidir. İşte bu ilmi dilediği kimselerin kalbine akıtmış, özel bilgiler ve ma-rifetleri bir takım hususi ashabına öğretmiştir. Aynı şekilde bazı gaybi haberleri ve sırlı işleri Huzeyfe r.a. hazretlerine bildirmesi de özel bir husustur.

Demekki Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ashabin bazılarıyla özel halleri, hususi işleri vardı. Bunlardan en özel ve mühim olanı Ebu Bekir Sıddık r.a. ile olan dostluğu ve arkadaşlığıdır. Öyleki hicret esnasında bile birlikte oldular ve mağaraya birlikte girdiler. O esnada müşriklerin yaklaşmasıyla Ebu Bekir'de r.a. son derece şiddetli korku hasıl olunca, ona hitaben "Üzülme, Allah bizimle beraberdir" buyurdu ve bir nazarla kalbine sekineyi (manevi kuvveti) ilka etti. Böylece sukunet bulup mutmeinne oldu. İşte Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem kendinde olan bazı halleri, ashabinin bazısına ikram etmiş, o hallere muttali kılmıştır. Bu gibi özel hallerin muhatabı hususi kişiler olunca, artık bunun niçin herkes tarafından bilinmediğini sormanın bir manası yoktur. Zira herkes bununla mesul değildir. Dileyen araştırır talep eder ve nasib ise bulur. Allahu teala bir kulu-nu kendine dost etmek isterse kim buna mani olabilir ki?

Tasavvufu inkar edenler, aslında ashabi kiramin Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ile olan dostluklarını, mahabbet ve aşklarını, özel hallerini inkar etmiş olurlar da acaba haberleri varmı? Ne büyük bir şeyi inkar ediyorlar, ne büyük bir şeyden mahrum oluyorlar farkında değiller.

Ayrıca Musa a.s. ın, kibirlenmeden tevazu' edip bir veliden (Hızır a.s.) ilim öğrenmeye gitmesi, onun terbiyesinde bulunması, sonunda imtihanlara dayanamayıp ayrılması kıssası, Kur'anda (kehf suresinde) zikredilmiştir. O veliye ilham edilen ilimler, Alah tarafından ona bildirilmişti ama Musa a.s. a bildirilmemişti. Halbuki efdaliyyet Musa a.s. içindir. Bu inceliklerle kılma anlaşılmaz. Mevla teala dilediğini dilediği ilimlerle üstün kılar tercih eder kıymetli yapar.

Allahu teala'ya hamd olsun ki bizim peygamberimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'i her yönden en mükemmel yapmış, bütün ilimlerle donatmış, son ve mükemmel dini ona nasib etmiştir. İşte onun has ve mükemmel tabilerine verilen haller marifetler kerametler ne varsa hepsi o yüce peygamberin (s.a.v.) bereketiyle verilmektedir. O'nun yüceliğini kabul edip izini izleyen kamil velilere, O'nun hallerinden bol bol nasibler vardır. Veysel Karani r.a. Yemen'de olduğu halde, O'nun (s.a.v) terbiye-

siyle kemale erdi ve tabiinin en büyük velilerinden oldu. Ona haller ve ilimler nerden geldi, kendisini uydurdu!

O halde -tarikata nerden çıktı- gibi sorularla kafaları karıştıracaklarına, tarikata ulaşıp marifet kazanmaya baksınlar, yoksa pişmanlık fayda vermez

RABITA HAKKINDA ÖNEMLİ BİR MÜLAHAZA

Mişkatal Mesabih şerhi Mirkatul Mefatih (Al-lame Aliyyul Kari'nin eseri.) isimli eserin 15/129 da şu malumat zikredilmiş:

Hakikatte hikmet, ilmin itkanı (yakini olması), amelin şeriat ve tarikat üzere olmasıdır.

Hikmet sahibi, şu hadisi şerif hükmünce;

"Kim kırk sabah Allah için halis/ihlaslı olursa, Allahu Teala kalbinden, lisanına hikmet pınarlarını fişkirtir."

ilmi ile amel olan, muhlis ve kamil olandır. Bu zat kemale erdiren mürşid olur. Herkes üzerine bu gibi bir zatla birlikte olmayı talep etmek lazımdır ki onunla sohbeta nail olsun.

Allahu Teala buyurdu:

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve sadıklarla beraber olun." (Tevbe:119)

Yani kavlen/sözünüzle ve halen/halinizle.

Bazı arifler derki:

اصحبوا مع الله فإن لم تطيقوا فأصحابوا مع من يصحب مع الله

"Allah ile birlikte olun, şayet buna gücünüz yetmezse, Allah ile beraber olanla beraber olun."

Bu zatın hallerinin sıhhatinin alameti, sözleri ve fiillerinin tashihinden sonradır.

Şimdi iyi düşünmek lazım, böyle yakini iman sahibi olan sadık kimselerle birlikte olmak, Allahu Teala ile birlikte olmak değilmidir?

Bu zatlar görülünce Allahu Teala hatırlanır. O halde bu zatları mana itibarıyla hatırdan bulundurmak neden yasak olsun! Asla bu gibi bir düşünce doğru olamaz. Çünkü ayeti kerime açıkça beyan etmiştir ki her hal ve zamanda, söz ve fiillerinizle benim dostlarımla birlikte olun, haliniz sözünüz ve işleriniz onlara uysun, asla muhalif olmasın.

Şu hadisi şerif bu konuyu izah eder: **“Kişi sevdiği ile beraberdir.”**

Ayrıca ashaptan Sevban r.a.ın kıssası da bizlere rabitanın sevginin ne kadar ileri derecede olmasını göstermektedir. Abdullah ibni Abbas’tan r.anhuma rivayet edilen kıssada, Efendimiz’in s.a.v hanımlarından birinin yanına gidince kendisine ayna veriyorlar, aynaya bakınca aynada Efendimiz’in s.a.v suretin görmüştür. Bu durum rüyasında Efendim’i s.a.v gördükten sonra vaki olmuştur.

Huzeyme r.a. hadisinde bahsedilen ve Efendimiz’in s.a.v alnına secde etmesi meselesi de, mürid olan zatın müridlerine teveccühüne delildir.

O halde iyice incelediğimiz zaman tarihatta hiçbir şey delilsiz değilmiş, ama delil arayan ve kabul eden için bu böyledir. İnkâr için, muhalefet için ararsanız hiçbir şey delil olmaz hatta aksine delil zannedilir.

Ancak biz açıkça söylüyoruz ki, hangi ayeti ve hadisi şerifi getirirsenler getirsinler, mutlaka onu kendileri aleyhine delil yapmak mümkündür, bunu acizane iddia etmekte hiçbir mahzur görmüyorum, aksini iddia eden varsa buyursun.....

Muhaliflerin getireceği en büyük ve kendilerine göre en sağlam delil ne olabilir? Mesela **“Ancak sana ibadet ederiz ve ancak senden yardım isteriz”** (Fatiha: 5) ayeti kerimesi...

Bu ayeti kerimeyi bir talebenin hocası karşısında tekrar ederek okuduğunu düşünelim, o durumda talebe hocaya mı hitab eder yoksa Allahu teala’ya mı? Elbette Allahu tealaya. Hoca vesiledir, maksud Allah’tır.

O hlade mürid müridin veçhine bakarak ve onu tasavvur ederek Allah, Allah derse, ne yapmış oluyor? Aracı ve vesile ile maksud olan Rabbisini zikrediyor... Aynı talebenin hocası yardımıyla ayetleri öğrenmeye çalışması gibi. Bu hususu anlamayan kalın kafalılara ne diyelim. O zaman bunlar Kabe’ye dönerek namaz kılmaları da direk Allaha dönsünler bakalım??? Mecburen bir vesile gerekir; hatta emir böyledir. Dinlemeyen, yani Kabe’ye dönmeden kılan kafir olur. Vesileye başvurmadan Allah’a ulaşacağını zanneden de mahrum olur.

Muhaliflerin başka bir delili, **“İstediyin zaman sadece Allah’tan iste...”** şeklinde gelen hadisi şeriflerdir.

Bunlara karşı bir çok hadisi şerifler getirerek bu iddialarını nakzedebiliriz. Bir tanesi a’ma/kör olan bir zatın gelip Efendimiz s.a.v den dua istemesidir. Efendimiz s.a.v ona dua etmedi de –git abdest al, iki rekat namaz kıl ve şöyle dua et- buyurdu ve duanın sonunda – **Ya Muhammed! Hacetimi yerine getirmesi için seninle rabbime yöneliyorum/tevessül ediyorum-** demesini emretti.

Şayet bu emri, Allah’tan başkasından istemek manasında olsaydı, o a’ma olan kişiye böyle emredermiydi?

Demekki, Allahu telanın razı olduklarını vesile etmekle sanki Allah’tan istemiş gibi oluyor, arada fark yok, hatta böylesi Allah için daha hoştur. Evet, yağmur duası için yapılan uygulamalar da bunu teyid eder.

Muhalifler bazen de putçuların putlarını vesile ederek Allah’a yakınlaşacaklarını iddia ettikleri ayetlerle delil getirirler.

Evela şunu bilsinlerki o ayetler putçu müşrikler hakkındadır ve onlar putlara ibadet ederler. Yani Allah ile beraber putları da ilah olarak kabul ederler ve onların emir ve yasaklarına tabi olurlar.

Bir derviş, ehli sünnet itikadında olunca, Allah'tan başka ilah kabul edebilir mi??? Asla!!! Mürşidi onun için bir vesiledir, ve Allahın rızasına ulaştırın yolu kendisine öğretir. Eğer mürşid Allah ve resulüne muhalif bir şey emretse zaten mürşid olamaz ve ona kimse tabi olamaz. O halde mürşidler müridleri kendilerine davet etmezler, bilakis Allah ve Resulüne davet ederler ve Allah ve Resulünün emirlerini yasaklarını müridlerine tebliğ ederler. Bu ikisinin arasını ayıramayan kalın kafalılar da mürşidleri putlara benzeterek çok büyük bir iftiraya düşer olurlar...

Netice olarak deriz ki, bütün Kur'an ve hadisi şerifler, her müslümanın bir alime tabi olmasını, takva ve Salih kimselelerle birlikte olmasını ya direk olarak veya dolaylı olarak emreder, ama kim anlayacak???

RABITA HAKKINDA BÜYÜK BİR DELİL -TEVECCÜH ŞEKLİ-

Aşağıda zikrettiğimiz bir çok kitab, Huzeyme r.a. tarafından bahsedilen önemli olayı zikretmektedirler. Raviler içinde bir çok önemli şahsiyet var, Arapça asıllarında görülüyor. Biz, birkaç tanesini tercüme ettik, diğerlerini de inkarcılar tercüme etsin de belki insafa gelirler.

Umaret-ibni Huzeymet-ibni Sabit, babasının şöyle dediğini rivayet etti:

Rüyamda gördüm ki Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in mübarek alnına secde ediyorum. Bunu Resulullah sallallahu aleyhi ve sellemle haber verdim.

Şöyle buyurdu: "Ruh, ruha kavuşmaz. (Birbirine eklenmez. Aşağıdaki diğer rivayetler de şöyledir: Elbette ruh ruha kavuşur-)

Nebi sallallahu aleyhi ve sellem başını (şu şekilde) eğdi ve alnını Nebi sallallahu aleyhi ve sellem alnına koydu."

Başka bir rivayette: "Elbette ruh ruha kavuşur." Şeklinde dir.

Taberaninin rivayetinde şöyledir: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ona dedi ki:

"Otur, secde et. (Rüyada) Gördüğün gibi yap."

Başka bir rivayette: "Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem yere yattı ve (Huzeyme) onun alnına secde etti" Şeklinde dir.

Ali Haydar Efendi'yi k.s. bir alim ziyarete gelmiş. Görüşme için beklerken ordakilere -mürşidin alnına ve iki kaşı arasına bakmak doğru değil- demiş.

Sonra Ali Haydar Efendinin k.s. yanına girmişler. Daha söze başlamadan evvel Ali Haydar Efendi k.s. yukarda zikrettiğimiz hadisi şerifi okuyarak, Efendimiz sallallahu aleyhi ve selmin alnına Huzeyme isimli ashabin secde ettiğini anlatmış ve Resulullah sallallahu aleyhi ve selmin alnından daha iyi seccade olur mu! Demiş. O alim hemen sözlerinden pişman olup tarikat dersi almış.

İşte muhteremler, kişi namaz seccadesine alnını korken Allaha için secde ederse, tevhid ehli olarak Allaha kulluk yapmış olur. Fakat seccadeye secde etmek niyetinde olsa müşrik olur. Bunun gibi mürşidin alnına bakmakla yüzüne bakmakla onu manevi bir ayna gibi tasavvur edip feyzin kendine yansıdığını kalbine aktığını düşünmek neden şirk olsun, asıl tevhid budur, zira bu manevi akımla kalbi her türlü masivadan kurtarıp sadece Mevla tealaya döndürmek mümkün olur. Böyle olmayanların namazları ve secdeleri mutlaka masiva ile karışık olur. Karışık ibadeti Allahu Teala nasıl kabul etsin!

BÂTİNÎ HİCRET

Hicretin Siyer boyutunu yani Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) ve Ashabının Mekke'den Medine'ye olan hicretini hemen hemen hepimiz biliyoruz. Tabi Medine'ye Hicret evvelce farzdi ve bu farziyet Mekke'nin fethine kadar devam etti. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem): **"Fetihten sonra artık hicret(in farziyeti) yoktur. Velakin cihad ve niyyet vardır."** buyurduğu üzere, bu manada bir hicret artık sona ermiş oldu. Bundan böyle Medine'ye gidenler artık muhâcir değil, mücâvir (Peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e yakın komşu) sayıldı.

Peki Mekke'nin fethinden sonra Müslüman olan veya daha sonra, hatta kıyâmete kadar gelecek olan Ümmet-i Muhammed hicretin fazilet ve sevabından mahrum mu kalacaktı?..

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) kıyâmete kadar gelecek olan bütün Müslümanların bu faziletten mahrum kalmaması için: **"Gerçek muhâcir Allahın nehyettiklerinden kaçandır."** buyurdu ve hicrete farklı bir mana yükledi. İşte bu hadisi şerifle beraber hicret artık şekil değiştirmiş oluyordu. Yani Allah'ın yasak ettiği şeylerden kaçıp O'nun emirlerine yapışmak, haram ve isyanlardan yüz çevirip helâl olana, iyiye ve doğruya yö-

nelmek de hicret sayıldı. Böylece, hicret artık bir yerden bir yere göç etmek suretiyle gerçekleşen belli bir hâdise değil, her devirde ve her gönülde kıyâmete kadar devam edecek olan bir mana ve mefhum haline geldi.

Bu duruma göre; Maddî ve Manevî Hicret ya da Zâhirî ve Bâtinî Hicret şeklinde bir tasnif yapılarak hicreti genel olarak ikiye ayırabiliriz. Dolayısıyla bir beldeden başka bir beldeye gitmeye "Zâhirî Hicret"; haramları terk edip Allah'ın emirlerine yönelmeye ise **"Bâtinî Hicret"** diyebiliriz.

Zaten Kur'an-ı kerim, hicretten sadece bedenle yapılan bir göç olarak bahsetmemiş, kalbin Allah'ın dışındaki şeylerden yüz çevirip Rabbine yönelmesini de hicret olarak kabul etmiştir. Nitekim bir ayeti kerimede:

"Ve (İbrahim) dedi ki: 'Ben Rabbime hicret edeceğim.'" (Ankebût, 26) bir başka ayeti kerimede ise:

"Ben Rabbime gidiyorum!" (Saffat-99) buyurulmuştur.

Bu âyeti kerimeler Mevla Teala'ya giden mânevî bir yolculuğa da işaret eder ki, bu zâhirde olan bir yolculuk değil, insanın iç âleminde gerçekleşen bir yolculuktur yani manevî hicrettir.

Mânen hicret etmek tek başına müm-kün mü?

Böyle bir hicreti yalnız başına gerçekleştirmek çok zordur. Çünkü zâhiri yollarda gideceğimiz bir adresi ararken bile bir rehber ihtiyacı duyuluyor da, şeytan ve nefsin binbir türlü hile ve tuzaklarıyla dolu olan görünmeyen manevi yollarda bir rehber, bize yol gösterecek bir mürşide ihtiyacı duyulmaz mı?!

Onun için bu manevi yolları katederek Hakka vasil olmak isteyen kimse, önce kendine güvenilir bir rehber, kâmil bir mürşid arayıp bulmalı, sonra onun mânevî terbiyesine girmelidir. Çünkü ziyadesiyle kötülüğü emreden, haramlara-yasaklara son derece meyleden bu nefsin adam olması için, manevî bir terbiye görüp tezkiye edilmesi lazımdır. Zira mânevî hicretin olabilmesi için nefsin terbiye edilmesi şarttır.

Bu duruma göre; **kişinin mürşidini araması bir nevi zâhiri hicret, bulduktan sonra mürşidinin elinde manevi terbiye görüp iç âleminde yolculuk etmesi ise batınî hicret** sayılır.

Hâcegân yolunun büyüklerinden olan Abdülhâlik Gucdüvânî Hazretleri, Hızır (Aleyhisselam) ile arkadaş olmaları hasebiyle, Tarikat-ı Aliyye'de hucet ve usûl olarak bazı esaslar koymuştur ki, bunlar Nakşibendîliğin temel prensiplerini oluşturur. Bu prensiplerin esası; "kalbten mâsivâyı atmak ve onu daima Allah-ü Teâlâ ile meşgûl olacak hale getirmek"tir. İşte Nakşibendîliğin temel prensiplerini oluşturan bu on bir temel düsturdan biri olan: **"Sefer der vatan"** aslında bu manaya, yani batınî hicrete işaret eder.

Peki nedir Sefer der vatan?..

Kısaca: "Vatanda sefer etmek" demektir. Aslî vatanda sefer yaparak rûhun kendi âlemini aramasıdır. Tabi bu yolculuk bir yerden başka bir yere sefer etmek gibi zâhirde yapılan bir yolculuk değil, insanın kendi iç âleminde gerçekleşen mânevî bir yolculuktur. Yani kişinin, mürşidi vesilesiyle kötü ahlak ve sıfatları terk edip, iyi ahlak ve melekî sıfatların yurdu olan aslî vatana seferidir. Bir başka ifadeyle, sâlikin mâsivâyı terk edip âlemi halktan cânibi Hakka

sefer / hicret etmesidir.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, batınî hicrette zâhirde olan bir yürüyüş yoktur ama "Seyr-i Sülûk" dediğimiz mânevî bir yürüyüş vardır. Nefs-i Emmâre denilen aşağı bir makamdan Nefsi Levvâme'ye, sonra Nefsi Mülhime'ye, sonra da Nefsi Mutmainne'ye doğru giden, yani süfliyyattan ulviyyâta doğru yüce bir makama ulaşmak için yapılan mânevî bir yolculuk vardır ki, işte bu **batınî hicrettir**. Böyle bir hicrette bedeni bir göçten ziyade, kalbin mâsivâdan temizlenip lüzumsuz havâtırdan kurtulması ve Allah'a yönelmesi vardır. Zaten esas mesele de budur: **Kalbi zaptedip Mevla'ya raptedebilmek...**

Nefis tezkiye olup, kalp de tasfiye edilerek mâsivâdan temizlendi mi, kişinin fenâdan bekâya, kesretten vahdete, halktan Hakk'a doğru olan manevî yürüyüşü yani batınî hicreti vuslatla neticelenir. Dolayısıyla **Maksûdu Mevlâ Teala olup Allah'a muhâcir olan, hicretinin tamamlayıp maksûduna vasil olunca Onu Ensâr olarak bulur.**

Hal böyle olunca Mevla Teala o kimsenin en büyük refîki ve yardımcısı olur. Nitekim bir hadisi kutsîde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

Kim benim bir velime (dostuma) düşmanlık ederse Ben ona harp ilan ederim. Kulumu bana yaklaştıran şeyler arasında en çok hoşuma gideni, ona farz kıldığım şeyleri eda etmesidir. Kulum nafîle ibadetlerle -Ben onu sevinceye kadar- Bana yaklaşmaya devam eder. Ben onu sevdim mi onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olurum. Benden birşey isterse onu verir, Bana sığınırsa muhakkak onu korurum."

İnsanın dünyaya gelişi de, ölümü de bir hicrettir.

Malumunuz Allah-u Teala insanlığın atası olan Adem (Aleyhisselam)'ı cennette yarattı. Dolayısıyla insanoğlunun asıl vatani cennettir. Fakat babamız Âdem (Aleyhisselam) o cennet yurdundan, işlediği bir zelle sebebiyle dünyaya gönderildi. Böylece cennetten yeryüzüne zorunlu bir hicret yaşanmış oldu.

Tabi Adem (Aleyhisselam) bu hatanın ardından hemen tövbe etti. Hem de ne tövbe... Öylesine üzülüp pişman oldu, Mevla Teala'ya öylesine yalvarıp yakardı ki, tam üç yüz sene ağlayıp gözyaşı döktü. Denilir ki: Bütün insanların gözyaşları bir araya toplansa O'nun döktüğü gözyaşına ulaşamaz. İşte Onun bu pişmanlığı ve tövbesi neticesinde Cenab-ı Hak Adem (Aleyhisselam)'ı affetti ve Havva annemizle Onu Arafat mevkiinde buluşturdu. Onlar orada buluşup birleştiler, böylece insan nesli yeryüzünde çoğalmaya başladı. Evet insanoğlu yeryüzünde yaşamaya başladı ama aslî vatani olan cennet özlemi hiç bitmedi.

Hepimizin ana vatani, baba ocağı cennettir. İşte esas hicretimiz ana vatanımız olan cennete olmalıdır. Zira insanoğlu orada yaratıldı ve orası için yaratıldı. Tekrar aslî vatana dönmemek için orayı hak etmek lazım. Bunun için de Allah'ın emirlerine yapışıp yasaklarından kaçmak gerektiğine göre, Efendimiz (Salallahu Aleyhi ve Sellem)'in: **“Gerçek muhâcir, Allah'ın nehyettiklerinden kaçıdır.”** hadisi şerifi daha iyi anlaşılabilir oluyor. Zira Allah'ın nehyettiklerinden kaçan kimseler cennet yolcusu oldukları için, bir manada cennete muhâcir oluyorlar.

Aslında insanoğlunda devamlı bir hicret hali vardır. Zaten dünyaya gelmemiz de, vakti gelince ölmemiz de bir nevi hicret değil midir?..

İnsanoğlu evvela dokuz ay kaldığı anne karnından, vakti saati gelince dünyaya hicret eder. Daha sonra yavaş yavaş büyüyüp önce çocukluk, sonra gençlik, sonra da ihtiyarlık dönemine doğru hicretine devam eder. İşte bu muhâcir, bir yolcu mesabesinde olduğu bu dünyadan da vakit saat geldi mi âhîret menzillerinin ilki olan kabrine göçer. Tabi hicret orada da bitmez. Kıyamet koştuktan sonra kabirlerden kalkılır ve bütün insanların iyi ya da kötü hesaplarının görüleceği mahşer hayatının ardından ya azap diyarı olan cehennem, ya da ebedi saadet yurdu olan asil vatanımız cennete kadar hicret devam eder. Yani insanoğlu önce anne karnına, sonra dünyaya, daha sonra da ebedî âleme hicret eden bir muhâcirdir.

Demek ki cennette yaratılan insanoğlu, geçici olarak gelip bir müddet misafir olarak kalacağı bu dünyaya hicret etmiştir ama esas hicretini ise, burada cenneti hak edecek bir hayat yaşadıktan sonra yine cennete dönmekle yapacaktır. Daha doğrusu cennetin sahibine dönecek, Ona hicret edecektir. Nitekim bir âyeti kerimede Rabbimiz şöyle buyuruyor:

“Biz Allah içiniz ve nihâyet Ona döneceğiz.” (Bakara süresi: 156)

Bugün yapılacak şey; gidecek yer aramak değil, bulunduğu yerde muhâcir olmaktır

Bir beldeden başka bir beldeye hicret etmekten maksat; imanı muhafaza etmek, İslam'ı daha iyi yaşama imkanlarına kavuşmak, dolayısıyla daha kamil, daha fazıl bir Müslüman olabilmek içindir. Eğer hicret böyle bir gaye için değilse, dünyanın öbür ucuna da göç edilse bunun bir kıymeti yoktur ve o kişi muhâcir sayılmaz. Öyleyse günümüzde esas mesele göç etmek için bir yurt aramak değil, bulunduğu yerden ayrılmadan da maksada uygun yaşayıp, haramlardan kaçarak muhâcir vasfını kazanabilmektir.

Dolayısıyla günümüzde hicret, başka bir diyara gitmeden Allah'ın nehyettiklerini terk ederek, gerek amel bakımından gerekse ahlâki bakımdan daha iyiye ve daha güzele ulaşmaya gayret etmekle, kişinin bulunduğu yerde gerçekleştirebileceği bir mefhumdur. Yani bâtıldan Hakka, şeytandan ve şeytânî yollardan Rahmânî yollara yönelmek, cimrilikten cömert olmaya, beynamaz olmaktan ehli namaz olmaya, kötü huy ve sıfatları terk edip ahlâken yücelmeye çalışmak bir nevi hicrettir.

Tabi bu manadaki hicret için misalleri çoğaltabiliriz. Mesela:

Günahlardan kaçmak adına kahve köşelerinden ayrılmak, cami saflarına katılmak, içki bardağını kırıp zezem bardağını eline almak hicrettir.

Kötü huyları ve alışkanlıkları terk edip iyi bir insan, hayırlı bir kimse olmaya çalışmak; kötü arkadaşları kötü çevreyi terk edip, iyi kimselere velev ki bir karış bile daha yakın olmaya gayret etmek hicrettir.

Tv. ekranları karşısında dizi-film izleyerek geçirdiğimiz o uzun vakitlerden; bilgisayar başında kıymetli zamanlarımızı fuzûli yere harcadığımız gereksiz sörflerden, chatlerden; kahvehane ve internetkafe gibi zaman öldüren izbe yerlerden uzak durmak hicrettir.

Kıymetli zamanlarımızı lüzumsuz yerlerde geçirmek yerine, dinimizi öğrenmek için bol bol kitap okuyarak, vaaz-sohbet dinleyerek, zikir ve ibadete daha fazla zaman ayırarak geçirmek de bir nevi hicrettir. Yani dinimizi daha iyi yaşamak için ibadet ve amel konusundaki her gayretimiz, hicret yolunda atılmış birer adımdır.

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bir hadisi şeriflerinde:

“Fitne zamanında ibâdet etmek, Bana hicret etmek gibidir.” buyurmuştur.

Adeta fitne dalgalarının ortalığı kasıp kavurduğu, medeniyet ve ilerilik adına imâna ve İslâmî yaşantıya dolaylı da olsa bir takım saldırıların olduğu günümüzde, müslümanın imanını muhafaza edip ibadetlerine dört elle sarılmaları hicrettir.

Hatta Ehli sünnet itikadının dışındaki bir takım bozuk görüşlerin adeta cirit attığı şu âhir zamanda, bu bâtil görüş sahiplerini ve dâl fırkaların savunucusu durumunda olan birtakım ilahiyatçı, yazar, çizer taifesini terk edip, **ehli sünnet itikadına yönelmek de bir nevi hicrettir.**

Aynı zamanda, gerektiği zaman Allah için makâmı-mevkiyi, parayı-pulu elinin tersiyle itebilmek, İslâm davasına hizmet için rahatı-keyfi-zevki terk edip çileye talip olabilmek de hicrettir.

Şu hicret ayında inşallah bir karar verelim ve bu manada birer muhâcir olup daha iyiye, daha güzele hicret etmeye gayret edelim. Bu yeni hicri yılda, geçen sene yaptığımız hataları bir daha tekrarlamamaya, eksik ve noksanlarımızı tamamlayıp şayet kötü huylarımız varsa bunları da mümkün merteye düzeltmeye kesin olarak niyet edelim.

Evet, bu hicret ayını uğurlamadan önce hayatımızı şöyle bir gözden geçirelim ve bu manada birer muhacir olmaya çalışalım. Hepimizin hataları, eksikleri ve noksanları elbette var. Ama hep böyle devam edecek değiliz ya... Bir an önce kesin kararımızı verip imânî yönden daha kâmil, amel bakımından daha sâlih bir kimse olmaya gayret edelim. Yoksa, Allah için her şeylerini seve seve terk eden Ashab-ı kiramın, o kutlu yolculuklarını yaptıkları şu hicret ayını idrak ederken, bir takım kötü alışkanlıklarımızdan hâlâ Allah için vazgeçemiyorsak, bazı haramlara müptela olan şu nefsimize söz geçirip de o günahları hâlâ terk edemiyorsak, hâlâ Rabbimizin razı olmadığı adreslerde-mekanlarda vakit geçirip zaman öldürüyorsak, mahşer günü hangi yüzle Ashabı kiram'ın ve Muhacirlerin Sultanı Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in karşına çıkacağız?!

Şöyle bir silkinip gaflet uykusundan uyanalım ve kendimize gelelim. Bu kötü alışkanlıkları terk etmeye bir an önce niyet edip, bu yanlış gidişata şöyle adamakıllı bir dur diyelim. Sevgili Allah'ımıza daha güzel bir kul, Peygamber Efendimize daha güzel bir ümmet, dinine-vatanına-milletine faydası olan daha hayırlı bir kimse olmaya hep beraber gayret edelim inşaALLAH...

Mevla Teala, emirlerine yapışıp nehiyelerinden kaçmaya bizleri muvaffak eyleyip cümlemizi muhâcirûndan eylsin. Amin!..

Fî Emânillah!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

RABBİMİZE TESLİM MİYİZ?

Muhterem okuyucularım ömür büyük bir nimet, büyük bir devlet ve büyük bir servettir. Ömrümüzün geldiği bu günkü noktada yaşımıza baktığımızda geride bıraktığımız günleri tefekkür ettiğimizde sanki yel gibi gelmiş geçmiş. Çoğumuz şunu diyoruz:

“Kalan ömrümüz geçen ömrümüzden daha az olabilir.” Tabi ki yaşı henüz genç olan kardeşlerimiz müstesna. Ama şunu da unutmamak lazım ki, kimin ne zaman ahirete irtihal edeceği Rabbimizin bilgisindedir. Fakat bizlerde nedense, yaşlı ve hasta olanların sanki daha erken ahiret yurduna yolcu olacakları, gençlerin ise daha uzun yaşayacakları gibi yanlış bir düşünce hakim.

Kadiri mutlak olan Allah (Celle celalühü) herkes için bir ömür tayin etmiştir. Ölüm zamanı herkes için bellidir, onu bir lahza geri veya ileri almak mümkün değildir. Allah (Celle celalühü) yanlışlıkla kimsenin canını aldırılmaz, zira melekler Allah neyi emrettiyse ona itaat ederler. Öyleyse mahallede, evde, apartmanda hülasa çevremizde kimin ölüme daha yakın, kimin daha uzak olduğunu bilemeyiz. Genç kardeşlerimiz hayata bakarken “benim daha çok zamanım var” diye düşünmemelidir. Yarın ölecekmiş gibi ahiret için çalışmamız gerekir. Allah ile aramızı düzeltme noktasında muhasebimizi iyi yaparak, biraz sonra ahiret yolculuğu için Azrail (Aleyhisselam) gelse hazırlıklı olmak,

namaz oruç ve benzeri ibadetlerde, kul haklarında gerekeni yaparak alnımızın akıyla Rabbimizin karşısına çıkmak ne güzel olur değil mi?..

Öyle kardeşlerimiz var ki yirmi sene önceki kaza namazı, on sene önceki kaza orucu, senelerdir ödenmeyen borcu olduğu halde gaflet ve tembellik içinde günlerini avare vurdumduymaz şekilde geçiriyorlar. Allah (Celle celalühü) rahmetiyle dünya hayatında nimetlerini kesmiyor.

Tanıdığım bir arkadaşın askerde iken tutamadığı oruçları vardı. Bir gün hanımı ölüm haberini telefonda bildirdi:

- Hocam bizim bey bugün rahmetli oldu 55 yaşında idi.

- Başınız sağ olsun, dedim.

- Hocam onun oruç borçları vardı. Askerde tutamadığı oruçlar varmış. Onun için ne yapabiliriz?

- Hasta mıydı? Diye sordum. Yani askerlikten sonra aradan 35 sene geçmiş, bu kadar zaman içinde tutamadı mı?

- Hocam sağlığı filan yerindeydi. Hem farz orucunu da tutardı. Fakat bu borç olan oruçları konusunda ihmalkar davrandı.

Muhterem kardeşlerim bu arkadaşımız eğer senede bir gün kaza tutmuş olsaydı borcu kalmayacaktı.

Fakat ona ölüm hemen gelmeyecek zannetti. 55 yaşına kadar bile yaşaması muhtemel değildi. Tabii Allah gani gani rahmet eylesin borçlarını affetsin. Bu konuya değinmemizin nedeni ibret almak ve elimizden geldiğince borçlarımızı ödemekte acele etmek, niyetine girmek ve hayati ihtiyaçların dışında borçlarımızı önceye almak gerekir.

Allah (Celle celalühü)'ya karşı sorumluluk duygusu gevşek olanlar, yıllarca kaza namazı borcu olduğu halde bacak bacak üzerine atıp şen şakrak gülüp oynayanlar, kendilerini ne kadar rahat içerisinde hissediyorlar, hesabın ne kadar kolay olduğunu düşünüyorlar. Halbuki bir niyet etseler bir başlasalar çok kaza namazı olsa bile, hatta ömrünün vefa etmemesi söz konusu olsa Allah (Celle celalühü) onun bu niyetinin hürmetine borçlarını ödemiş sayacaktır. Hatta bu ibadetleri yapması onun dünya hayatını da mutlu ve heyecanlı kılacak, borcunu ödediği her gün için ayrı bir haz alacak, hatta başlamayanlara göre Allah'ın katında göreceği muamele çok daha farklı olacaktır. Bir an önce; "tövbe ettim, pişman oldum, kırdığım çanakları tamir etmeye başlıyorum" demeli, işi savsaklamamalı, umursamaz vurdumduymaz kâle almayan bir kul olmamalıdır.

Öyle davranışlar vardır ki sosyal hayatta; "böyle yaparsam akrabam ne der? Komşular ne der? Arkadaşlarım ne der? Ben bunları onlara kabul ettiremem" dediğimiz bir takım davranışlar vardır. Peki birde şöyle düşünelim, yaptığımız hareketler ve davranışlar için Allah (Celle celalühü) ne der? Ya kabul etmezse, ahirette O'da bizi kâle almazsa kime gidebiliriz. O zaman hangi komşumuz bize yardımcı olabilir?

Örneğin: Düşünlerimiz! Kainatın sahibi olan Allah (Celle celalühü)'ya göre ayarlanmamış merasimlerimiz, danslı, cazlı, O'nun rızasına göre olmayan fakat insanların rızasına göre olan, daha fazla misafirin katılacağı, daha fazla kişinin günaha gireceği ortamlar oluşturmamız, şerre delâlet ettiğimizden dolayı aldığımız günahlar Allah'a karşı vurdum duymazlık örneği değil midir? Böyle bir organizasyona imza atanlarınız varsa çok tövbe etmeli, göz yaşı dökmeli, yaratılmış olan kullara değil her şeyin sahibi ve üzerimizde tek tasarruf hakkı olan biricik Rabbimize kulluğunu ispat etmeli ve ahirete alını açık olarak irtihal etme hazırlığını tamamlamalıdır.

Birde olaya farklı bir açıdan bakalım. Sizden biriniz Allah yolunda mücadele etse, bir kişinin dahi hidayeti için çalışsa, sohbet programları düzenlese, hayır müesseselerine gerek hâli, gerekse kâli ile duasıyla destek olsa hatta bir kişinin dahi bir sohbe gelmesine vesile olsa veya dini bir bilgiyi edinmesine vesile olsa, o kişilerin hayat boyu bu istifade ile yapacağı her amelden hissedar olması söz konusudur.

Şöyle bir tefekkür edersek insanoğlu nisanla mâlûldür. Yani çabuk unuttur. İyilikler açısından bu güzel bir fitrattır. Yaptığımız bir hayırlı amel ahiret günü karşımıza çığ gibi büyüyerek çıktığında, tam sıkıştığımız günah ve sevap dengesini kaçırdığımız hesap anında ne kadar rahatlatıcı olacaktır. Çünkü o hesaptan sonra başka bir hesap, ölümden sonra başka bir ölüm yoktur.

Tefekkürü genişletirsek, bir gencin İslami akide ile ehli sünnet olarak ilim adamı olmasına, insanları irşad edecek bir hale gelmesine sebep olan bir kimseyi düşünelim. O yetişen âlimin yetiştirdikleri talebeler de, faydalı oldukları insanlar da, harama gidişi engelledikleri her amelde ona vesile olan kimsenin hissesi olacaktır. Muhteşem bir kâr, dehşet bir istifade, uzun vadeli büyük bir kazanç ve ahirette rahatlatıcı bir amel ancak bu kadar olur. Rabbimizin rahmeti çok geniştir. Yeter ki biz uhrevî meseleleri ikinci plana atmayalım

İnsanoğlu Allah-ü Teala'nın emirlerinden ve nehiyelerinde sorumludur. Allah (Celle celalühü) kullarını bazı konularda muhayyer bırakmış, bazı konularda sorumlu tutmuştur. Bu bağlamda yapmamamız gereken şeyler olduğu gibi yapmamız gereken ameller, söylemememiz gereken kaviller olduğu gibi söylememiz gereken sözler de vardır. Müslüman bu konularda ilim sahibi olmalı Kur'an-ı Kerimi çok iyi bilmeli, çok iyi öğrenmeli Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in:

"Sizin en hayırlılarınız Kur'an-ı Kerimi öğrenen ve öğrendir." Hadisi Şerifi mucibince, sadece lafzıyla değil manası ile hayata nasıl yansımaları gerektiğiyle ilgili her bir konuya hâkim olmalıyız.

Selam ve dua ile...

NASİHAT VE VAAZ

A

llâhü Teâlâ'ya hamd, Resulüne, âli ve eshabına Salât-û selamdan sonra;

Kıymetli okurlarım! Bu ayki yazımızda nasihat ve vaaz konusunu kısaca aktarmaya gayret edeceğiz inşaallah. Rabbim güzel bir şekilde anlamayı ve tatbik etmeyi cümlemize nasip eylesin.

Nasihat, sözlükte "Bir şeyi yabancı maddelerden ayırma, samimi olma, samimi olan ve içinde kötülük bulunmayan bütün iyi söz ve işler öğüt verme, akıl ve yol gösterme" demektir.

Nasihat, İslâm'ın yaşantıya yansıtılması, ahlâkî prensiplerin yaşanması, insanî üstünlüklerin, görgü kurallarının öğretilmesi amacıyla bilenlerin bilmeyenlere öğretmesi ve hatırlatmada bulunması amacıyla yapılan öğütlerdir. Bu öğütler yapılırken asla kötü niyet güdülmeyip dünyevi çıkarlar düşünülmemelidir. Nasihat eden kişi güvenilir olur.

Müminler sürekli olarak birbirlerine nasihat vermek suretiyle yardımcı olurlar. Yüce Rabbimiz (Celle Celâlühü); **"Nasihat et, çünkü nasihat müminlere fayda verir"**¹ buyurarak vaaz ve nasihatın müminlere fayda vereceğini açıkça ifade etmiştir.

1 Zâriyat suresi; 55

Temim Ed-Dari'den rivayet edilen bir hadis-i şerifte Allah Resulü (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdular: **"Din nasihattir."** Sahabiler: Biz, 'kime (yahut kim için) nasihattir?' diye sorduk. O da: **"Allah için, Kitabı için, Resulü için, Müslümanların (meşru) idarecileri ve bütün Müslümanlar için"** buyurdular.²

Âlimlerimiz bu hadis-i şerifin yorumunda nasihatın şu manalara geldiğini söylemişlerdir:

1- Allah için nasihat: Allah'a samimi ve içten iman etmek, kitabı olan Kur'an-ı Kerim'de Resulü (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem) vasıtasıyla haber verdiklerine inkar etmeden, acaba demeden inanmak, ibadeti yalnızca O'na ihlâs ile yapıp başkasına hiçbir şekilde ibadet etmemek, emrettiği hususlarda itaat edip, yasaklayıp yaklaşılmasını istemediği şeylerden uzak durmak, sevdiğini sevmek, buğzettiğine buğzetmek, mümin kullarını dost ve veli edinmek, O'nun düşmanlarından uzaklaşmak ile gerçekleşir.

2- Kitabı için nasihat: Kur'an-ı Kerim'i lâayık olduğu şekilde okumak, ihtiva ettiği hükümleri öğrenmek ve başkalarına öğretmek, ona hürmette kusur etmemek, tavsiye ettiği şekilde bir Müslüman olmak ve onun ahlâkını yaşamaktır.

2 Müslim: 23

3- Resulü için nasihat: Hazreti Muhammed Mustafa (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)'in Peygamberliğini tasdik etmek, emir ve yasaklarına itaat etmek, ona dost olanları dost bilmek, O'na düşmanlık edenlere düşmanlık beslemek, O'na gereken saygı ve tazimi göstermek, O'nun Âl-i Beyt'ini sevmek, O'nu da sünnetini de gereği gibi tazim etmektir. Sünnetini vefatından sonra gereken araştırmaları yapmak suretiyle canlandırmak, sünneti hakkında yeterli bilgiye sahip olmak, onu gereği gibi korumak, yaymak, sünnetine davet etmek, Resûlullah (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)'in üstün ahlâkı ile ahlaklanmakla olur.

4- Müslümanların (meşru) idarecileri için nasihat: Allah'ın hükümlerini uygulayan ve İslâm'ı hâkim kılmak için gayret sarfeden idarecilere itaat etmek, onlara karşı gelmemek ve onlara doğruyu göstermek, bilmedikleri konularda onları uyarmak, onlara karşı görev ve yükümlülüklerini samimiyetle yerine getirmektedir.

5- Bütün Müslümanlar için nasihat: Müslümanlara düşman olanlarla mücadele etmek, onlara iyi ve doğruyu göstermek, Müslümanlara dua etmek, hepsi hakkında iyilik düşünmek, salih kimseleri sevip kötü yolda olanlara nasihat etmektir.

Kur'an-ı Kerim ve hadis-i şeriflerde "İyiliği emretmek, kötülükten nehyetmek" olarak ifade edilen bu vazife (nasihat), öncelikle iman esaslarını, daha sonra da emir ve yasakları anlatmayı gerekli kılar.

Bu önemli vazife, peygamberlerin mükellef kılındığı bir görev olması hasebiyle yüce bir görevdir. Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'den rivayet edilen hadis-i şerifte de: **"Allah'ı kullarına sevdiren ki, Allah'ta sizi sevsin"**³ buyrulmaktadır.

Nasihat hususunda inanan ve inanmayan tüm insanlar muhatabımız olmakla beraber, önceliği aile ve yakın akraba fertlerimiz almalıdır. Hazreti Allah (Celle Celâlühü) Kur'an-ı Mübin'de: **"(Önce) en yakın akrabayı uyar"**⁴ buyurarak nasihat hususunda önceliğin yakın

akrabalara ait olduğunu ifade etmiştir.

Muhatablarımız kabul etsin veya etmesin, nasihat etmemiz mutlaka gereklidir. Çünkü;

a) Allâh-ü Teâlâ'dan ümit kesmek haramdır.

b) Usulüne uygun olarak yapılan davetin kabul edilme ihtimali vardır.

c) Kabul edilmese bile vazifemizi yapmış olup Rabbimize sunacağımız mazeretimizi hazırlamış, azaba duçar olacakların arasından sıyrılmış, görevini yerine getirmeyenlerin uğrayacağı azaptan da korunmuş oluruz. Zira Allah (Celle Celâlühü) A'raf Suresi'nde nasihat edip de nasihat dinlenmeyenlerden şöyle bahsediyor:

"İçlerinden bir topluluk: 'Allah'ın helâk edeceği yahut şiddetli bir şekilde azap edeceği bir kavme ne diye öğüt veriyorsunuz?' dedi. (Öğüt verenler) dediler ki: 'Rabbimize mazeret beyan edelim diye, bir de sakınırlar ümidiyle (öğüt veriyoruz).' Onlar kendilerine yapılan uyarıları unuttunca, biz de kötülükten men edenleri kurtardık, zulmedenleri de yapmakta oldukları kötülüklerden ötürü şiddetli bir azap ile yakaladık.'⁵

Bu mukaddes vazifeyi ifa eden kimse önce muhatabı tanımalı, içinde bulunduğumuz şartları göz önünde bulundurarak hareket etmelidir. Ürkütücü, zorlayıcı, kaba bir uyarı tavrını değil, sevdirci ve kolaylaştırıcı, ince bir telkin usulünü tercih etmeliyiz.

Hz. Ebu Hureyre (Radiyellâhü Anh) anlatıyor:

Bir bedevi, Peygamber Mescidi'nde ayağa kalktı ve bir kenara bevletti. Sahabiler adamcağızın başına üşüştüler. Durumu müşahede eden Allah Resulü (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem), hemen müdahale etti ve şöyle buyurdu:

"Onu bırakın! İdrarın üzerine bir kova su dökün. Hiç şüphesiz sizler kolaylaştırıcılar olarak gönderildiniz. Zorlaştırıcılar olarak gönderilmediniz."⁶

3 Kenzu'l Ummal: 44253

4 Şuara Suresi: 214

5 A'raf Suresi: 164,165

6 Buhari: 220

Nasihat eden kimse bildiği hususları anlatmalıdır. Zira Allâh-ü Teâlâ (Celle Celâlühü);

“(Görmediğin şeye ‘Gördüm’, duymadığın şeye ‘Duydum’, bilmediğin bir şey hakkında da ‘Biliyorum’ diyerek,) **kendisi hakkında sana ait hiçbir bilgi olmayan şeylerin ardınca gitme!** (Herhangi bir konuda zanlarla, sezgilerle ve tahminlerle hüküm verme!) **Kulak da, göz de, gönül de; işte sana! Bunların hepsi de, şüphesiz ki o (insan) on(lar)dan sorumlu olmuştur**”⁷ buyurarak bilmedikleri halde konuşan kişileri uyarmaktadır.

Nasihat eden kimse anlattıklarıyla amel etmeye gayret etmelidir. Saff Suresinde:

“Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz?”⁸ buyrulmaktadır.

Nasihat ve vaaz etmekte en önemli olan husus Allâhü Teâlâ'nın rızasını kazanmak olmalıdır. Çünkü tüm peygamberler, bu görevleri karşısında hiçbir talepte bulunmamışlardır.

Kişi ıslaha önce kendi nefsinden başlamalıdır. Büyükler;

“İlme riayet edenlerden olunuz. Onu yalnız rivayet edenlerden olmayınız” buyurarak bu sözleri ile “Malumatınızı daima genişletiniz, ilminizden halkı yararlandırınız, ibadeti sadece iki dudak arasında bırakmayıp fiile dökünüz” buyurmak istemişlerdir.

NASİHATTEN ETKİLENMEK

Nasihatten etkilenmenin ilk şartı benlikten sıyrılmaktır. Kişi kibir ve benlikten uzak durup edilen vaaz ve nasihate kulak vermelidir. Zira Hazreti Ali (Radıyallâhü Anh) Efendimiz buyurur ki:

“Kişinin helaki kendisini beğenmesidir.”

Bir gün Ebu Cehil, Efendimiz (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)'e gelerek;

7 İsra Suresi: 36

8 Saff Suresi: 2

“Kölemle gelirsem bana ayrı yer gösterecek misin?” dedi. Efendimiz (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem):

“Benim öyle bir yerim yok” buyurunca, Ebu Cehil:

“Öyleyse bizim için de yanmak var, dönmek yok” dedi.

Demek ki kâinatta mahvolup gidenler, Ebu Cehil, Nemrut, Firavun gibi benlik hastalığına tutulanlardır. Rabbim Ebu Cehil gibi kibirli olmaktan muhafaza eylesin.

Allâhü Teâlâ'yı hakkıyla bilen insanda benlik olmaz. Çünkü bu kimseler kendilerinde bulunan bütün nimetlerin Allah'tan geldiğini bilir ve kendisinin muhtaç olduğunu hisseder. Cehaletten peygamberler bile Allahü Teâlâ'ya sığınmışlardır. Nitekim Nûh Tufanı'nda Allah-ü Teâlâ, Hz. Nûh (Aleyhisselam)'ın ehl-i beytine necat vaat buyurmuşken oğlu Kenan sulara gark olmuştu. Bu sebeple Hz. Nuh (Aleyhisselam) Rabbine münacaat ettiği sırada tarafı ilahiden;

“Ey Nuh! O asla senin ailenden değildir. Çünkü onun yaptığı kötü bir iştir. O halde hakkında bilgin olmayan bir şeyi benden isteme! Ben sana cahillerden olmamanı tavsiye ederim”⁹ buyrulmuştur.

İnsanların iyi veya kötü olmalarına en büyük etkenlerden biri de seçtikleri arkadaşlarıdır. Kim neyi görür veya neyi dinlerse, kısacası en çok meşgul olduğu şey ne ise, tabiatı da ona göre şekil alır.

Kur'an-ı Kerim ile öğüt, hadis-i şerif ile nasihat, dostları ile sohbet insanı değiştirir.

Meşhur bir vaiz kasabanın birinde sohbet etmeye başlar. Halk onun vaazlarına büyük ilgi gösterir. Eşkıyanın biri de kılık değiştirerek camiye gelir. Vaazı dinler. Bakar ki millet vaazda coşuyor, ağlıyor, eşkıyada hiçbir duygu yok. Vaazdan sonra hocaya yaklaşır ve şöyle der:

9 Hud Suresi; 46

“Hocam ben senin anlattıklarından hiçbir şey anlamadım, kafama girmedi.”

Hoca eşkiyanın durumunu anlar ve sorar:

“Sen hiç ayı vurdun mu?”

“Tabii” der.

“Ayı yağlı olup kurşun bedenine kolay girmez, bir kurşunla da devrilmezmiş, doğru mu?”

“Evet! İyi nişan alıp üst üste kurşun atmak lazım” demiş

Hoca aradığı cevabı bulunca şu nasihati yapar:

“Sorunun cevabını kendin verdin. Zahmet edip birkaç kere daha derslerimize devam et” demiş.

Eşkiya epey zaman vaazlara devam ettikten sonra hocaya yaklaşır ve şöyle der:

“Hocam! Hani o yağlı ayı vardı ya, üst üste yediği kurşunlarla devrildi.”

İşte nasihatın önemi...

Gönülleri yumuşatan, kalplere incelik ve merhamet veren Kur’an-ı Kerim, nice insanların düzelmelerine vesile olmuştur.

Nasihât eden kimse sadece nasihat ettiği kimseye faydalı olmaz. Aslında en büyük fayda kendisinedir. Nitekim Hakk’a çağırın kişi görünüşte onu kurtuluşa çağırıyorsa da, yaptığı vazife sebebi ile hakikatte kendisini kurtarmış olur.

Numan bin Beşir (Radiyahü Anh)’den rivayete göre Allah Resulü (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem) nasihatın önemini şöyle açıklamıştır:

“(ilahi emir ve yasakları uygulayarak) **Allâhü Teâlâ’nın sınırlarını koruyanlarla**, (bu yasakları çiğneyerek) **sınırları aşanlar**, (bindikleri) **geminin üst ve alt katları için kura çeken, böylece bir kısmı üstte, bir kısmı da altta kalan bir topluluk gibidir.**

(Bunlardan) **alt kattakiler, su almak istedikleri zaman üst kattakilerin yanlarından geçiyorlardı. Onları rahatsız ettikleri için aralarında şöyle karar alırlar:**

‘Artık bizler, bize ait olan alt katta bir delik açsak da (su ihtiyacımızı buradan karışılacak) üst kattakileri rahatsız etmesek.’

Şimdi üst kattakiler, bunları kararlarını uygulamada kendi başlarına bıraksalar, birlikte (batıp) helak olacakları açıktır.

Ama ellerine yapışıp onları engelleseler, kendileri kurtulacakları gibi onları kurtaracakları da şüphesizdir.”¹⁰

Düzelmenin, nasihatleşmenin önündeki en büyük engel şeytandır. Zira Allâhü Teâlâ (Celle Celâlühü);

“Ey insanlar! Yer(yüzün)de bulunan (rı-zık)lardan helal, (bütün şüphelerden) tertemiz ve lezzetli olan(lar)ı yiyin. Şeytanın izlerine uymayın. Çünkü gerçekten o (şeytan) sizin için (zahiren dost görünen) apaçık bir düşmandır.”¹¹

Ayet-i kerimesi ile şeytana tabi olunmaması gerektiğini beyan etmiştir.

Şeytan dünyada insanın peşini bırakmadığı gibi, son anlarında dahi sürekli imanını çalmaya uğraşır. Ne kadar imanlı olursak olalım, lütuf Allâh-ü Teâlâ’dandır ve daima O’na sığınmalıyız.

Yazımızı Resulullah (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)’in şu duası ile noktalayalım:

“Ya Rabbi! Beni ilim sahiplerine uymayan, akıllı, ahlaklı kişilerden utanılmayan, dillerinden hikmet döküldüğü halde kalpleri bozuk olanların bulunduğu bir çağda yaşatma!”¹²

Âmîn...

10 Buhari; 2493

11 Bakara Suresi: 168

12 Ali el-Müttakî, Kenzül Ummâl: 3686

BÜYÜ ve BÜYÜDEN KORUNMAK

BÜYÜ VE BÜYÜ ÇEŞİTLERİ

Geçen yazımızdan gördüğümüz ilgi ve istekler üzerine bu yazımıza büyü ve büyücülerden bahsederek devam edeceğiz.

İslam da Büyü : bir insanı istenilen şeyi yapmaya sevk eden gizli kuvvet, tabiata aykırı hal-ler vücuda getirilen etkiler diye adlandırılmıştır.

Osmanlıda ise büyü doğa üstü güçlerin varlığına inanmak olarak adlandırılır.

Biraz büyüden ve büyü çeşitlerinden bahsedelim. Semavi kuvvetleri ve yer gücünü birbirine karıştırarak yapılan büyü vardır buna tılsım veya babil sihri denir.

Gök cisimlerine büyük kuvvetler atfederek ve yıldızlara tapan kettanilerin yanlış ve sapık

inançlarını yok etmek için gönderilen Hz. İbrahim yıldızlarla ilgili bilgilerin sihir yapmada kullanılmasını yasaklamıştı.

Evham büyüğü ise, kişinin kendi ruhunu temizlemesiyle birlikte başka bedenler üzerinde etki yapabileceğine inanıp hatta bu amacına ulaşmak içinde uzlete çekilip riyazetler yaparlar.

CİNLERDEN FAYDALANARAK YAPILAN BÜYÜ

Filozoflar cinlerin varlığını inkar etmemiş ancak onlarla irtibat kurup kuramayacakları konusunda kesin bir karara varmamışlardır. Ancak bilinen o ki cinlerle irtibat konusunu inkar etmemek gerekir.

Bunların akabinde kısa bir şekilde büyü ve büyü kavramlarını anlatmak istiyorum.

TILSIM: Bazı nesnelere belli bir gücün olduğuna ve büyücüler tarafından bu gücün aktarıldığına inanılan büyü.

ÜFÜRÜKÇÜLÜK: Okuma ve üfleme yoluyla yapılan büyü.

KURŞUN DÖKME: Eriyen kurşunu soğuk suya dökerek meydana gelen şekilleri yorumlayarak yapılan falcılık çeşidi. Bu kişiler eriyen kurşunu hastanın başına göbeğine ayaklarına odanın sağ köşesine ve kapı eşiğine döküp kalan suyu önce hastaya içirip artanını da ekmek doğrayıp bir köpeğin önüne dökerler. Eritilmiş kurşunun aldığı şekilden hastalığı hangi peri ve cinlerin meydana getirdiği ve nasıl iyileşeceğini çıkarırlar. **Bunların hepsi batıl inançdır ve aslı yoktur.**

TÜTSÜ: Genellikle köpek at keçi tavşan ve benzeri hayvanların kemikleri ile yılan derisinin okunup üflenmesiyle ve kimi bitkilerin yakılmasıyla elde edilir. **İslamda bunların hiç birinin yeri yoktur.**

TÜKÜRÜK : Nazar inancı ile ilgili tükürenin (mojik) gücünün karşısındakine geçtiğine ve kötülükleri uzaklaştırıcı olduğuna inanılır.

MUMYA BÜYÜSÜ: Bir parçaya yapılan büyüün bütününe de yapıldığına inanılır. Büyü yapılmak istenilen kişiye mumdan ya da tahtadan küçük bir simgesi yapılmakta bu simgeye ne yapılırsa mesela iplerle sıkı sıkı bağlanacak olursa onun da bağlanacağına inanılır. **Bunun da İslamda yeri yoktur.**

EFENDİMİZ (S.A.V.) BÜYÜ YAPILDI MI ?

Bir rivayete göre güya bir Yahudi Hz. Peygambere a.s. büyü yaparak onun erkekliğini bağlamış idi.

Bunu kabul etmek aklen ve ilmen mümkün değildir. Bunu kabul etmek kafir ya da müşriklerin Peygamberimiz üzerinde istedikleri etkiyi meydana getirebilecekleri düşüncesine kapı aralar. Bazı hadisler bize Hz. Peygambere bir düşmanı tarafından zarar vermek maksadıyla sihir yaptığını haber veriyor.

Bu husus tarihi açıdan doğru olabilir. Çünkü sihir çok eski zamanlardan var olagelmiş bir uygulamadır. Yahudilerin bununla çok fazla meşgul oldukları düşmanlarından bu yolla intikam almaya çalıştıkları da bir gerçektir. Yahudilerin bu faaliyeti Allah tarafından Cebrail vasıtasıyla Hz. Peygambere bildirilmiştir.

Resulullah a.s. üzerinde bu sihrin tesiri de söz konusu değildir. Yüce Allah bunu Hz. Peygambere bildirmek ve o büyüü atıldığı kuyudan çıkartmak suretiyle sihri yapan ve bundan medet uman İslam düşmanlarını rezil rüsvay ve mağlup etmeyi arzu etmiş ve bunu gerçekleştirmiştir.

Bazı İslam alimlerine göre Hz. Peygambere sihir yapıldığı rivayeti sahihtir. Ama büyü Hz. Peygamberin aklına tesir etmemiştir. Ancak sihirden dolayı bedeninde bir rahatsızlık gelmesini de kimse inkar edemez denilmektedir. İnsanların bir kısmı Peygambere büyü yapılamaz dediler bunun bir eksiklik bir kusur olduğunu iddia ettiler.

Halbuki iş onların zannı gibi değil bilakis sihir Peygamberimizin geçirdiği diğer hastalıklar ve ağrılar cinsindedir.

Peygamberimizin bu durumunun tedavisinde izlediği yol iki türlü olmuştur.

Birincisi: sihrin bulunduğu malzemeyi bulup çıkararak sihri iptal etmektir. Cenabı Hakktan sihir konusunda bilgi istediğinin kendisine yol gösterildiğinin gidip onu kuyudan çıkardığının doğruluğu gibi. Sihrin bulunduğu malzemeler tarak tarağa geçirilmiş saç sakal tarantısı ve erkek hurmanın kurumuş çiçek kapçığıydı. Bu malzemeleri bulup çıkardı ve kilları dağıttı.

Bunları yapınca Peygamber adeta bağları çözülen kimse gibi oldu. İkincisi ise adeta istifra yoluyla habis maddeyi yok etmek ve vücuttan söküp atmak gibidir.

İnanç sahibi olmayanlar kendilerini haklı çıkarabilmek için Allahın elçilerini yalanlamış büyücülükle suçlamışlardır.

Hız.İsa (SAF 61/ 6)

Hız. Musa (ZUHRUF 43 /49) (ZARİYAT 51 /39)

Hız. Süleyman (BAKARA 2 /12)

Hız Muhammed (HİCR "15 /6)

zikredilmektedir.

Büyü o kadar yaygınlaştı ki dünyanın bir çok yerinde bu oranlar çok yükselmiştir.

Fransa da yapılan bir araştırmada büyücülük ve falcılık yaparak geçimini kazanmaya çalışan kişiler uluslararası bir gazetenin araştırmalarına göre 50 bini aşmış bu rakam ise 10 yıl öncesine göre büyük bir patlama sayılmıştır.

Amerika da yaşayan bir hastam anlatıyor...

Revü kızıydı, diskoda tanışmıştık. Aşık oldum. Birlikte yaşamaya başladık. Omzumdan tüyler koparırdı. Litvanya ya gönderiyor oradan çikolata havuç suyu ayran getirtir bana içirirdi.

Çok itiraz ettim Ama her seferinde içtim. Onu görmeden duramıyordum. O süre içinde eşimden ayrıldım. İnançlıydim, ama camiden içeri girsem sıkıntıdan patlıyordum.

Namazlarımı bile kılamaz olmuştum. Bir ara bu kadının izini kaybettim. Bir ay telefonlarıma cevap vermedi. Yakınlarına ona ulaşmak için yalvarıyordum. Arkadaşlarım durumumu fark ettiler beni bir yere götürdüler büyü denildi bana abdestsiz gezmemem hatta telefonda bile konuşmamam gerektiği söylenildi denileni yaptım.

Bir aydır ulaşamadığım kişi duadan beş dakika sonra beni aradı. Bana seni benden bir ihtiyar kurtardı ben seni seviyorum Müslüman olucam ne olur beni bırakma diye yalvardı. Hayır dedim ve bir daha onunla görüşmedim.

Ülkemizde halen büyüün varlığı ve etkisi tartışma konusu iken Vtikanda bir üniversitede Şeytan Çıkarma kursları düzenlenmiş hatta Papanın 180 şeytan çıkarıcı rahiple gizlice bulunduğu ve bu üniversitede şeytan çıkarma dersleri verilip şeytan çıkaran rahipler yetiştirildiği bilinen fakat gösterilmeyen bir gerçektir.

KORUNMA YOLLARI

Bir insan namaz kılsa namazdan sonra

1 Ayetel kürsi

3 İhlas

1 Fatiha

ve tekrar 1 Ayetel Kürsi

okusa sonunda Hifzuhüma ve hüvel aliyül azim diyerek içine çekerse çok eminiz o gün ona cin musallat olamaz eğer olursa yani bir cin içine girerse yanar.

Mesela yine kısa bir örnek verelim

Bir Cuma günü sala vakti yani öğlen üzeri bir bardak suya

11 sefer YA ALLAH

YA FETTAH

EL AZİM

EL KERİM

ER RAHİM

derse ve hemen ardından

YA MAĞŞERAL CİNNİ VEL İNSİ İNİS TETAĞ-TÜM EN TENFÜZÜ MİN EKTARİS SEMAVATİ VEL ARD FENFÜZÜ LA TENFÜZÜNE İLLA Bİ SULTAN.

Ardından

1 Fatiha sonra

YA LATİF EL BESAR LİLKUDRETİ

sonra da 1 Felak

1 Nas sürelerini okursa emin olun ki o hafta o kişi Allahın izniyle cinlerden ve şeytanlardan korunur ve Allah ona yardımcıları gönderir.

Çünkü Allah her şeye gücü yetendir yeter ki biz istemesiniyalvarmasını bilelim.

Korunma yollarından bir tanesi de Allaha teslimiyettir.

Bir bardak suya

Cin süresi 1- 13 arası

Rahman süresi 1 – 4 arası

Haşr süresi tamamı

Meryem süresi 1 – 3 arası

11 sefer YA ALLAH YA FETTAH EL AZİM EL
KERİM ER RAHİM

3 İhlas

1 Fatiha

1 Felak ve Nas

1 Ayetl kürsi

okunsa ve o suda 3 gün içilse veya 7 gün
devam edilse biiznillah Teala üzerinde böyle
bir varlık duramaz ve kaçar.

Bunları söylerken tabii ki doktorlardan vaz-
geçmeyelim en ufak sıkıntımızda dahi hemen
doktorumuzla görüşelim. Bunlar önemli korun-
ma yolları olduğu kadar tıp ilmi de önemlidir.

Bu konuyla ilgili yaşadığım bir şey var ki söy-
lemeden geçemeyeceğim.

Doktorlar ve hocalar Allahın yarattığı 2 var-
lıktır ama yine Allah bir hasta yaratıyor o has-
ta doktora veya hocaya gidiyor onlardan umut
bekliyor umduğunu elde edemiyorsa o hasta-
nın o doktora veya hocaya güveni kalmıyor.

Bu sefer papaza gidiyor o da faydalı olami-
yorsa o zaman yıllar geçiyor ve öylece hastalık
müzminleşiyor.

Bir gün bakarsınız hasta kendini eve kapat-
mış evden odadan dışarı çıkmıyor saç sakal
birbirine karışmış yemek yemez tırnaklarını
kesmez olmuş artık ona cinler de şeytanlar da
musallat olur ve sonunda akıl hastanesinin bir
odasında yatar hale gelmiştir. Kanser de erken
teşhis nasıl önemli ise bu işte de erken teşhis
önemlidir. İnsanlarımızın bu konularda dikaktli
olması lazım.

Bu konuda sıkıntı yaşayan insanlar için çok
önemli bir metot vermek isterim. Üzerinde sihir
büyü veya cin var diye şüphe duyan insanlara
tavsiyem şudur:

bir sabah ezan okunurken bir bardak suya

11 Ayetel kürsi

11 Fatiha süresi

11 Felak Nas

11 sefer La iahe illa ente sübhaneke inni
küntü minez zalimin

11 La havle vela kuvvete illa billah il aliyyil
azim

diyerek suya okur ve namazını kıldıktan son-
ra evinin penceresini açıp gökyüzüne 3 dakika
baktıktan sonra niyetini tutup o suyu içerse o
gün üzerinde o sihrin veya musallat olan varlı-
ğın gittiğini bir saat içinde anlayacaktır.

Gelecek sayımızda cinler ve büyülerle ilgili
geniş kapsamlı bir yazımız olacak

Büyü yapanların Allah katında cezası nedir?

Sübyan var mı? varsa nasıl olur? ve nasıl ko-
runmalı konularına değineceğiz inşallah.

Geçmiş Kurban Bayramınızı tebrik eder İslam
alemine hayırlar getirmesini yüce mevladan
niyaz ederek selam ve saygılarımla

Salih MEMİŞOĞLU

Arifan Yayınlarından:

*Bir sonraki sayfadaki 2 adet Cin ve Şeytan-
lardan korunma duası Arifan dergisinin ücret-
siz hediyesidir.*

*Sayfayı kesip evinize veya yastığınızın altına
koymakta faide olduğu tecrübe ile sabittir.*

*Dilerseniz Arifan Yayınlarından sadece Cin ve
Şeytanlardan korunma duasını temin edebilir-
siniz*

CİN VE ŞEYTANLARDAN KORUNMA DUÂSI

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

هَذَا كِتَابٌ مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللّٰهِ رَبِّ
العَالَمِينَ: اَلَى مَنْ طَرَقَ الدَّارَ مِنَ العَمَارِ وَالرَّوَارِ
وَالصَّالِحِينَ اِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمٰنُ اَمَّا بَعْدُ: فَاِنَّ
لَنَا وَاَكْفُمْ فِى الْحَقِّ سَعَةً فَاِنَّ تَكَّ عَاشِقًا مُوَلَعًا اَوْ فَاجِرًا
مُفْتَحِمًا اَوْ رَاعِبًا حَقًّا اَوْ مُبْطِلًا فَهَذَا كِتَابٌ اللّٰهُ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى
يَنْطِقُ عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ. "اِنَّا كُنَّا نَسْتَسِيْخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ"
"وَرَسَلْنَا يَكْتُبُوْنَ مَا تَمْكُرُوْنَ" اَتْرَكُوْا صَاحِبَ كِتَابِیْ هَذَا وَاَنْطَلِقُوْا
اِلَى عِبْدَةِ الْاَصْنَامِ وَاِلَى مَنْ يَزْعُمُ اَنَّ مَعَ اللّٰهِ الْهٰ اٰخَرَ. "لَا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهٗ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ". يُغْلِبُوْنَ
"حَمَّ" لَا يُنْصَرُوْنَ "حَمَّ عَسَقٌ" تَفَرَّقْ اَعْدَاءُ اللّٰهِ وَبَلَغَتْ حُجَّةُ
اللّٰهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ "فَسَيَكْفِيْكُمْ
اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ".

Beyhaki, Delâilü'n-Nübüvve, Babu ma yüzkerü min hrz-i Ebi Dücâne: 7/118

Halid İbni Ebi Dücâne, babası Ebü Dücâne'nin (rahmetullahi aleyhi) şöyle dediğini rivayet etmiştir. Bir kere Rasûlullah (salallahu aleyhi ve sellem)'e derdimi anlatmak için giderek şöyle dedim: "Ya Rasûlallah! Bir kere ben yatagımda yatarken evimde değirmen sesi gibi bir gürültü, anı şüphesiz gibi bir uğultu duyduğumda ve şimşek çakışı gibi bir parıltı gördüğümde, korkulu bir halde dehşet içinde başımı kaldırdım ki, bir de ne göreyim! Evimin ortasında sıyan bir göğe uzayarak yukarı doğru çıkıyor. Ona yanıp dvarsine diküldüğümde, didimi karpı denisi gibi buldum. O anda yüzüme atası kuyumları gibi bir şeyler sağı. O zaman beni ve evimi yakıldığı zamanımdım." Bunun üzerine Rasûlullah (salallahu aleyhi ve sellem): "Ya Ebü Dücâne, Kitabımın Rabbinime yemin olsun ki (gösterdim) sizin evinde bulunanları kotu ziyaretçiyimdir. Ey Ebü Dücâne, senin gibi bir kişiyi hiç ezizlettiler mi?" buyurduktan sonra, "Bana bir kağıt kalemi getirin!" buyurdu. Kağıt kalemi getirince Ebü Dücâne, "Ya Ebe'l-Hasen yaz!" diye emir buyurdu. O, "Ne yazayım?" diye sorunca, Rasûlullah (salallahu aleyhi ve sellem): "Şunları yaz!"

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Âlemlerin Rabbi olan Allah'ın Resulü Muhammed'in, hayır dışında bir şey için evlere gelen tüm ziyaretçilere, sakinlere ve salihlere fermandır! Ya Rahman! Bize ve size geniş hakları tanımıştır. Eger sen çok tutkun bir âkıl veya uzamz giren bir fidan ya da hakki arayan bir kişi yahut itlele galsan bir yarısen, işle Allah'ın bu kitabı, gerçekken bize ve size hakkı korumaktadır. **Bu kitaplarımızı savutsuz bir bir hayretle okuyunuz!** (Cin ve Şeytanlar) "Böylelikle yapmazlar okuyupmuş müstahab yazmazlar!" (Tercüme Cema'at) Çünkü bu fermanın şahidleri leli edin ve gıda taşınabilir. Allah'ın bir başka bir ilahın var olduğunu iddia edenlere gidin! **Okuyan başına hiç işleri yoktur. O mu? Sizi onlara bakın! Her şey çok müstahab! Herkesin O'ndan korkması ve size onun O'ndan korkması gerekir!** "İnsanlar Sizinle Müslüman olacaklardır!" **Ha, Mian!** "Yanım görmeyenlerdir!" **Ayn, Sin, Kaf!** Allah'ın düşmanları dağıldı ve Allah'ın hücceti (hedefine) ulaştı. Güç ve kuvvet ancak yüce ve büyük olan Allah'ındır. **Onlara karşı Allah sana yetercektir. O, ayırtıcı nitelidir, hak kayıta tutulur!** (Bakara Suresi: 137) **buyurdu.** "Ebu Dücâne (rahmetullahi aleyhi) şöyle anlatıyor: "Bu mektubu alıp kullayarak evime götürdüm ve onu başımın altına koydum. O geceki uykuğumun bir çığır, benim haykırmıştı uyandırmı ki, o "Ey Ebü Dücâne! İlah ve uzur ya yemin olsun ki, bu kelimeler böi yakıt. Ancak benim Rasûlullah (salallahu aleyhi ve sellem) ve Sana hakkı için bu mektubu bizzden kaldırı. Bir daha senin evine dönmeyeceğiz" diyor. Bir diğer de "Ne sana, ne evime, ne de bu mektubun bulunduğu bir yere uğramayacağım" diyor. O zaman ben, "Sahibim Rasûlullah (salallahu aleyhi ve sellem) hakkı için, Rasûlullah (salallahu aleyhi ve sellem) e dargınadıkça bu mektubu kaldırmayacağım" dedim. Böylece cinlerden duyduğum inisi, bağırta ve ağlama yüzünden, o gecem çok uzun geçti. Sabah olduğunda doğru gidip Rasûlullah (salallahu aleyhi ve sellem) ile beraber sabah namazını kıldım ve o gece cinlerden duyduğum ve onlara ne dediğimi kendisine bildirdim. Bunun üzerine Rasûlullah (salallahu aleyhi ve sellem) bana buyurdu ki: "Ya Ebü Dücâne, o topluluktan mektubu kaldırı. Beni hak peygamber olarak gönderen Zat'ın yemin ederim ki, Onlar bu azabın acısını kıyamete kadar hissedeceklerdir."

(Beyhaki, Delâilü'n-Nübüvve, Bab-u ma yüzkerü min hrz-i Ebi Dücâne: 7/118-120)

DUALAR VE ZİKİRLER

ÂŞÛRÂ GECESİNİN VE GÜNÜNÜN AMELLERİ

ÂŞÛRÂ GECESİ YAPILACAKLAR

9 Muharrem 1433 / 4 Aralık Pazar 2011

Rivayete göre: “Her kim âşûrâ gecesi abdest tazeleyip iki rekat namaz kıldıktan sonra, diz üstü çökmüş halde kibleye yönelik vaziyette her birinin başında besmele çeker üç yüz altmış Âyete'l-Kürsî okuduktan sonra kırk sekiz kere:

﴿قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ﴾

âyet-i kerîmesini okur da, sonra on iki kere:

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِهِ لَيْلَةٌ جَدِيدَةٌ وَشَهْرٌ جَدِيدٌ وَسَنَةٌ جَدِيدَةٌ، فَأَعْطِنِي اللَّهُمَّ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَاصْرِفْ عَنِّي شَرَّهَا وَشَرَّ مَا فِيهَا وَشَرَّ فِتْنَتِهَا وَمُحَدَّثَاتِهَا وَشَرَّ النَّفْسِ وَالْهَوَى وَالشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

‘Ey **Allâh!** İşte bu, yeni gecedir, yeni aydır ve yeni yıldır. Öyleyse ey **Allâh!** Bana onun hayrını da, onda bulunanların hayrını da nasip et. Onun şerrini de, onda bulunanların şerrini de, onun fitnesinin şerrini de, onda meydana gelecek olan şeylerin şerrini de, nefsin ve kötü arzusunun şerrini de, kovulmuş şeytanın şerrini de benden çevir’ derse, peşine de:

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

‘Ey Rabbimiz! Bize dünyada da âhirette de güzel olan şeyler ver ve bizi ateşin azâbından muhafaza et’ gibi, Kur’ân-ı Kerim’den iktibas edilen dualardan dilediğiyle bitirir, defaat ile tesbih, tehlil ve salevattan yani:

«سُبْحَانَ اللَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

dedikten sonra:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ.»

‘Ey **Allâh!** Beni de, inanan erkekleri de, kadınları da bağışla!’ diyerek Müslüman erkek ve kadınların tümü için dua yaparsa, o sene bütün kötülüklerden korunmuş olur.”

(Mâû'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:166)

Âşûrâ Gecesi (4 aralık pazarı 5 aralık pazartesiye bağlayan gece) **Namazı:** Her rekatta Fâtihâ Sûresi'nden sonra üç kere İhlas Sûresi okunarak yüz rekât kılınır. Namazdan sonra yetmiş kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

“Bütün tenzihler **Allâh**'a âittir. Bütün hamdler **Allâh**'a mahsustur. **Allâh**'tan başka hiçbir ilah yoktur. **Allâh** her şeyden büyüktür. O en büyük ve en yüce olan **Allâh**'ın yardımı olmadan hiçbir ibadete kuvvet ve hiçbir günahattan dönüş imkânı yoktur” tesbihi zikredilir. Sonra yetmiş kere istiğfar edilir, daha sonra da yetmiş kere salevât okunur.

“**Ravzatu'l-ulemâ**” isimli eserde zikrolunduğu vechile **Âişe** (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet olunduğu üzere: “Bu namazı kılan kişi öldüğü zaman kabri misk ve anberle doldurulur, kabre konan herkesin tüyleri dağılır ama bu namazı kılanın kabrinde tüyleri dahi bozulmaz. Kabrinden çıkartıldığı zaman yüzü dolunay gecesi gibi nurlu olur ve kocasının evine hazırlanıp götürülen gelin gibi cennete götürülür.” (Muhammed ibni Hatîrüdî'n, el-Cevâhiru'l-hams, sh:49; Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ NAMAZLARI

10 Muharrem 1433/ 5 Aralık Pazartesi 2011

1) Âşûrâ günü oruç tutulur, çünkü bu oruçta bütün senenin sevabı vardır. Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): “**Kim âşûrâ günü oruç tutarsa sanki bütün zamanlarda oruç tutmuş gibidir**” (Muhammed ibni Hatîrüdî'n, el-Cevâhiru'l-hams, sh:49) buyurmuştur.

Güneş doğduğu zaman kişi gusül abdesti alır, yeni elbiseler giyinir, sonra bir avuç su alıp onunla başını mesheder ve:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَى، سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَا،
لَيْسَ وَرَاءَ اللَّهِ مُنْتَهَى، مَنْ اعْتَصَمَ بِحَبْلِ اللَّهِ نَجَا.»

“**Allâh** yeter ve kâfidir. **Allâh** dua edeni işitir. **Allâh**'dan öte varılacak hiçbir şey yoktur. **Allâh**'ın ipine tutunan kurtulur” zikrini söyler. Daha sonra iki rekât kılar. İlk rekatta Fâtihâ Sûresi'nden sonra Âyete'l-Kürsî, ikinci rekatta ise Fâtihâ Sûresi'nden sonra Haşr Sûresi'nin son âyet-i kerîmelerini (Lev enzelnâ'dan aşağısını) okur. Namazdan sonra **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e salât-ü selam getirir ve şu duayı okur:

«يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ وَيَا آخِرَ الْآخِرِينَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَ أَوَّلَ مَا خَلَقْتَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَتَخْلُقُ
آخِرَ مَا تَخْلُقُ فِي هَذَا الْيَوْمِ، أَعْطِنِي فِيهِ خَيْرَ مَا أَوْلَيْتَهُ مِنْهُ أَوْ لِيَاكَ وَأَنْبِيَائِكَ وَأَصْفِيَائِكَ
مَنْ ثَوَابِ الْبَرَآيَا وَأَسْهَمَ مَا أَعْطَيْتَهُمْ فِيهِ مِنَ الْكَرَامَاتِ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ.»

“Ey öncekilerden evvel olan! Ey sonrakilerin âhiri olan! Senden başka hiçbir ilah yoktur, ilk yaratmış olduğun şeyi bugün yarattın, son yaratacağın şeyi de bugün yaratacaksın. **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ve âl-i ashâbı hakkı için bugün bana dostlarına, peygamberlerine ve seçkin kullarına verdiğin şeylerin en hayırlısını ve bugün onlara ikram ettiğin şeylerin en nasiplisini ver.”

2) İmâm-ı Echûrî (Rahimehullâh)ın naklettiği bir hadîs-i şerîfe göre; “**Âşûrâ günü her rekatta bir Fâtihâ ve on beş İhlâs okuyarak dört rekat kılan kişinin elli sene geçmiş, elli sene de gelecek günahlarını Allâh-u Te’âlâ mağfiret eder.**

O gün iki rekat dahi kılan bütün sıddıkların amelleriyle Allâh-u Te’âlâ’ya takarrubta bulunmuş (mânen yakınlaşmış) **gibi olur.”** (Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:167)

3) Bir rivayete göre âşûrâ günü kişi bir selamla altı rekat kılar. Her rekatta Fatihâ Sûresi’nden sonra Şems Sûresi, Duha Sûresi, Zelzele Sûresi, İhlas Sûresi ve Felak-Nas Sûrelerini okur. Namazdan sonra secde eder ve secdede yedi kere Kâfirun Sûresi okur. Sonra hangi duayı ederse etsin duası kabul olunur. Sonra da şu duayı okur:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ دَعَاكَ فَأَجَبْتَهُ وَأَمَّنَ بِكَ فَهَدَيْتَهُ وَرَغِبَ إِلَيْكَ فَأَعْطَيْتَهُ وَتَوَكَّلَ عَلَيْكَ فَكَفَيْتَهُ وَاقْتَرَبَ مِنْكَ فَأَذْنَيْتَهُ، اللَّهُمَّ امدُدْ لِي عَيْشِي مَدًّا وَاجْعَلْ لِي فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ وَدًّا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْإِيمَانَ بِكَ وَأَسْأَلُكَ الْفَضْلَ مِنَ الرِّزْقِ وَأَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ مِنَ الْبَلَاءِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَسْأَلُكَ حُسْنَ الْعَاقِبَةِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.»

“Ey **Allâh!** Sen beni Sana dua edip kabul ettiğin, Sana iman edip hidayet ettiğin, Senden isteyip lütfettiğin, Sana tevekkül edip her işine kifâyet ettiğin ve Sana yakınlaşmaya çalışıp Kendine yakın ettiğin kullarından eyle. Ey **Allâh!** Geçimimi benim için bollaştır, müminlerin kalplerinde benim sevgimi halk eyle. Ey **Allâh!** Ben senden Sana hakîkî manada iman isterim, bolca rızık isterim, dünya ve âhiret belâlarından âfiyet dilerim ve dünya-âhiret güzel son ve âkibet niyaz ederim.” (Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:48-50)

4) “Kişi kıyâmet gününde hasım (düşman)larını razı etmek niyetiyle âşûrâ günü dört rekat namaz kılip, birinci rekatta Fâtihâ’dan sonra on bir kere İhlas Sûresi, ikinci rekatta Fâtihâ’dan sonra üç kere Kâfirûn ve on bir İhlas Sûresi, üçüncü rekatta Fâtihâ’dan sonra bir kere Tekâsür, on bir kere de İhlas Sûresi, dördüncü rekatta Fâtihâ’dan sonra üç kere Âyete'l-Kürsî ve yirmi beş kere İhlas Sûresi okursa **Allâh-u Te’âlâ** onu kabrin şiddetlerinden kurtarır ve davalılarını kıyâmet günü ondan razı kılar.”

“**er-Risâletü'z-zevkıyye**” isimli eserde zikrolunduğuna göre bu namaz **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)den naklolanmıştır ve çok fazîletleri vardır. Bu namaz senenin altı günü; âşûrâ günü, terviye günü, arefe günü, kurban bayramı günü, şa‘banın on beşinci (beraat) günü ve ramazanın son cuma günü kılınır. (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ OKUNACAK DUALAR

10 Muharrem 1433/ 5 Aralık Pazartesi 2011

1) Şeyh Muhammed ibni 'Abdihayy ed-Dâvûdî el-Kattân (Rahimehullâh)ın "Mecmû'a"sında zikredildiği üzere; Şeyh Ebu'l-Bekâ el-Ömerî (Rahimehullâh)ın, İbni Ferhûn (Rahimehullâh)ın "el-Mesâilü'l-melfûza" isimli eserinden nakline göre; âşûrâ günü bu duayı yedi kere okuyan o sene ölmez, eceli gelen ise okumaya muvaffak edilmez:

«سُبْحَانَ اللَّهِ مِْلَاءِ الْمِيزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ وَمَبْلَغِ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنجَا مِنْ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَثْرِ وَعَدَدَ كَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا، أَسْأَلُكَ السَّلَامَةَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ، وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.»

"Allâh-u Te'âlâ'yı mîzân dolusunca, ilminin sonsuzluğunca, rızasına ulaşınca kadar ve Arş'ının tartısınca tesbih ederim! Allâh-u Te'âlâ'dan başkasına sığınılıp kaçılmaz, yine ancak O'na sığınılır! Allâh-u Te'âlâ'yı çiftlerin ve teklerin sayısınca ve tasta-mam olan kelimelerinin tamamının sayısınca tesbih ederim!

Ey acıyanların en merhametlisi! Senden rahmetinle (bütün belâlardan) selâmet isterim. O yüce ve büyük olan Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir gûnahtan dönüş ve hiçbir ibadete kuvvet olamaz. O bana yeter! Ne güzel Vekîl'dir! Ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır! Allâh-u Te'âlâ, mahlûkatının en hayırlısı olan Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e ve âl-i ashâbının tamamına salât ve selâm eylesin!" (Muhammed Ebu'l-Yûsr Âbidîn, el-Evrâdü'd-dâime, sh:92)

2) Âşûrâ günü bu duayı yetmiş kere okuyanı Allâh-u Te'âlâ mağfiret buyurur:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.»

"Allâh bana yeter! Ne güzel Vekîl'dir! Ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır!" (Muhammed ibni Hatîruddîn, el-Cevâhiru'l-hams, Millet Genel Kütüphanesi, kısım:Reşid Efendi, kayıt no:506, varak:19)

3) Şihâbüddîn es-Sühreverdî (Kuddise Sirruhû)dan nakledildiğine göre; "Âşûrâ günü:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، الْحَيُّ الْكَرِيمُ، الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ،

وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَأَوْلِيَائِهِ،
وَالْعَوْنَ عَلَى هَذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْإِشْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ يَا
كَرِيمُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ
وَ سَلَّمَ عَلَى سَيِّدِنَا وَ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ .»

'Bütün hamdler, âlemlerin **Rabbi** olan **Allâh**'a âittir! Salât-ü selâm, Efendimiz **Muhammed**'in ve âl-i ashâbının tamamının üzerine olsun! Ey **Allâh**! Sen Ebedî'sin, Kadîm'sin (başlangıcın ve sonun yoktur)! Hayy'sın, Kerîm'sin (hakîkî hayat sahibi de, kerem sahibi de ancak Sensin)! Hannân'sın, Mennân'sın (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimizsin)!

İşte bu yeni senedir! Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle kabul eyle! **Allâh-u Te'âlâ, Efendimiz** ve Peygamberimiz **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e, âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyt'inin tamamına salât ve selâm eylesin!' duasını üç kere okuyan kişi o sene ölmekten emin olur. Zira eceli takdir edilen kişiye o gün bu duayı bu şekilde okumak nasip olmaz!" (Allâme Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:165)

4) Âşûrâ günü şu duanın okunması müstehap görülmüştür:

«اللَّهُمَّ يَا قَابِلَ تَوْبَةِ آدَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا رَافِعَ إِذْ رِيسَ إِلَى السَّمَاءِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ،
وَيَا مُسْكِنَ سَفِينَةِ نُوحٍ عَلَى الْجُودِيِّ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا غِيَاثَ إِبْرَاهِيمَ مِنَ
النَّارِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا جَامِعَ شَمْلِ يَعْقُوبَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا كَاشِفَ ضُرِّ
أَيُّوبَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا فَارِجَ كُرْبَةِ ذِي النُّونِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا سَامِعَ دَعْوَةَ
مُوسَى وَهَارُونَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا نَاصِرَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ
عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ
وَإِسْرَافِيلَ وَعِزْرَائِيلَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ الْعَرْشِ وَالْكُرْسِيِّ وَاللُّوْحِ
وَالْقَلَمِ وَالسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، اقْضِ حَاجَتِي وَادْفَعْ عَنِّي السَّيِّئَاتِ
وَالْبَلِيَّاتِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا مَالِكَ يَوْمَ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ
وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ .»

“Ey **Âdem** (Aleyhisselâm)ın tevbesini âşûrâ gününde kabul eden **Allâh!** Ey **İdrîs** (Aleyhisselâm)ı âşûrâ gününde semâya yükselten! Ey **Nûh** (Aleyhisselâm)ın gemisini âşûrâ gününde Cudi Dağı’na yerleştiren! Ey **İbrâhîm** (Aleyhisselâm)ı âşûrâ gününde ateşten kurtaran! Ey **Ya’kûb** (Aleyhisselâm)ın dağınık ailesini âşûrâ gününde bir araya getiren!

Ey **Eyyûb** (Aleyhisselâm)ın hastalığını âşûrâ gününde gideren! Ey **Yûnus** (Aleyhisselâm)ın sıkıntısını âşûrâ gününde açan! Ey **Mûsâ** ve **Hârûn** (Aleyhimesselâm)ın dualarını âşûrâ gününde kabul eden! Ey **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e âşûrâ günü yardım eden! Ey cenneti ve cehennemi âşûrâ gününde halk eden! Ey **Cibrîl**, **Mîkâîl**, **İsrâfîl** ve **‘Azrâîl** (Aleyhimüsselâm)ı âşûrâ gününde var eden!

Ey Arş’ı, Kürsi’yi, Levh’i, Kalem’i, gökleri ve yerleri âşûrâ gününde yaratan **Allâh!** Dileğimi yerine getir, benden kötülükleri ve belaları savuştur. Ey gerçek hayat sahibi ve her şeyi ayakta tutan! Ey celal ve ikram sahibi!

Ey ceza gününün yegâne mâliki! Ancak Sana ibadet ederiz ve ancak Senden yardım dileriz. **Allâh-u Te’âlâ** mahlûkâtının en hayırlısı olan **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e ve âl-i ashâbının cümlesine salât eylesin!”

Daha sonra da yetmiş kere şu duayı okur:

«اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي كَمَالَ الْحُسْنَى وَسَعَادَةَ الْعُقْبَى وَخَيْرَ الْأُخْرَةِ وَالْأُولَى.»

“Ey **Allâh!** Bana mükemmel bir güzellik, âhîret saadeti ve dünya-âhîret hayırlarını nasib et.” (Abdülazîz Ahmed Balûğun, Du’âu'l-ğâyeti'l-maksûdeti'l-kübrâ, sh:104)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ, İMKÂN DÂHİLİNDE ŞU ON İKİ HASLET İŞLENİR

- 1) (Farz namazlar dışında nâfile) namaz (kılmak),
- 2) Oruç tutmak,
- 3) Sıla-i rahim (akrabayı arayıp sormak),
- 4) Sadaka vermek,
- 5) Gusül (boy abdesti almak),
- 6) Sürme çekmek,
- 7) Bir âlimi ziyaret etmek,
- 8) Bir hastayı ziyaret etmek,
- 9) Yetim başı sıvazlamak,
- 10) Çoluk çocuğa bolluk yapmak,
- 11) Tırnak kesmek,
- 12) Bin kere İhlâs Sûresi okumak. (Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:166-167)

SAFER AYININ VAZİFELERİ

SAFER AYININ HER GÜNÜ OKUNACAK BİR DUA

(26 aralık pazartesi 2011 ile 23 ocak pazartesi 2012 arası)

Rivâyet olunduğuna göre; her kim aşağıda zikredilecek duayı safer ayının her günü okursa **Allâh-u Te'âlâ** onu bir dahaki safer ayına kadar o sene olacak bütün belâ ve musîbetlerden korur. O sene ona asla hiçbir belâ isabet etmez.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذَا الشَّهْرِ وَمِنْ شَرِّ هَذَا الْيَوْمِ وَمِنْ كُلِّ شِدَّةٍ وَبَلَاءٍ وَبَلِيَّةٍ الَّتِي قَدَّرْتَ فِيهِ يَا دَهْرُ يَا دَيْهُورُ يَا دَيْهَارُ يَا كَانُ يَا كَيْنُونُ يَا كَيْنَانُ يَا أَزَلُ يَا أَبَدُ يَا مُبْدِيُّ يَا مُعِيدُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيدِ أَنْتَ تَفْعَلُ مَا تُرِيدُ، اللَّهُمَّ احْرُسْنِي بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ فِي نَفْسِي وَمَالِي وَأَهْلِي وَأَوْلَادِي وَدِينِي وَدُنْيَايَ الَّتِي ابْتَلَيْتَنِي بِصُحْبَتِهَا بِحُرْمَةِ الْأَبْرَارِ وَالْأَخْيَارِ بِرَحْمَتِكَ يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ يَا كَرِيمُ يَا سَتَّارُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ يَا شَدِيدَ الْقُوَى يَا شَدِيدَ الْمَحَالِ يَا عَزِيزُ يَا كَرِيمُ يَا كَبِيرُ يَا مُتَعَالٍ، ذَلَّلْتَ بِعِزَّتِكَ جَمِيعَ خَلْقِكَ، اكْفِنِي وَاكْفِنِي عَنِ جَمِيعِ خَلْقِكَ يَا مُحْسِنُ يَا مُجْمَلُ يَا مُتَفَضِّلُ يَا مُنْعِمُ يَا مُكْرِمُ يَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ يَا لَطِيفُ لَطَفْتَ بِخَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، أَلْطَفَ بِنَا فِي قَضَائِكَ وَعَافِنَا مِنْ بَلَائِكَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، اللَّهُمَّ بِسِرِّ الْحَسَنِ وَأَخِيهِ وَجَدِّهِ وَأَبِيهِ وَأُمِّهِ وَبَنِيهِ، اكْفِنِي شَرَّ هَذَا الْيَوْمِ وَمَا يَنْزِلُ فِيهِ يَا كَافِي الْمُهَمَّاتِ يَا دَافِعَ الْبَلِيَّاتِ، فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ، اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي شَهْرِ الصَّفْرِ وَاخْتِمَ لَنَا بِالسَّعَادَةِ وَالظَّفْرِ.»

“Ey **Allâh!** Kulun, Nebîn ve **Rasûlün** olan Ümmî **Peygamber Efendimiz Muhammed**’e ve Ehl-i Beyt’ine ve sahâbesine salât eyle, bereketler yağdır ve selam eyle.

Ey **Allâh!** Muhakkak ki ben bu ayın ve bu günün şerrinden ve senin bu ayda yarattığın her bir belâ ve musîbetten Sana sığınırım. Ey Ezelî! Ey Bâkî! Ey Kadîm! Ey Mevcûd! Ey Sâbit! Ey Hakk! Ey (varlığının) başlangıcı olmayan! Ey sonu olmayan! Ey her şeyi yoktan yaratan! Ey her şeyi tekrar diriltecek olan! Ey celal ve ikram sahibi! Ey ulu Arş’ın sahibi! Sen dilediğini yaparsın! Ey **Allâh!** Canımı, malımı, birliktelikleriyle beni imtihana tâbi tuttuğun çocuklarımı, dînimi ve dünyamı hiç uyumayan kudret gözünle muhafaza eyle. İyi ve hayırlı kullarının hürmetine bu duamı kabul eyle! Rahmetinle muamele eyle!

Ey yüce **Allâh!** Ey günahları bağışlayan! Ey (kullarına karşı) cömert (olan)! Ey günahları örten! Ey acıyanların en merhametlisi rahmetinle muamele eyle! Ey kuvvetleri güçlü ve azâbı şiddetli olan **Allâh!** Ey Kendisi çok güçlü olan! Ey ululuk sahibi! Ey iyilik sahibi! Ey büyük **Allâh!** Ey yüce **Allâh!** İzzetinle bütün yaratıklarını zelîl kıldın. Bana kâfî gel, mahlukâtın(ın şer ve zararların)a karşı bana kâfî gel!

Ey güzellik veren! Ey yaptığını güzel yapan! Ey güzelleştiren! Ey fazl-u kerem sahibi! Ey in’am eden! Ey ikram eden! Ey Kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayan! Ey acıyanların en merhametlisi! Ey gökleri ve yeri yaratma lütfunda bulunan Latîf. Kazâ ve kadeinde bize lütufta bulun. Belandan bize âfiyet ver. Günahlardan dönüş ve ibâdete kuvvet ancak Senin yardımınıdır. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle kabul buyur.

Allâh bize yeter. O ne güzel vekildir. O pek yüce ve çok büyük **Allâh**’ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Ey **Allâh! Hasen** ile kardeşinin, dedesi ile babasının, annesi ile oğullarının sırrı hakkı için; bugünün şerrine ve bugünde inecek olan belaların şerrine karşı bana kâfi gel! Ey mühim sıkıntılara kâfi gelen ve ey belâları kaldıran! **‘Onlara karşı muhakkak Allâh sana kâfi gelecektir, O hakkıyla işiten ve hakkıyla bilendir!’**

Allâh, Efendimiz **Muhammed**’e, Ehl-i Beyti’ne ve ashâbının tümüne salât eylesin. Ey Allâh! **Safer ayında bize bereket ver! Mutluluk ve galibiyetle bitirmemizi nasip et!”** (Muhammed ibni Hatîrûddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:50-52; İbrâhîm el-Ensârî, Rava’z-zam’ân fî fedâilî’l-eşhûri ve’l-eyyâm, sh:4; Muhammed Âbidîn, Tenbîhu’l-kulûbi’n-nâ’ime ale’l-evrâdî’d-dâime, sh:71-72; Mahmud Sâmi, el-Ed’iye ve’l-ezkâr, sh:123-127)

SAFER AYINDA KILINACAK NAMAZLAR

SAFER AYININ İLK GECE NAMAZI

(25 aralık pazarı 26 aralık pazartesiye bağlayan gece)

Safer ayının ilk gecesinde yatsıdan sonra vitirden önce dört rekat namaz kılınıp birinci rekatta Fâtihâ’dan sonra on bir kere Kâfirûn Sûresi, ikinci rekatta on bir kere İhlâs Sûresi, üçüncü rekatta on bir kere Felak Sûresi, dördüncü rekatta on bir kere Nâs Sûresi okunur, selamdan sonra yetmiş kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ،
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

“Allâh-u Te‘âlâ noksan sıfatlardan münezzehtir. Bütün hamdler Allâh-u Te‘âlâ’ya mahsustur. Allâh-u Te‘âlâ’dan başka hiçbir ilâh yoktur ve Allâh-u Te‘âlâ en büyüktür. Allâh’ın yardımını olmadan hiçbir günahattan dönüş, hiçbir ibâdete de kuvvet yoktur” tesbihi okunur, peşine de yetmiş kere:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

“Ancak Sana ibadet (ve kulluk) ederiz ve yalnız Senden yardım dileriz!” âyet-i kerîmesi okunur. (Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:50-52; İbrâhîm el-Ensârî, Rava'z-zam'ân fî fedâilî'l-eşhûri ve'l-eyyâm, sh:4; Muhammed Âbidîn, Tenbîhu'l-kulûbi'n-nâ'ime ale'l-evrâdi'd-dâime, sh:71-72; Mahmud Sâmi, el-Ed'îye ve'l-ezkâr, sh:123-127)

SAFER AYININ İLK ÇARŞAMBA GECESİ KILINACAK NAMAZ

(27 aralık salıyı 28 aralık çarşambaya bağlayan gece)

Safer ayının ilk çarşamba gecesi gece yarısından sonra yeryüzüne nâzil olacak (inecek) belâlardan biiznillâhi Te‘âlâ muhafaza olmak isteyen sabah namazından (imsaktan) evvel dört rekat nafilâ namaz kılar, şöyle ki her rekatta Fâtihâ’dan sonra on yedi kere Kevser Sûresi, beş kere İhlâs-ı Şerîf, bir Felâk Sûresi, bir de Nas Sûresi okuyup selâm verir ve dua eder. (Şeyh Mahmud Sâmi, el-Ed'îye ve'l-ezkâr, 123-127)

HASTALARIN ŞİFÂYAB OLMASI İÇİN KUR’ÂN-I KERÎM VE SÜNNET-İ NEBEVİYYE IŞIĞINDA YAPILMASI GEREKENLER

Allâh-u Te‘âlâ’nın bizlere büyük bir Kitab ve içinde şifâmızı temin edecek âyet-i kerîmeler inzal buyurması elbette noksan sıfatlardan münezzehe ve kemal sıfatlarla muttasıf olan Zât’ının bizlere karşı olan sonsuz rahmetinden sudûr etmektedir. Bir önceki sayımızda yazdığımız dualar hastanın şifâsına vesîle olabileceği gibi, aşağıda yazılanlar da (.....) işareti olan yerlerde hastanın ismi zikredilerek hastaya okunursa Allâh-u Te‘âlâ’nın izniyle hastanın şifâsına vesile olacaktır:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَصِفَاتِكَ الْعُلْيَا أَنْ تَشْفِيَهُ (.....) وَجَمِيعَ
مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ أَزْهِبْ عَنْهُ حَرَّهَا وَبَرْدَهَا وَوَصَبَهَا،

اللَّهُمَّ اشْفِهِ (.....) وَجَمِيعَ مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ ، اللَّهُمَّ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ
 يَا سَمِيعَ الدُّعَاءِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، يَا مَنْ بِيَدِهِ تَيْسِيرُ كُلِّ شَيْءٍ يَسِّرْ عَلَيهِ (.....)
 وَعَلَى جَمِيعِ مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ وَخُذْ بِيَدِهِمْ وَعَجِّلْ عَافِيَتَهُمْ وَالطُّفْ بِهِمْ وَاجْعَلْ
 مَا أَصَابَهُمْ تَكْفِيرًا لِدُنُوبِهِمْ وَرِفْعَةً لِدَرَجَاتِهِمْ وَاجْمَعْ لَهُمُ الْأَجْرَ وَالْعَافِيَةَ ،
 وَاجْعَلْهُمْ وَأَهْلَهُمْ وَمَنْ أَحَبَّهُمْ عِنْدَ الْبَلَاءِ صَابِرِينَ مُحْتَسِبِينَ يَحْمَدُونَكَ وَيَرْضَوْنَ
 بِقَضَائِكَ ، اللَّهُمَّ ارْزُقْهُمْ خَيْرًا وَعَوِّضْهُمْ خَيْرًا وَاجْزِهِمْ خَيْرًا ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ
 بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
 كُفُوًا أَحَدٌ ، يَا مَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
 يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ أَنْ تُلْبِسَهُ (.....) وَجَمِيعَ مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ لِبَاسِ الْعَافِيَةِ وَأَنْ تَمُنَّ
 عَلَيْهِمْ بِالشِّفَاءِ لِمَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ يَا سَمِيعَ الدُّعَاءِ ، اللَّهُمَّ هَذَا الدُّعَاءُ وَمِنْكَ الْإِجَابَةُ
 وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ
 تَهَبَ لَهُ (.....) وَلِجَمِيعِ مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ شِفَاءً مِنْ عِنْدِكَ ، اللَّهُمَّ عَافِهِ (.....)
 وَجَمِيعَ مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ فِي سَمْعِهِمْ وَأَبْدَانِهِمْ ، اللَّهُمَّ عَافِهِمْ فِي بَصَرِهِمْ ، اللَّهُمَّ
 إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَالْهَمِّ ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ لَا
 إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، اللَّهُمَّ اشْفِ عَبْدَكَ (.....) وَجَمِيعَ مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ ، أُعِيدُكَ بِاللَّهِ
 السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ هَمَزِهِ وَنَفْخِهِ وَنَفْثِهِ ، أُعِيدُكَ بِكَلِمَاتِ
 اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَخْضُرُونَ.

BİN İSTEĞİN GERÇEKLEŞMESİNE VESİLE OLACAK BİR HÂCET NAMAZI

İmâm-ı Şercî (Rahimehullâh) **Muhammed ibni Düstûriyye** (Rahimehullâh)ın şöyle anlattığını rivayet etmiştir: **“İmâm-ı Şâfi’î** (Rahimehullâh)ın kitabında kendi hattıyla yazmış olduğu ‘Salâtu’l-hâce li elfi hâce (bin isteğın gerçekteşmesi için kılınacak bir hâcet namazı)’ diye bir namazın tarifini gördüm ki orada şöyle yazıyordu:

'Bu namazı **Hızır** (*Aleyhisselâm*) bazı kullara öğretmiştir. Bu namaz ilk rekatında Fâtihâ Sûresi'nden sonra on kere Kâfirûn Sûresi, ikinci rekatında da Fâtihâ Sûresi'nden sonra on kere İhlas Sûresi okunarak kılınır.

Bu namazı kılan kişi selam verdikten sonra secdeye varır ve on kere **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e salevât-ı şerîfe getirir, ardından on kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

'Bütün tenzihler **Allâh**'a âittir. Bütün hamdler **Allâh**'a mahsustur. **Allâh**'tan başka hiçbir ilah yoktur. **Allâh** her şeyden büyüktür. O en büyük ve en yüce olan **Allâh**'ın yardımını olmadan hiçbir ibadete kuvvet ve hiçbir günahattan dönüş imkânı yoktur' tesbihini zikreder, sonra da on kere:

﴿رَبَّنَا أْتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

'Ey Rabbimiz! Bize dünyâda da güzel şeyler ver, âhirette de güzel şeyler ver ve bizi o ateşin(in) azâbından koru!' (*Bakara Sûresi:210'dan*) âyet-i kerîmesini okur ve bu zikirlerden sonra yine secdedeyken isteklerini **Allâh-u Te'âlâ**'ya arz ederse biiznillâhi Te'âlâ istekleri gerçekleşir."

Ebu'l-Kâsım el-Hakîm (*Rahimehullâh*) şöyle anlatmıştır: "Ben bu namazı öğrenmem için âbidlerden bir zâtın yanına gönderildim, o zat bana bu namazı öğretti. Ben de bu namazı anlatıldığı şekilde kıldım ve ardından **Allâh-u Te'âlâ**'dan hikmet talebinde buldum. **Allâh-u Te'âlâ** bana sadece hikmet vermekle kalmadı bin tane isteğimi de gerçekleştirdi.

Her kim bu namazı kılmak isterse cuma gecesi gusûl abdesti alıp, temiz elbiseler giyerek imsaktan önce bu namazı kılıp isteklerini **Allâh-u Te'âlâ**'ya arz etsin. Eğer böyle yaparsa biiznillâhite'âlâ duaları kabul edilir." (*Yûsuf en-Nebhânî, Sa'âdetü'd-dâireyn, sh:479-480*)

RASÛLÜLLÂH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)İN ELBİSE GİYDİĞİ ZAMAN OKUDUĞU ZİKİRLER

Öncelikle şunu söylemek gerekir ki elbise giyerken de, başka bir işe başlarken de besmele çekmek müstehaptır.

1) Ebû Sa'îd el-Hudrî (*Radiyallâhu Anh*)dan rivayet edildiğine göre:

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا لَبَسَ ثَوْبًا سَمَّاهُ بِاسْمِهِ قَمِيصًا أَوْ رِدَاءً أَوْ عِمَامَةً يَقُولُ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا هُوَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا هُوَ لَهُ.»

“**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) gömlek, aba veya sarık giydiği zaman onun adını söyleyerek:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا هُوَ لَهُ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا هُوَ لَهُ.»

‘Ey Allâh! Senden bunun ve kullanıldığı şeylerin hayrını istiyorum, yine bunun ve bunun kullanıldığı şeylerin şerrinden Sana sığınyorum’ derdi.” (İbnü’s-Sünnî, ‘Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, no:14, 1/23; Nevevî, el-Ezkâr, Fazlu’z-zikri ğayri mukayyed bi vaktin:3, no:45, sh:32)

2) Mu‘âz ibni Enes el-Ensârî (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ مُعَاذِ بْنِ أَنَسِ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ لَبَسَ ثَوْبًا فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا الثَّوْبَ وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.»

“Her kim bir elbise giyer de:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا الثَّوْبَ وَرَزَقَنِيهِ
مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ.»

‘Bu elbiseyi bana giydiren ve hiçbir gücüm ve kuvvetim olmadığı halde bana bunu nasip eyleyen Allâh-u Te‘âlâ’ya hamdolsun’ derse geçmiş günahları affolunur.” (İbnü’s-Sünnî, ‘Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, no:270, 2/14; Nevevî, el-Ezkâr, Fazlu’z-zikri ğayri mukayyed bi vaktin:3, no:46, sh:32)

RASÛLÜLLÂH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)İN YENİ BİR ELBİSE GİYDİĞİ ZAMAN OKUDUĞU ZİKİRLER

1) Ebû Sa‘îd el-Hudrî (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre:

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اسْتَجَدَّ ثَوْبًا سَمَّاهُ بِاسْمِهِ، عِمَامَةً أَوْ قَمِيصًا أَوْ رِدَاءً ثُمَّ يَقُولُ: «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ.»

“**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sarık yâhut gömlek veya aba gibi yeni bir elbise giydiğinde onun adını söyleyerek (ne olduğunu belirterek):

«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ،
وَاعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ.»

‘Ey Allâh! Hamd Sana mahsustur, bunu bana Sen giydirdin, Senden bunun hayrını ve yapıldığı şeylerin isterim. Bunun şerrinden (vereceği gurur ve kibirden) ve yapıldığı şeylerin şerrinden Sana sığınırım’ derdi.” (Ebû Dâvud, Libas:1, no:4022, 4/74; Tirmizî, Libas:29, no:1767, 4/239; Nevevî, el-Ezkâr, Fazlu’z-zikri ğayri mukayyed bi vaktin:4, no:47, sh:33)

2) Hazreti Ömer (Radiyallâhu Anh):

عن عمر رضي الله تعالى عنه سمعت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يقول: «مَنْ لَبَسَ ثَوْبًا جَدِيدًا، فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مَا أُوَارِي بِهِ عَوْرَتِي وَأَتَجَمَّلُ بِهِ فِي حَيَاتِي، ثُمَّ عَمِدَ إِلَى الثَّوْبِ الَّذِي أَخْلَقَ فَتَصَدَّقَ بِهِ، كَانَ فِي كَنْفِ اللَّهِ وَفِي حِفْظِ اللَّهِ وَفِي سِتْرِ اللَّهِ حَيًّا وَمَيِّتًا.»

“**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)i şöyle buyururken işittim” demiştir. **“Kim yeni bir elbise giyer de:**

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مَا أُوَارِي بِهِ عَوْرَتِي وَأَتَجَمَّلُ بِهِ فِي حَيَاتِي.»

‘O Allâh’a hamd olsun ki kendisiyle avretimi örteceğim ve hayatımda kendisi ile güzelleşeceğim (bu) elbiseyi bana giydirdi’ derse, sonra da eskitmiş olduğu elbiseye yönelip onu sadaka olarak verirse, bu kişi hem hayatta, hem de öldükten sonra Azîz ve yüce Allâh’ın hıfz-u himâyesinde ve Allâh’ın perdesi içinde bulunur.” (Tirmizî, De’avât:108, no:3560, 5/558; Nevevî, el-Ezkâr, Fazlu’z-zikri ğayri mukayyed bi vaktin:4, no:48, sh:33)

ESMÂULLÂHİ’L-HÜSNÂ

YİRMİ YEDİ VE YİRMİ SEKİZİNCİ İSM-İ ŞERİF

«الْبَصِيرُ» VE «السَّمِيعُ» İSM-İ ŞERİFLERİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu’l-‘Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve Yûsuf-u Nebhânî (Rahimehumüllâh)ın beyanları vechile; «السَّمِيعُ» ism-i şerîfi “Mevcut her şeyi işiten” demektir. «الْبَصِيرُ» ism-i şerîfi de “Her şeyi gören” demektir.

Sem’ ve basar yani işitmek ve görmek **Allâh-u Te’âlâ**’nın mânevî sıfatlarından ve bu sıfatlar en lâyük olduğu vechile **Allâh-u Te’âlâ**’ya hastırlar.

Semî’ ism-i şerîfi “Bütün mevcûdâtın hallerine vâkif olan, hepsinin harekâtını ve sekenâtını (hareketlerini ve duruşlarını) bilen ve her şey ancak Kendi müsâdesiyle olan Zât” demektir. **Allâh-u Te’âlâ** mahlûkâtın sonradan yaratılan seslerini kadîm ve ezeli olan bu sıfatıyla işitir.

Tıpkı **Allâh-u Te'âlâ**'nın bir şeyle ilgilenmesi, O'nun başka bir şeyle ilgilenmesine engel teşkil etmediği gibi, yarattığı kullarının her birinin Kendisinden ayrı ayrı şeyler istemesi de O'nun bunları duymasına mâni değildir.

Nitekim **Allâh-u Te'âlâ** bu hususta:

﴿أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾

“**O** (her varlığı) **ne acayip görendir**, (her duyulanı) **ne kadar şaşılacak bir şekilde işitendir!** **O** (yer ve gökte buluna) **nlar için O'ndan başka** (işlerini takip edecek ve kendilerine yardım edecek) **hiçbir dost yoktur!** **O ise** (kararlarında ve) **hükümünde hiçbir kimseyi ortak yapmaz!**” (Kehf Sûresi:26'dan) buyurmaktadır.

Semî' olan Zat öyle bir Zat'tır ki dara düştüğün anda yalvarışını duyar, dertli ânında sıkıntını açar, af dilediğinde günahını bağışlar, özür dilediğinde özrünü kabul eder ve boyun kırıklığı hâlinde senin perişan durumun O'nun rahmetini celb eder.

Basîr ism-i şerîfi de “Bütün mevcûdâtın hallerine vâkıf olan, hepsinin harekâtını ve sekenâtını (yaptıklarını da yapmadıklarını da) bilen ve her şey ancak Kendi müsâdesiyle olan” demektir.

Allâh-u Te'âlâ külliyyâtıyla ve cüziyyâtıyla (büyüklü küçüklü) mahlûkâtının hâdis olan (sonradan yaratılan) bütün hareketlerini sonradan yaratılanlara benzemekten münezze ve kadîm olan basar sıfatıyla görendir. **Allâh-u Te'âlâ**'nın bir şeyi görmesini ne gök, ne yer ne de bunların dışında hiçbir şey engelleyemez.

Fahruddîn er-Râzî (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “Basîr; her şeyi gören demektir. Her kim **Allâh-u Te'âlâ**'nın her şeyi gördüğünü bilirse bânînin murâkabe, zâhirini ise muhâsebe hâli ile süsler.”

Ulemâ şöyle de demişlerdir: “Semî' gizli-âşikâr her şeyi işiten, Basîr ise toprağın altındakileri bile gören demektir.”

Her kim **Allâh-u Te'âlâ**'nın Semî' ve Basîr olduğunu bilirse her zaman **Allâh-u Te'âlâ**'nın kendisini işittiğini ve gördüğünü bilerek hareket eder, **Allâh-u Te'âlâ**'nın nehyettiği yerde bulunmaz, daima **Allâh-u Te'âlâ**'nın emrettiği ve memnun olduğu yerlerde bulunur.

Hatta bu manadan dolayı âlimler: “**Allâh**'a isyan etmek istediğin zaman O'nun seni görmeyeceği bir yerde isyan et!” demişlerdir.

Bu iki ism-i şerifle **Allâh-u Te'âlâ**'ya mânen yakınlık kesp etmek ise kişinin bu ism-i şeriflerle alâkalanmak cihetiyle her söz ve fiilinde **Allâh-u Te'âlâ**'yı gözetip murâkabe hâlinde olmasıdır. Bu ism-i şeriflerle ahlâklanmak cihetiyle ise kulun emrolunduğu husus yapması emredilen şeyleri yapması, nehyedilen şeylerden de kaçınmasıyla olur.

İşte kul böyle yapınca bu sefer **Allâh-u Te'âlâ** ona olan muhabbetinden ve sırlarını o kişiye izhar etmek istediğinden dolayı hulûl ve ittihad (mahlûkâta benzeme ve

yaratıklarından herhangi biriyle birleşme) olmaksızın onun gören gözü, işiten kulağı, tutan eli ve her işinde yardımcısı olmakla kuluna ikram eder. **Allâh-u Te'âlâ** o zâlimlerin söylemekte oldukları şeylerden pek büyük bir yücelikle daima çok yüce olmuştur!

Nitekim bu husus **Ebû Hureyre** (*Radiyallâhu Anh*)dan rivayet edilen bir hadîs-i kudsîde **Allâh-u Te'âlâ** tarafından şöyle açıklanmıştır:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ أذْنَتْهُ بِالْحَرْبِ وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُهُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ؛ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَإِنْ سَأَلَنِي لِأَعْطِيَنَّهُ، وَلَعِنَ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِذَنَّهُ.»

“Her kim Benim veli bir kuluma düşmanlık ederse, muhakkak Ben ona harp ilan ederim. Kulum Bana, Benim kendisine farz kılmış olduğum şeylerden daha sevgili hiçbir şeyle (amel ve ibadetle) yaklaştırmamıştır.

Kulum Bana nâfile (ibadet)lerle yaklaştırmaya devam eder; nihayet Ben onu severim. Bir kere de onu sevdim mi, artık o kulumun işiten kulağı, gören gözü, şiddetle kavradığı eli ve yürüyen ayağı Ben olurum.

Eğer o Benden bir şey dilerse andolsun ki mutlaka ona (istediğini) veririm, eğer Bana (bir şeyden) sığınırsa kasem olsun ki muhakkak onu himâye ederim.”

(*Buhârî, Rikâk:38, no:6137, 5/2384*)

Kul hakîkî ve gerçek Semî' olan **Allâh-u Te'âlâ**'ya mânen yakınlaştığı zaman **Allâh-u Te'âlâ** o kişinin işitmesinde öyle bir nur kılar ki artık o kişi avam insanların asla göremeyeceği maddenin ötesinde olan **Mevlâ**'nın nurlarını müşâhede eder.

Çünkü bu kişi artık **Allâh-u Te'âlâ** ile işiten birisi olur. Hatta insanların kalplerinden geçen gizli düşünceler, gönüllerden sudûr eden dua ve yakarışları bile **Allâh-u Te'âlâ** o kişiye işittirir. Kul bu hal üzere devam ederse mukayyed (kayıtlı) olan işitme sıfatı artık mutlak derecesine yükselir.

İnsan şunu da unutmamalıdır ki bu işitme sıfatının kula verilmesindeki asıl maksat dünyalık işlerini halletmesinden öte, bu sıfatını **Allâh-u Te'âlâ**'nın kelâmını ve O'nun yüce kitabını dinlemekte kullanması içindir.

Yine kul hakîkî mânâda Basîr olan **Allâh-u Te'âlâ**'ya mânen yaklaşıp gözünü münkerden uzak tutar, âlimler ve velîlerin yüzlerine bakarsa bu kişi muhâsebe ve murâkabe makâmına ulaşır yani her hâlinde **Allâh-u Te'âlâ**'nın rızasını gözetip devamlı kendisini hesaba çeker. İşte bu, Basîr ism-i şerîfinin tecellîlerindedir.

Zaten kul **Rabb**inin kendisini daima gördüğünü bilir de buna rağmen rahatlıkla günah işleyebiliyorsa o kişi **Rabb**inin nîmetlerine hıyânet ediyor demektir, **Rabb**inin kendisini gördüğünü inkâr eden ise zaten küfür ve hüsrân içerisindedir.

İnsan şunu da unutmamalıdır ki **Allâh-u Te'âlâ**'nın verdiği bu görme sıfatı insan öyle başıboş bir şekilde her şeye baksın için değildir. İnsan bu sıfatı kullanırken daima her şeye ibret nazarıyla bakmalıdır. (İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsna, sh:57-58; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l-'izzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsna, sh:36-38; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:325-326; Yûsuf en-Nebhânî, Sa'âdetü'd-dâreyn, sh:507-508)

«السَّمِيعُ» VE «الْبَصِيرُ» İSM-İ ŞERİFLERİNİN HAVÂSSİ

1) Semî' ism-i şerîfinin en önemli hâssalarından birisi bu ism-i şerîfi çokça zikredenlerin duasının kabul olması ve işitme rahatsızlığına tutulmamasıdır.

2) Her kim Semî' ism-i şerîfini perşembe günü kuşluk namazından sonra beş yüz kere zikredip dua ederse biiznillâhi Te'âlâ duası kabul olur.

3) Her kim Semî' ism-i şerîfini adedince yani yüz seksen kere zikrederse artık cömert bir kişi hâline gelir.

4) Kulağında sağırlık hâsıl olan kimse salı günü bu ism-i şerîfi temiz bir hatmi yaprağına yazıp onu hâlis badem yağı ile bozarak o yağdan kulağına damlatırsa biiznillâhi Te'âlâ kuvve-i sâmi'ası (işitme kuvveti) avdet eder (eski hâline döner). Hatta kulağında ağrı varsa zâil olup gider.

5) Tam bir itikad, sıdk-ı vicdan ve sıdk-ı niyet (doğru bir hal ve düzgün bir düşünce) ile yağlı yiyeceklerden ve hayvânî gıdalardan sakınmak şartıyla yedi gün oruç tutup sonra tenhâ bir yerde halvete girip «يَا سَمِيعُ» ism-i şerîfinin zikri ile meşgul olan kimse ervâh-ı ulviyyenin (yüksek mertebedeki rûhânîlerin) seslerini işitir.

6) Birinin kalbini teshîr ve arada bulunan nefret ve adavetin giderilmesi niyeti ile seher vakti 30.800 defa «يَا سَمِيعُ» zikrini okuyan kimse istediği kişinin kalbini zabt ve teshir eder (kendine çeker ve bağlar) dolayısıyla arada bir kin ve buğuz varsa onlar aradan kalkar, yerine sevgi ve muhabbet dolar.

7) Basîr ism-i şerîfinin en önemli hâssalarından birisi bu ism-i şerîfi çokça zikredenlerin işlerinde başarıya ulaşması ve göz hastalığından korunmalarıdır.

8) Her kim Basîr ism-i şerîfini cuma namazından önce yüz kere zikrederse **Allâh-u Te'âlâ** o kişinin gözünü mânen açar, o kişiyi iyi iş ve amellere muvaffak kılar.

9) Basîr ism-i şerîfini zikretmekte gözleri mânen kuvvetlendirme hâssası mevcuttur. Bundan dolayıdır ki her kim bu ism-i şerîfi sabah ve akşam namazlarından sonra üç yüz iki kere okursa bakışları mânen derinleşir.

10) Her kim bu ism-i şerîfi cuma günü sabah namazının sünnetiyle farzı arasında yüz kere okursa, artık o kişi **Allâh-u Te'âlâ**'nın yardımıyla görmeye başlar ve göz yanılmasına uğramaz.

11) Bazı ârifler şöyle demişlerdir: “Her kim kendisini insanların gözünden gizlemek istiyorsa onların önünden geçerken:

﴿لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾

‘**Gözler O’nu** (kuşatıcı şekilde görerek) **idrâk edemez. O ise tüm gözleri** (ilmiyle kuşatır şekilde) **idrâk eder.**

(Gözlerin kavrayıcı şekilde görmesine mâni bir letâfete sahip olan) **Latîf de**, (bütün işlerin kapalı ve açık tüm yönlerinden hakkıyla haberdâr olan) **Habîr de ancak O’dur!** (En’âm Sûresi:103) âyet-i kerîmesini dokuz kere okursa, kimse bu kişiyi göremez.”

12) Bu ism-i celîli her sabah üç yüz bir defa defa zikretmeye devam eden kimseye **Cenâb-ı Hakk** gizli umûru (işleri), gizli hususları ve hâdiseleri gösterir. Hele bu kişi sıdk-u ihlâs sahibi ve itikadı sağlam bir kimse olursa din ve dünya işlerinden ona hiçbir şey gizli kalmaz.

13) Her kim bu ism-i şerîfi bir cam kâseye yüz defa yazıp onu yağmur suyu ile bozarak aç karnına içerse biiznillâhite’âlâ zihni açık, idrâki geniş, kalbi kuvvetli ve hafızası keskin olur.

14) Bir temiz kap içerisine safran ile «يَا بَصِيرُ» ism-i şerifi bir kere, etrafına da «يَا مَلِيكُ» ism-i celîli doksan defa yazılıp sonra gül suyu ile bozularak müzmin göz ağrısına müptela olan kimsenin gözüne bu sudan bir damla damlatılır ve buna yedi gün devam edilirse biiznillâhite’âlâ o kişi bu hastalıktan kurtulur.

15) Basîr ism-i şerîfinin duasına devam eden kimsenin gözü nûr-u ilâhî ile nurlanır, her şeyi görür ve vukûundan evvel his ve idrak eder. İlmin ve fennin sırlarına ve melekûtun sırlarına vâkîf olur. Zihni ve idrâki kuvvet kazanır, düşündüğü zaman doğru düşünür ve hiçbir vakti hataya düşmez. Dua şöyledir:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا بَصِيرُ أَنْتَ الَّذِي تُبْصِرُ خَفِيِّ سِرِّ الْمَكْنُونَاتِ
وَالضَّمَائِرِ، وَتُدْرِكُ مَحْسُوسَاتِ سَرَائِرِ أَهْلِ الْبَصَائِرِ وَمُشَاهَدَاتِ رَقَائِقِ
أَهْلِ الْبَاطِنِ الْجَارِيَةِ فِي الْخَوَاطِرِ، أَسْأَلُكَ بِبَسْطِ نُورِ ذَاتِكَ وَبِسِرِّ إِدْرَاكِ
بَصْرِكَ وَكَشْفِ مَعَانِي نَظْرِكَ وَإِقْدَارِكَ أَنْ تَجْعَلَنِي بَصِيرًا بِكُلِّ خَفِيٍّ
وَأَرْزُقَنِي عَيْنًا قَرِيرًا بِنُورِ الْوَحْدَةِ وَالتَّوْحِيدِ لِإِدْرَاكِ سِرِّ فَرْدِيَّتِكَ فِي مَقَامِ
التَّفْرِيقِ وَأَقُومُ بِكَ لَدَيْكَ عِنْدَ كَشْفِ سِرِّ يَوْمِ الْوَعِيدِ إِنَّكَ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ.»

“Rahman ve Rahîm olan **Allâh**’ın adıyla! Ey Basîr! Kalpler de bulunanları gören, basîret ehlinin sır latîfelerinin hissettiklerini ve bâtın ehlinin hatırlarından geçen latîf müşâhedeleri idrak eden ancak Sensin!

Zâtının nûrunun yaygınlığı, görüşünün, idrâkinin sırrı, nazarının ve güç verme sıfatının, bütün mânâları keşfetmesi hürmetine Senden dilerim ki beni bütün gizlileri gören biri yapasın.

Sen bana vahdet ve tevhid nûruyla aydın olan bir göz ver ki tefrîk (halkı Hakk'tan ayırma) makamında Senin birliğinin sırrını idrâk edebileceğim ve tehdit günü (olan kıyamet günü)nün sırrı açıldığında Senin huzurunda yine Senin (yardımın) ile ayakta durabileyim. Şüphesiz ki sen istediğini hakkıyla yapabilensin.”

(Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât, sh:30-31; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:325-326; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:58; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:37-38; Yûsuf en-Nebhânî, Sa'âdetü'd-dâreyn, sh:507-508; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/83-84, 3/193)

ERBA'İN-İ İDRİSİYYE YİRMİ BİRİNCİ İSM-İ ŞERİF

«يَا تَامُّ فَلَا تَصِفُ الْأَلْسُنُ كُلَّ جَلَالِهِ وَمُلْكِهِ وَعِزِّهِ، يَا تَامُّ!»

“Ey her şeyi tastamam olan Zât! Diller O'nun yüceliğinin, saltanatının ve izzetinin tüm yönlerini vasfedemez. Ey Tâmm!”

BU İSM-İ ŞERİFİN BÂZİ HAVÂSSI

1) Her kim işlerinde mükemmellik ister ve tebcîl edilen ulu ve aziz bir kimse olmak isterse bu ism-i şerîfi cuma günü imam hutbe okurken karadut suyuyla ceylan derisi üzerine yazıp, sonra bunu yedi kat muşambaya sararak üzerinde taşırsa **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle aziz, insanlar arasında kıymetli ve görüldüğünde insanların kendisine tâzim ettiği bir kimse olur.

2) Her kim bu ism-i şerîfi çokça zikrederse sözü kabul edilen ve dinlenen birisi olur.

3) Bu ism-i şerîf kemâlî isimlerdendir. Bu ism-i şerîfin esmâ-i hüsnâdan tekâbül ettiği isim ise “Melik” ism-i şerîfidir. Ayrıca bu ism-i şerîfi zikredip faydalarına nâil olmak ismi Abdulmelik olanlara çok münâsip düşer.

4) Devlet sahipleri bu ism-i şerîfi zikretmeye devam ederlerse **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle devletleri dâim olur.

5) Bu ism-i şerîf çok bereketli olan isimlerdendir. Bu ism-i şerîfi zikreden **Allâh-u Te'âlâ**'nın hıfz-ı emânında olur, istekleri gerçekleşir, rızkında ve ömründe bereket zâhir olur.

6) Bu ism-i şerîfi hâmile kalan bir kadın her gün yedi kere zikrederse **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle bebeğinin müddetini hayırla tamamlar (düşük meydana gelmez) ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle kolayca doğum yapar.

7) **Allâh-u Te'âlâ** bu ism-i şerîfi **Süleyman** (Aleyhisselâm)a indirmiştir.

O bu ism-i şerîfi zikrettiği için **Allâh-u Te'âlâ** onun mülkünü aziz etmiş ve bütün insanlarla cinleri onun hizmetine vermiştir.

8) Mesleğinde çok becerili olamayan bir kişi bu ism-i şerîfi zikretmeye devam ederse **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle işini çok güzel yapan birisi olur.

9) Her kim muhasebe gibi hesap işleriyle ilgilenip de yanlış yapmaktan korkarsa bu ism-i şerîfi sabah ve akşam belli adetlerle zikretmesi durumunda **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle hesabında bir yanlışlık yapmaz.

10) Her kim eşinin her hangi bir fuhşiyâta âlet olmasından korkarsa elini eşinin ensesine koyarak bu ism-i şerîfi bir kere okursa **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle o kadın bu gibi işlerden ebediyen uzak olur.

11) Anne-babasına isyan eden kişi bu ism-i şerîfi zikretmeye devam ederse **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle ebeveynine karşı çok itaatkâr birisi olur.

12) Her kim acâyip şeyleri ve gariplikleri görmek isterse on iki gün oruç tutup her gün bu ism-i şerîfi iki bin yirmi beş defa okursa bu kişiye zâhir ve bâtın âlemi zâhir olur. Bu kişi sultanların ve yetki sahiplerinin yanına girerse onu çok severler ve işlerini ona ismarlarlar. Artık o kişinin adâleti ve ihsânı insanlar arasında yayılır, devamlı terakki eder ama eğer zikirde gevşeklik ederse bulunduğu makamdan geriye doğru gider.

13) Her kim savaşta bir orduyu yenmek isterse, karşı tarafın askerinin atının altındaki topraktan alarak o toprağa bu ism-i şerîfi yedi bin kere okuyup:

«فَرَّقْتُ شَمْلَكُمْ وَشَتَّتُ جَمْعَكُمْ.»

“Birliğinizi ayırdım, topluluğunuzu dağıttım” diyerek düşman askerlerinin olduğu tarafa doğru fırlatırsa **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle gâlip olur.

14) Her kim bu ism-i şerîfi kırk bir gün boyunca her gün yedi bin kere okuyup, her gün yaptığı bu zikirden sonra da Cumu'a Sûresi'ni okursa birçok rûhânî (kudsî ruhlar ve melekler) o kişiye yardım ederler.

15) Her kim bu ism-i şerîfi her gün bin yirmi beş defa okursa **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle istekleri gerçekleşip, o kişi için insanlar tarafından kabul ve heybet hâsil olur.

16) Her kim bu ism-i şerîfi her gün yirmi beş defa okursa idâre sahipleri nezdinde güzel bir göreve getirilir.

17) Bu ism-i şerîf özellikle isteklerin gerçekleşmesi husûsunda önemli bir zikirdir. Her kim bu ism-i şerîfi her gün bin kere zikrederse isteği gerçekleşir ve birçok bereketlere nâil olur.

(Şihâbüddîn es-Sühreverdî, Şerhu'l-esmâi'l-erba'în, Yazma Nüsha, Ayasofya, no:377, verak:114; Ayasofya, no:3358, verak:146; Yazma Bağışlar, no:2773, verak:9; Beyazîd Devlet, no:1256, verak:17; Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:248-249; Allâme Şeyh Muhammed et-Tûnusî, er-Ravzatü's-sündüsiyye fi'l-esmâi'l-İdrîsiyyeti's-Sühreverdîyye, sh:33-34)

MÜCERREBAT'TAN
MEŞÂYİH-İ KİRÂM TARAFINDAN TECRÜBE EDİLMİŞ
BAZI HAVÂSS-I 'İZÂM
MÜLK SÛRESİ HAKKINDA MÜHİM BİR KAÇ HAVAS

Şu iyi bilinmelidir ki bu kıymetli sûrenin bereketleri açıkça zâhir olmuş, fazîleti de çokça meşhur olmuştur. Bunlardan bazılarını zikredecek olursak:

1) Enes ibni Mâlik (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «سُورَةٌ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هِيَ إِلَّا ثَلَاثُونَ آيَةً، خَاصَمَتْ عَنْ صَاحِبِهَا حَتَّى أَدْخَلَتْهُ الْجَنَّةَ، وَهِيَ سُورَةُ تَبَارَكَ.»

“Kur’ân-ı Kerîm’den bir sûre vardır ki o otuz âyettir, o sûre cennete girinceye kadar kendisini okuyanın hakkını müdafaa eder. Bu da ‘Tebârake’ sûresidir.” (*Taberânî, el-Mu’cemu’l-evsat, no:3654, 4/76*)

2) Câbir ibni Abdillâh (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edildiğine göre:

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كَانَ لَا يَنَامُ حَتَّى يَقْرَأَ أَلَمْ تَنْزِيلُ وَتَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ.»

“Nebî (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) **Secde ve Tebârake sûrelerini okumadan uyu- mazdı.”** (*Tirmizî, Fezâilü'l-Kur’ân:9, no:2892, 5/165*)

3) Enes (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edildiğine göre: “Her kim bir gecede Secde ve Tebârake sûrelerini okursa kadir gecesine erişip sevâbına nâil olan gibi olur.” **İmâm-ı Tâvus** (*Rahimehullâh*) seferdeyken de evindeyken de bu iki sûreyi okumayı asla terk etmezdi.

4) Her kim birinci rekatinde Secde Sûresi’ni, ikinci rekatinde da Tebârake Sûresi’ni okuyarak iki rekat namaz kılıp, namazın ardından:

«يَا دَائِمُ يَا حَيُّ يَا فَرْدُ يَا وَثَرُ يَا قَدِيمُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ
صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ.»

zikrini okuyup isteklerini **Allâh-u Te‘âlâ**’dan talep ederse biiznillâhi Te‘âlâ istekleri gerçekleşir ki bu namaz da hâcet namazlarından sayılabilir.

5) İmâm-ı Kurtubî (*Rahimehullâh*)ın **“et-Tezkira”** isimli eserinde zikrettiğine göre **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: **“Her kim her gece Mülk Sûresi’ni okursa o sûre kabirde o kişiyi korur ve ölüm ânında şeytanlar ona zarar veremez.”** (*Şeyh Ahmed ed-Dîrebî, el-Mücerrabât, sh:15-16*)